

**A Kúria
Nemzetközi Kapcsolatok és Európai Jogi Irodájának
Hírlevele**

**2014. július 31.
V. évfolyam 7. szám**

EURÓPAI UNIÓS JOGI KÖZLEMÉNYEK.....2

KÖZZÉTETT ELŐZETES DÖNTÉSHOZATAL IRÁNTI KÉRELMEK.....2

BÜNTETŐ ÜGYSZAK.....2

GAZDASÁGI ÜGYSZAK.....2

MUNKAÜGYI ÜGYSZAK.....4

POLGÁRI ÜGYSZAK.....7

KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....9

ELŐZETES DÖNTÉSHOZATAL TÁRGYÁBAN KÖZZÉTETT HATÁROZATOK.....20

BÜNTETŐ ÜGYSZAK.....20

GAZDASÁGI ÜGYSZAK.....20

MUNKAÜGYI ÜGYSZAK.....22

POLGÁRI ÜGYSZAK.....23

KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....26

EGYÉB, MAGYAR VONATKOZÁSÚ ÜGYEK AZ EURÓPAI BÍRÓSÁG ELŐTT.....34

A KÚRIA UNIÓS JOGI TÁRGYÚ HATÁROZATAI.....37

BÜNTETŐ ÜGYSZAK.....37

GAZDASÁGI ÜGYSZAK.....38

MUNKAÜGYI ÜGYSZAK.....43

POLGÁRI ÜGYSZAK.....46

KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....49

EMBERI JOGI KÖZLEMÉNYEK.....72

AZ EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGÁNAK MAGYAR VONATKOZÁSÚ ÍTÉLETEI.....72

AZ EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGÁNAK KIEMELTEN FONTOS ÍTÉLETEI.....77

A KÚRIA EMBERI JOGI VONATKOZÁSÚ HATÁROZATAI.....86

BÜNTETŐ ÜGYSZAK.....86

GAZDASÁGI ÜGYSZAK.....87

MUNKAÜGYI ÜGYSZAK.....87

POLGÁRI ÜGYSZAK.....87

KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....87

Európai uniós jogi közlemények

Közzétett előzetes döntéshozatal iránti kérelmek

Büntető ügyszak

7. A Tribunale di Cuneo (Olaszország) által 2014. március 5 -én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-105/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

a) Az olasz codice penale 160. cikke utolsó bekezdésének a 2005. évi 251. sz. legge (törvény) által abban a részében történő módosítása, amelyben az arról rendelkezik, hogy a félbeszakadást követően az elévülés ideje legfeljebb az időtartam egy negyedével hosszabbodik meg, és így a büntetőeljárás haladéktalan lefolytatása ellenére lehetővé teszi a bűncselekmények elkövetői büntethetőségének elévülését, ennek következményeképpen pedig büntetlenségüket, sérti-e a EUMSZ 101. cikkben foglalt, a verseny védelmére vonatkozó szabályt?

b) Az olasz codice penale 160. cikke utolsó bekezdésének a 2005. évi 251. sz. törvény által abban a részében történő módosításával, amelyben az arról rendelkezik, hogy a félbeszakadást követően az elévülés ideje legfeljebb az időtartam egy negyedével hosszabbodik meg, tehát a gazdasági szereplők által visszatartó erő hiányában elkövetett bűncselekményeket a büntetőjogi következményektől megfosztva az olasz állam az EUMSZ 107. cikk által tiltott támogatási formát vezetett-e be?

c) Az olasz codice penale 160. cikke utolsó bekezdésének a 2005. évi 251. sz. törvény által abban a részében történő módosításával, amelyben az arról rendelkezik, hogy a félbeszakadást követően az elévülés ideje legfeljebb az időtartam egy negyedével hosszabbodik meg, és így a közösségi irányelvet eszközként saját céljaikra felhasználó személyek büntetlenségének helyzetét teremti meg, az olasz állam jogalap nélkül egy további mentességet vezetett-e be a 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 158. cikkében kimerítően felsoroltakhoz viszonyítva?

d) Az olasz codice penale 160. cikke utolsó bekezdésének a 2005. évi 251. sz. törvény által abban a részében történő módosítása, amelyben az arról rendelkezik, hogy a félbeszakadást követően az elévülés ideje legfeljebb az időtartam egy negyedével hosszabbodik meg, és így lemond az államot az Európai Unióval szemben fennálló kötelezettségek teljesítéséhez is szükséges forrásoktól megfosztó magatartások megbüntetéséről, sérti-e az EUMSZ 119. cikkben rögzített, rendezett államháztartás elvét?

Gazdasági ügyszak

22. A Corte Suprema di Cassazione (Olaszország) által 2014. március 5-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-104/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1) A kereskedelmi ügyletnek a 2000/35/EK irányelv (1) 2. cikke és a 2011/7/EU irányelv (2) 2. cikke által meghatározott fogalmába tartozik-e a mezőgazdasági termékekkel való ellátásra és azok szétosztására irányuló, a 169/1948. sz. d.lgs. és az 1294/1957. sz. törvény alapján az állami szervek és a mezőgazdasági szövetkezetek között *ex lege* létrejött megbízási jogviszony (amely jogviszonyból később a szövetkezetek által a Federconsorzira, majd az ez utóbbi által csődeljárás keretében a hitelezőire engedményezett követelés származik)?

2) Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén a 2000/35/EK irányelv (a 6. cikk (2) bekezdése) és a 2011/7/EU irányelv (a 12. cikk (3) bekezdése) átültetésére vonatkozó kötelezettség a kedvezőbb rendelkezések fenntartásának lehetővé tételével magában foglalja-e az irányelvek hatálybalépésekor már fennálló jogviszonyokra alkalmazandó késedelmi kamat kedvezőtlenebbé tételének vagy egyenesen kizárásának tilalmát?

3) A második kérdésre adandó igenlő válasz esetén a már fennálló jogviszonyokra alkalmazandó késedelmi kamat kedvezőtlenebbé tételének tilalma az olyan egységes kamatszabályozásra is alkalmazandó-e, amely egy bizonyos időpontig (a jelen ügyben 1982. január 31-től 1995. december 31-ig) a törvényben előírtól eltérő kamatlábról és – akár évenkénti és nem a hitelező által követelt félévenkénti – tőkésítésről, majd ezen időpontot követően pusztán a törvényes kamat megfizetéséről rendelkezik, és amely – tekintettel a folyamatban lévő jogvitára – nem feltétlenül kedvezőtlen a hitelező számára?

4) A 2000/35/EK irányelv (6. cikk) és a 2011/7/EU irányelv (12. cikk) átültetésére vonatkozó kötelezettség – amennyiben az előbbi irányelv 3. cikkének (3) bekezdésében, illetve az utóbbi 7. cikkében a szerződési szabadsággal a hitelező kárára való visszaéléssel összefüggésben előírja, hogy hatálytalanok a tisztességtelen szerződéses feltételek vagy gyakorlatok – magában foglalja-e annak tilalmát is, hogy az állam a késedelmi kamatok megfizetését kizáró jogszabályokkal olyan jogviszonyokba avatkozzon be, amelyekben félként szerepel, és amelyek az irányelvek hatálybalépésekor már fennállnak?

5) A negyedik kérdésre adandó igenlő válasz esetén az olyan, már fennálló jogviszonyokba a késedelmi kamatok megfizetését kizáró jogszabályokkal történő beavatkozás tilalma, amelyekben az állam félként szerepel, az olyan egységes kamatszabályozásra is alkalmazandó-e, amely egy bizonyos időpontig (a jelen ügyben 1982. január 31-től 1995. december 31-ig) a törvényben előírtól eltérő kamatlábról és – akár évenkénti és nem a hitelező által követelt félévenkénti – tőkésítésről, majd ezen időpontot követően pusztán a törvényes kamat megfizetéséről rendelkezik, és amely – tekintettel a folyamatban lévő jogvitára – nem feltétlenül kedvezőtlen a hitelező számára?

23. A Judecătoria Oradea (Románia) által 2014. március 7-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-110/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: román

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

Úgy kell-e értelmezni a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelvnek a „fogyasztó” fogalmának meghatározására vonatkozó 2. cikkének b) pontját, hogy a fogalom magában foglalja vagy – éppen ellenkezőleg – kizárja azt a természetes személyt, aki ügyvéd, és anélkül köt egy bankkal hitelmegállapodást, hogy a szerződés meghatározná a hitel célját, amennyiben a szóban forgó szerződés a szóban forgó természetes személy ügyvédi irodáját jelzalog-kötelezettként határozza meg?

24. Az Amtsgericht Rüsselsheim (Németország) által 2014. március 12-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-118/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1) Fennáll-e a [261/2004/EK] rendelet 7. cikke szerinti kártalanításhoz való jog akkor is, ha a helyfoglalással érintett légi járat több mint három órával később indult, és az utast egy másik légitársaság járatára átfoglalták, és ezáltal az eredeti járat érkezés körében felmerült késedelmek jelentősen csökkent, ami során mind az eredeti légi járat, mind pedig helyettesítő légi járat három órát

jelentősen meghaladó késedelemmel érkezett meg az eredeti célállomásra?

2) Az első kérdésre adott igenlő válasz esetén: döntő jelentőséggel bír-e, hogy lejárt-e a 6. cikk (1) bekezdésének iii. pontjában megadott öt órás időtartam a rendelet 8. cikke (1) bekezdésének alkalmazásához?

3) Jelentőséggel bír-e, hogy az átfoglalás az utas által önállóan vagy az alperes segítségével történt-e?

25. A Landgericht Aachen (Németország) által 2014. április 18-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-196/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1) Úgy kell-e értelmezni a tagállamokban a polgári és kereskedelmi ügyekben a bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítéséről szóló, 2007. november 13-i 1393/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 1. cikkét, hogy e rendelkezéssel összességében ellentétes a Görög Köztársasággal mint alperessel szemben a Landgericht Aachen előtt benyújtott olyan kereset, amellyel a felperes 2011/2012. vonatkozásában kamatokat követel az alperestől az alperes által kibocsátott és a felperes által 2011 júliusában megszerzett azon kötvények (államadósságot megtestesítő értékpapírok) után, amelyek az alperes által 2012 februárjának végén többek között a felperes számára tett, de a felperes által azzal a következménnyel elutasított csereajánlat tárgyát képezték, hogy az alperes mégiscsak újakra cserélte a felperes által birtokolt kötvényeket/államadósságot megtestesítő értékpapírokat?

2) Úgy kell-e értelmezni a tagállamokban a polgári és kereskedelmi ügyekben a bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítéséről szóló, 2007. november 13-i 1393/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 1. cikkét, hogy e rendelkezéssel összességében ellentétes a Görög Köztársasággal mint alperessel szemben a Landgericht Aachen előtt benyújtott olyan kereset, amellyel a felperes másodlagosan az alperes felperes által megszerzett kötvényei/államadósságot megtestesítő értékpapírai névértéknek megfelelő összeg megfizetését követeli az alperestől, beleértve a meg nem fizetett kamatokat is, az első kérdésben ismertetett kényszercsere miatt?

3) Polgári vagy kereskedelmi jogi jellegűnek tekintendő-e a Landgericht Aachen [előtt] folyamatban lévő 12 O 177/13. sz. alapeljárás azzal a következménnyel, hogy így alkalmazandó a polgári és kereskedelmi ügyekben a bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítéséről szóló, 2007. november 13-i 1393/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 2. és 3. cikke?

4) Vagy olyan közigazgatási, illetve az állami felelősséggel kapcsolatos ügyről van-e szó, amelyre nem alkalmazhatók [az] első, második és harmadik kérdésben említett rendelkezések?

Munkaügyi ügyszak

20. A Consiglio di Stato (Olaszország) által 2014. április 1-jén benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-152/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1) Főszabályként – a változatlan és mind a határozott mind a határozatlan időre foglalkoztatott munkavállalók esetében teljesen azonos munkakörrel összefüggésben – az 1999/70/EK irányelv 4. szakasza (4) bekezdésének megfelelően tekinthető-e az a nemzeti jogi rendelkezés (a 2008. évi 112. sz. törvényrendelet 75. cikkének (2) bekezdése), amely teljes egészében kizárja a független hatóságoknál határozott idejű munkaszerződés keretében megszerzett szolgálati idő figyelembevételét az érintett munkavállalók olyan kivételes véglegesítése esetében, amelyre a más alkalmazottak által teljesítendő szigorúbb nyilvános versenyvizsgálással nem teljesen azonos, de a betöltendő munkakör

ellátására való alkalmasság megállapítása vonatkozásában az olasz alkotmány 97. cikke (3) bekezdésében előírtaknak mindazonáltal megfelelő kiválasztási eljárás keretében kerül sor?

- 2) a) Amennyiben megállapítást nyer, hogy az említett szabályozás a szóban forgó, határozott időre foglalkoztatott munkavállalók esetében nem felel meg a közösségi elveknek, fennállhatnak-e olyan objektív okok, amelyek eltérést engednek az említett munkavállalókkal szembeni, a határozatlan időre foglalkoztatott munkavállalókkal szemben tanúsítottal egyenlő bánásmód alól valamely „szociálpolitikai célból”, amely a jelen esetben a véglegesített munkavállalóknak a közalkalmazotti jogviszony létesítéséhez szükséges nyilvános versenyvizsga általános szabálya (az alkotmány említett 97. cikkének (3) bekezdésében előírt – a törvényi kivételeket, úgy mint a jelen ügyben az egyszerű kiválasztási eljárás teljesítését lehetővé tevő kivételt nem érintő szabály) alapján már státuszban lévő munkavállalókéval megegyező besorolása elkerülésének szükségességét jelenti, valamint ezen okok – ahogy azt a Bíróság már a [C-393/11. sz. ügyben] 2013. március 7-én hozott végzésének 47. pontjában megállapította – az arányosság elve alapján fennállnak e abban az esetben, ha a határozott időre foglalkoztatott, majd véglegesített munkavállalók kizárólag személyre szabott, párhuzamosan nyújtandó és nem újraértékelhető személyi juttatást kapnak, és a fizetési fokozatokban történő további rendes előrehaladás, valamint a magasabb munkakör betöltésének lehetősége megszakad?
- b) Ellenkező esetben, amennyiben egyszer megállapításra került a meghatározott munkakörök betöltésére való alkalmasság, a munkakör megfelelő ellátására vonatkozóan a fizetési fokozat és a magasabb munkakör megállapítása érdekében elvégzett időszakos értékelések az előrelépés érdekében teljesítendő további vizsgával együtt anélkül helyreállíthatják-e a véglegesített és a nyilvános versenyvizsgát sikeresen teljesítő munkavállalók helyzete közötti megfelelő egyensúlyt, hogy az előbbieket tekintetében ki kellene zárni a szolgálati idő és a fizetési fokozat figyelembevételét (az utóbbiak számára ezáltal ugyanakkor semmilyen jelentős előnyt nem biztosítva az AEEG-nél alkalmazott, korábbiakban leírt előrelépési rendszerben), ami azzal a következménnyel jár, hogy a jelen ügyben a különös helyzetben fennálló szóban forgó munkafeltételek tekintetében nem állnak fenn az 1999/70/EK irányelvtől való eltérést lehetővé tevő objektív okok az objektivitás és az átláthatóság előírt szempontja alapján?
- 3) Mindenesetre, amint az levezethetőnek tűnik a 2013. március 7-én hozott végzés 47. és 54. pontjából, anélkül szükséges-e tehát minden esetben elismerni a korábban szerzett szolgálati idő figyelembevételre teljes kizárásának aránytalan és hátrányosan megkülönböztető jellegét (ami azzal a következménnyel jár, hogy az említett, releváns nemzeti szabályozás alkalmazását mellőzni kell), hogy megszűnne a versenyvizsgát sikeresen teljesítő munkavállalók helyzete védelmének elvárt követelménye, nem érintve a hatóság körültekintő értékelése keretében elfogadásra kerülő intézkedéseket („bónusz” vagy a versenyvizsgát sikeresen teljesítő munkavállalóknak nyújtott kivételes elismerés formájában, a magasabb munkakör betöltésére történő kiválasztás keretében, illetve más, a nemzeti hatóságoknak a saját szervezetük szervezésére vonatkozó mérlegelési jogkörébe tartozó eszközökkel)?

21. A Varas Cíveis de Lisboa (5a Vara Cível) (Portugália) által 2014. április 4-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-160/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: portugál

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1) Úgy kell-e értelmezni a munkavállalók jogainak a vállalkozások, üzletek vagy ezek részeinek átruházása esetén történő védelmére vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2001. március 12-i 2001/23/EK tanácsi irányelvet, és különösen az 1. cikkének (1) bekezdését, hogy az „üzlet átruházásának” fogalma vonatkozik arra a helyzetre, amelyben a főrésztvényes – amely egyébként a repülési ágazatban működő vállalkozás – döntése alapján végelszámolnak a charterjáratok

piacán működő valamely vállalkozást, és amelyben a végelszámolással összefüggésben az anyavállalat:

i) a repülőgépek lízing szerződéseiben és az utazásszervezőkkel a charterjáratok üzemeltetése tárgyában kötött szerződésekben a végelszámolt társaság helyébe lép;

ii) folytatja a korábban a végelszámolt társaság által végzett tevékenységet;

iii) újra alkalmaz néhány, az addig a végelszámolt társaság által alkalmazott munkavállalót és azokat a korábbival azonos munkakörbe helyezi;

iv) a végelszámolt társaság kisebb berendezéseit átveszi?

2) Úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 267. cikket (korábbi 234. cikk), hogy figyelembe véve az előző kérdésben kifejtett tényeket és azt a körülményt, hogy az ügyben eljáró alsóbb fokú nemzeti bíróságok egymásnak ellentmondó határozatokat hoztak, a Supremo Tribunal Justiça-nak előzetes döntéshozatal céljából az Európai Közösségek Bírósága elé kellett volna utalnia a 2001/23/EK irányelv 1. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „üzlet átruházása” fogalmának helyes értelmezésére irányuló kérdést?

3) Ellentétes-e a közösségi joggal, és különösen az Európai Közösségek Bírósága által – a közösségi jognak a végső fokon eljáró nemzeti bíróság által elkövetett megsértésével magánszemélyeknek okozott károkért való állami felelősségre vonatkozó – Köbler ítéletben kimondott elvekkel az olyan nemzeti jogszabály alkalmazása, amely az állammal szembeni kártérítés iránti kérelem alapjaként előírja a jogsértő határozat előzetes visszavonását?

22. Az Eparchiako Dikastirio Lefkosias (Ciprus) által 2014. április 16-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-189/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: görög

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1) Úgy kell-e értelmezni azt, hogy a 883/2004/EK rendelet (1) 13. cikke (1) bekezdése b) pontjának és a 987/2009 végrehajtási rendelet (2) 14. cikke (5) bekezdése b) pontjának hatálya a „két vagy több tagállamban szokásosan munkavállalóként tevékenységet végző személyre” terjed ki, hogy az magában foglalja azon személy esetét is, aki az Unió egyik tagállamában honos egyetlen munkáltatóval fennálló szerződés alapján két másik uniós tagállamban végez munkát, jöllehet:

i. a második tagállam, ahol a személy dolgozni fog, még nincs meghatározva, és az A1-es nyomtatvány kiadása iránti kérelem időpontjában nem is látható előre a munka sajátos jellegének – a munkavállalók ideiglenes, rövid időszakokra szóló tevékenysége az Európai Unió különböző tagállamaiban – köszönhetően,

vagy

ii. az első és/vagy a második tagállamban végzendő tevékenység időtartama még nem határozható meg, vagy nem látható előre a munka sajátos jellegének – a munkavállalók ideiglenes, rövid időszakokra szóló tevékenysége az Európai Unió különböző tagállamaiban – köszönhetően?

2) Az előző, 1) pont szerinti kérdésekre adandó igenlő válasz esetén, értelmezhető-e úgy a 987/2009 végrehajtási rendelet 14. cikke (5) bekezdésének b) pontja, hogy a 883/2004 rendelet 13. cikke (1) bekezdése b) pontjának alkalmazásában a „két vagy több tagállamban szokásosan munkavállalóként tevékenységet végző személy” kifejezés arra az esetre is vonatkozik, amelyben két munkavégzés között inaktív időszakok jelentkeznek, amelyekre más tagállamokban kötelezettséget vállaltak, amelynek tartamára a munkavállaló továbbra is ugyanazon munkaszerződés alapján áll foglalkoztatásban?

3) Az előző 1) pont szerinti kérdésekre adandó igenlő válasz esetén akadályozza-e a 883/2004 rendelet 13. cikke (1) bekezdése b) pontjának alkalmazását az, hogy az illetékes tagállam nem adja ki az A1-es nyomtatványt?

4) Megállapít-e a 987/2009 végrehajtási rendelet 16. cikkének (5) bekezdése és/vagy 20. cikkének (1) bekezdése, vagy bármely másik cikke a tagállamok terhére olyan kötelezettséget, amely szerint azok a lakóhely szerinti tagállam közbenső döntése alapján kötelesek hivatalból kibocsátani az A1-es nyomtatványt anélkül, hogy az érintett munkáltatónak az illetékes tagállamnál erre irányuló kérelmet kellene benyújtania?

Polgári ügyszak

28. A Fővárosi Törvényszék (Magyarország) által 2014. március 18-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-125/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: magyar

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 1) A közösségi védjegy jóhírnevének igazolásához a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló 2008/95/EK irányelv (a továbbiakban: Irányelv) 4. cikke (3) bekezdésének értelmében elegendő lehet-e az egy tagállamban fennálló jóhírnév abban az esetben is, ha az annak alapján benyújtott felszólalással érintett nemzeti védjegybejelentést az adott tagállamtól eltérő országban tették?
- 2) A közösségi védjegy jóhírnevének vizsgálata során alkalmazott területi kritériumok körében alkalmazhatók-e a közösségi védjegy tényleges használata tekintetében az EU Bírósága által rögzített elvek?
- 3) Ha a korábbi közösségi védjegy jogosultja a nemzeti bejelentéssel érintett tagállamon kívüli – az Európai Unió területének jelentős részét lefedő – országokban igazolja a közösségi védjegy jóhírnevét, meg lehet-e ettől függetlenül követelni, hogy az érintett tagállam tekintetében is sikeres bizonyítást terjesszen elő?
- 4) Ha az előző kérdésre a válasz nemleges, a belső piac sajátosságait is szem előtt tartva, adódhat-e olyan eset, amikor az Európai Unió jelentős részén intenzíven használt védjegy a releváns nemzeti fogyasztói körben ismeretlennek minősül, és ezáltal nem teljesül az Irányelv 4. cikke (3) bekezdésében foglalt lajstromozást gátló ok fennállásához szükséges másik előfeltétel, azaz nem áll fenn a jóhírnév, illetve a megkülönböztető képesség sérelmének vagy tisztességtelen kihasználásának a veszélye; és ha igen, akkor milyen körülményeket kell igazolnia a közösségi védjegy jogosultjának ahhoz, hogy az említett előfeltétel teljesüljön?

29. A Hof van beroep te Brussel (Belgium) által 2014. március 28-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-147/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

Az Unió Alapjogi Chartájának 21. és 22. cikkére figyelemmel úgy kell-e értelmezni a közösségi védjegyről szóló, 2009. február 26-i 207/2009/EK tanácsi rendelet 9. cikke (1) bekezdésének b) pontját, hogy egy olyan közösségi védjegy, amelyben egy arab szó a domináns, és egy olyan megjelölés, amelyben egy másik, de vizuálisan hasonló arab szó a domináns, összetévesztése veszélyének értékelése során a tagállamok hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságai megvizsgálhatják és figyelembe vehetik, sőt akár kötelesek megvizsgálni és figyelembe venni e szavak kiejtésbeli és jelentésbeli eltéréseit akkor is, ha az arab nem hivatalos nyelve az Uniónak és a tagállamoknak?

30. A Varas Cíveis de Lisboa (5a Vara Cível) (Portugália) által 2014. április 4-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-160/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: portugál

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1) Úgy kell-e értelmezni a munkavállalók jogainak a vállalkozások, üzletek vagy ezek részeinek átruházása esetén történő védelmére vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2001. március 12-i 2001/23/EK tanácsi irányelvet, és különösen az 1. cikkének (1) bekezdését, hogy az „üzlet átruházásának” fogalma vonatkozik arra a helyzetre, amelyben a főrésztvevő – amely egyébként a repülési ágazatban működő vállalkozás – döntése alapján végelszámolnak a charterjáratok piacán működő valamely vállalkozást, és amelyben a végelszámolással összefüggésben az anyavállalat:

i) a repülőgépek lízing szerződéseiben és az utazásszervezőkkel a charterjáratok üzemeltetése tárgyában kötött szerződésekben a végelszámolt társaság helyébe lép;

ii) folytatja a korábban a végelszámolt társaság által végzett tevékenységet;

iii) újra alkalmaz néhány, az addig a végelszámolt társaság által alkalmazott munkavállalót és azokat a korábbival azonos munkakörbe helyezi;

iv) a végelszámolt társaság kisebb berendezéseit átveszi?

2) Úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 267. cikket (korábbi 234. cikk), hogy figyelembe véve az előző kérdésben kifejtett tényeket és azt a körülményt, hogy az ügyben eljáró alsóbb fokú nemzeti bíróságok egymásnak ellentmondó határozatokat hoztak, a Supremo Tribunal Justiçaának előzetes döntéshozatal céljából az Európai Közösségek Bírósága elé kellett volna utalnia a 2001/23/EK irányelv 1. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „üzlet átruházása” fogalmának helyes értelmezésére irányuló kérdést?

3) Ellentétes-e a közösségi joggal, és különösen az Európai Közösségek Bírósága által – a közösségi jognak a végső fokon eljáró nemzeti bíróság által elkövetett megsértésével magánszemélyeknek okozott károkért való állami felelősségre vonatkozó – Köbler ítéletben kimondott elvekkel az olyan nemzeti jogszabály alkalmazása, amely az állammal szembeni kártérítés iránti kérelem alapjaként előírja a jogsértő határozat előzetes visszavonását?

31. A Sección tercera de la Audiencia Provincial de Castellón (Spanyolország) által 2014. április 7-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-169/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: spanyol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1) Ellentétes-e a 93/13 irányelv 7. cikkének (1) bekezdésével – amely a tagállamok számára előírja, hogy a fogyasztók érdekében gondoskodjanak arról, hogy megfelelő és hatékony eszközök álljanak rendelkezésre ahhoz, hogy megszüntessék az eladók vagy szolgáltatók fogyasztókkal kötött szerződéseiben a tisztességtelen feltételek alkalmazását – a spanyol Ley de Enjuiciamiento Civil 695. cikkének (4) bekezdéséhez hasonló olyan eljárásjogi szabály, amely a jelzálogjoggal vagy zálogjoggal terhelt vagyontárgyakra vezetett végrehajtás elleni kifogást elbíráló határozattal szembeni jogorvoslat szabályozásában kizárólag a végrehajtást megszüntető vagy a tisztességtelen feltétel alkalmazásának mellőzését elrendelő végzés ellen biztosít fellebbezési lehetőséget, és egyéb esetben kizárja a jogorvoslatot, és amelynek közvetlen következménye az, hogy miközben a végrehajtást kérő fellebbezéssel élhet akkor, ha az adós kifogásának helyt adnak és az eljárás megszüntetéséről vagy a tisztességtelen feltétel alkalmazásának mellőzéséről határoznak, az adós fogyasztó nem fellebbezhet kifogásának elutasítása ellen?

2) A 93/13/EGK irányelvben foglalt, fogyasztóvédelemre vonatkozó európai uniós szabályozás

alkalmazásának területén összeegyeztethető-e az Európai Unió Alapjogi Chartájának (2) 47. cikkében kimondott, a hatékony jogorvoslathoz, illetve a tisztességes tárgyaláshoz, valamint a fegyveregyenlőséghez való jog elvével a nemzeti jognak a spanyol Ley de Enjuiciamiento Civil 695. cikkének (4) bekezdéséhez hasonló olyan rendelkezése, amely a jelzálogjoggal vagy zálogjoggal terhelt vagyontárgyakra vezetett végrehajtás elleni kifogást elbíráló határozattal szembeni jogorvoslat szabályozásában kizárólag a végrehajtást megszüntető vagy a tisztességtelen feltétel alkalmazásának mellőzését elrendelő végzés ellen biztosít fellebbezési lehetőséget, egyéb esetben pedig kizárja a jogorvoslatot, és amelynek közvetlen következménye az, hogy miközben a végrehajtást kérő fellebbezéssel élhet akkor, ha az adós kifogásának helyt adnak és az eljárás megszüntetéséről vagy a tisztességtelen feltétel alkalmazásának mellőzéséről határoznak, az adós fogyasztó nem fellebbezhet kifogása elutasítása ellen?

32. A Corte suprema di cassazione (Olaszország) által 2014. április 14-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-184/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

A különválás megállapítására irányuló kérelem tekintetében fennálló járulékos jellege révén az ilyen ügyben a gyermek tartásának megállapítására vonatkozóan előterjesztett kérelmet a megelőzés szempontja alapján mind a különválás megállapítására joghatósággal rendelkező, mind a szülői felelősség tárgyában már eljáró bíróság elbíráhatja, vagy szükségszerűen az utóbbi bíróság jogosult erre, és így a [tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről szóló, 2008. december 18-i 4/2009/EK tanácsi rendelet 3. cikkének] c) és d) pontjában megjelölt két eltérő szempont egymással helyettesíthető (olyan értelemben, hogy az egyik szükségszerűen kizárja a másikat)?

Közigazgatási ügyszak

101. A Finanzgericht München (Németország) által 2014. január 24-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-34/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1) Összességében érvényes-e a Kínai Népköztársaságból és Vietnamból származó, egyes bőr felsőrésszel rendelkező lábbelik behozatalára vonatkozó végleges dömpingellenes vám kivetéséről és a kivetett ideiglenes vám végleges beszedéséről szóló, 2006. október 5-i 1472/2006/EK tanácsi rendelet és a 384/96/EK tanácsi rendelet 11. cikkének (2) bekezdése szerinti, az intézkedések lejáratát felülvizsgálatot követően a Vietnamból és a Kínai Népköztársaságból származó, egyes bőr felsőrésszel rendelkező lábbelik behozatalára vonatkozó, a Makaó Különleges Közigazgatási Területről szállított – a Makaóból való származás bejelentésére tekintet nélkül –, egyes bőr felsőrésszel rendelkező lábbelik behozatalára kiterjesztett – végleges dömpingellenes vám kivetéséről szóló, 2009. december 22-i 1294/2009/EU tanácsi végrehajtási rendelet, amennyiben azokat nem semmisítették meg a Bíróság C-249/10. P. sz. ügyben és C-247/10. P. sz. ügyben 2012. február 2-án és 2012. november 15-én hozott ítéletei?

2) Amennyiben az első kérdésre nemleges válasz adandó, de az említett rendeletek összességében nem érvénytelenek:

a) Azon kínai népköztársaságbeli (a továbbiakban: KNK) és vietnami exportőrök és termelők közül, akiktől a felperes 2006–2011-ben termékeket vásárolt, mely exportőrök és termelők tekintetében érvénytelen a Kínai Népköztársaságból és Vietnamból származó, egyes bőr felsőrésszel rendelkező

lábbelik behozatalára vonatkozó végleges dömpingellenes vám kivetéséről és a kivetett ideiglenes vám végleges beszedéséről szóló, 2006. október 5-i 1472/2006/EK tanácsi rendelet és a 384/96/EK tanácsi rendelet 11. cikkének (2) bekezdése szerinti, az intézkedések lejáratí felülvizsgálatot követően a Vietnamból és a Kínai Népköztársaságból származó, egyes bőr felsőrésszel rendelkező lábbelik behozatalára vonatkozó, a Makaó Különleges Közigazgatási Területről szállított – a Makaóból való származás bejelentésére tekintet nélkül –, egyes bőr felsőrésszel rendelkező lábbelik behozatalára kiterjesztett – végleges dömpingellenes vám kivetéséről szóló, 2009. december 22-i 1294/2009/EU tanácsi végrehajtási rendelet?

- b) A Vámkódex 236. cikke (2) bekezdésének második albekezdése értelmében vett előre nem látható körülménynek vagy vis maiornak minősül-e az említett rendeletek teljes vagy részleges megsemmisítése?

102. A Cour administrative d'appel de Nantes (Franciaország) által 2014. február 13-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-202/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: francia

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

A Bíróság határozzon arról, hogy a létező támogatási rendszernek minősítésre tekintettel érvényes-e a nehéz helyzetben lévő vállalkozások átvételét illetően a code général des impôts [az adókról szóló általános törvénykönyv] 44f. cikkének rendelkezéseivel létrehozott adómentességi rendszerről szóló, 2003. december 16-i 2004/343/EK bizottsági határozat.

103. Az Oberlandesgericht Koblenz (Németország) által 2014. március 11-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-115/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Úgy kell-e értelmezni az Európai Unió működéséről szóló szerződésnek a munkavállalók szolgáltatások nyújtása keretében történő kiküldetéséről szóló, 1996. december 16-i 96/71/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett 56. cikkének első bekezdését, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely arra kötelezi az ajánlatkérőt, hogy csak olyan vállalkozásokkal kössön szerződést, amelyek és amelyek alvállalkozói az ajánlattétel során írásban kötelezettséget vállalnak arra, hogy a szerződés teljesítése keretében foglalkoztatott munkavállalóiknak megfizetik az államilag csak a közbeszerzési szerződések tekintetében – a magánjogi szerződések tekintetében azonban nem – meghatározott minimálbért, ha nem létezik sem jogszabályban meghatározott általános minimálbér, sem a potenciális szerződő partner és az esetleges alvállalkozó által általánosan alkalmazandó kollektív szerződés?

2. Az első kérdésre adandó nemleges válasz esetén:

Úgy kell-e értelmezni az uniós jogot a közbeszerzési szerződések odaítélése területén, különösen az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 2004. március 31-i 2004/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 26. cikkét, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint az LTTG 3. §-a (1) bekezdésének harmadik mondata, amely az ajánlat kötelező kizárását írja elő abban az esetben, ha valamely gazdasági szereplő az ajánlattétel során nem vállal kötelezettséget külön nyilatkozatban olyan cselekmény megtételére, amire szerződéskötés esetén a szerződés alapján e kötelezettségvállalási nyilatkozat megtétele nélkül is köteles lenne?

104. A Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Litvánia) által 2014. március 17-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-126/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: litván

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

Úgy kell-e értelmezni a közös hozzáadottérték-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv (1) 168. cikkét, hogy az feljogosítja az adóalanyt a szóban forgó ügyben szereplőkhöz hasonló, olyan gazdasági célokra szánt tárgyi eszközök előállítására vagy beszerzésére után fizetett hűa levonására, i. amelyeket közvetlenül a nyilvánosság általi térítésmentes igénybevételre szántak, de ii. amelyek olyan eszközöknek tekinthetők, amelyek célja a nyilvánosság olyan helyre vonzása, ahol az adóalany gazdasági tevékenység végzése közben termékértékesítést és/vagy szolgáltatásnyújtást tervez?

105. A Corte suprema di cassazione (Olaszország) által 2014. március 21-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-131/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

Úgy kell-e értelmezni az 1047/2001 és 2988/95 rendeletet, hogy tilos, és joggal való visszaélést, valamint visszaélésszerű magatartást valósít meg azon *A* közösségi gazdasági szereplő (...) magatartása, amely behozatali engedéllyel nem rendelkező vagy a kontingensből ráeső kvótát kimerítve, meghatározott mennyiségű árut vásárol *B* gazdasági szereplőtől (...), amely azt Közösségen kívüli szállítótól (...) vásárolta, majd vámraktározás útján továbbértékesítette azt *C* gazdasági szereplő (...) részére, amely, a feltételeknek megfelelően, a kontingens keretében engedéllyel rendelkező, annak átruházása nélkül a kontingensen kívüli behozatalra vonatkozóan meghatározott vám összegénél alacsonyabb összegű, megfelelő ellenérték fejében az Európai Közösségen belül szabad forgalomba bocsátotta a már vámkezelt árukat a *B* gazdasági szereplő részére történő továbbértékesítés céljából, amely azt végül *A* gazdasági szereplő részére (...) értékesíti?

106. A Finanzgerichts Baden-Württemberg (Németország) által 2014. március 24-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-139/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1) A Kombinált Nomenklátúra 2202 10 00 vámtarifaszáma alá kell-e besorolni az olyan alkoholmentes italt, amely túlnyomórészt vízből, 12 %-ban azonban gyümölcslevekből áll, és a cukor mellett a természetes gyümölcslevek gyümölcsléhányadra vetített vitamintartalmát egyértelműen meghaladó mennyiségű vitaminkeveréket is tartalmaz?

2) Az első kérdésre adandó nemleges válasz esetén:

Az ilyen ital esetében a 2202 90 10 11 TARIC-kód alá tartozó, vízzel kevert gyümölcsléről van-e szó?

3) Az első két kérdésre adandó nemleges válasz esetén:

Az ilyen termék esetében a 2202 90 10 19 TARIC-kód alá tartozó árurol van-e szó?

107. Az Administrativen sad Sofia-grad (Bulgária) által 2014. március 28-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-146/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: bolgár

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1) Úgy kell e értelmezni a harmadik országok illegálisan tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról szóló, 2008. december 16 i 2008/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek az Európai Unió Alapjogi Chartájának 6. és 47. cikkével, valamint a bírósági felülvizsgálathoz és a hatékony [bírói jogvédelemhez] való joggal összefüggésben értelmezett 15. cikkének (3) és (6) bekezdését, hogy

a) abban az esetben, ha a közigazgatási hatóság valamely tagállam nemzeti joga alapján havonta köteles felülvizsgálni az őrizetben tartást anélkül, hogy kifejezetten köteles lenne közigazgatási intézkedést elrendelni, és a nemzeti bíróságnak hivatalból meg kell küldenie a kitoloncolási akadályok miatt az első őrizet jogszabályban meghatározott maximális időtartamát meghaladóan őrizetben tartott harmadik országbeli állampolgárok jegyzékét, a közigazgatási hatóság köteles arra, hogy az első őrizetről szóló, egyedi határozatban meghatározott időszak lejártakor az őrizetben tartásnak az őrizetben tartási időszak meghosszabbítására vonatkozóan az uniós jogban rögzített indokokra figyelemmel történő felülvizsgálatára irányuló kifejezett intézkedést rendeljen el, vagy az érintett szabadon bocsássa?

b) abban az esetben, ha a tagállam nemzeti joga olyan hatáskört ír elő a nemzeti bíróság számára, amelynek keretében az első őrizetnek a nemzeti jogban rögzített maximális időtartamának a lejártát követően el kell rendelnie az őrizetben tartási időszak kitoloncolás céljából történő meghosszabbítását, vagy az őrizetet kevésbé kényszerítő intézkedéssel kell felváltania, vagy el kell rendelnie a harmadik országbeli állampolgár szabadon bocsátását, a nemzeti bíróságnak olyan helyzetben, mint amely az alapügy tárgyát képezi, meg kell vizsgálnia az őrizetben tartás felülvizsgálatára irányuló, az őrizetben tartási időszak meghosszabbítása szükségességének és a meghosszabbítás időtartamának jogi és ténybeli indokait feltüntető intézkedés jogszerűségét oly módon, hogy érdemben határoz az őrizet fenntartásáról, felváltásáról vagy az érintett szabadon bocsátásáról?

c) e rendelkezések lehetővé teszik a nemzeti bíróság számára, hogy az őrizetben tartási időszak meghosszabbításának uniós jogban rögzített indokaira figyelemmel megvizsgálja az őrizetben tartás felülvizsgálatára irányuló, csak azon indokokat feltüntető intézkedés jogszerűségét, amelyek miatt a harmadik országbeli állampolgár kitoloncolásáról szóló határozat nem hajtható végre, oly módon, hogy kizárólag a közigazgatási hatóság által előadott tények és előterjesztett bizonyítékok, valamint a harmadik országbeli állampolgár által előadott kifogások és tények alapján határoz érdemben a vitában az őrizet fenntartásáról, felváltásáról vagy az érintett szabadon bocsátásáról szóló határozat útján?

2) Az olyan helyzetben, mint amely az alapügy tárgyát képezi, úgy kell e értelmezni a 2008/115 irányelv 15. cikkének (1) és (6) bekezdését, hogy olyan indokként, amely az uniós jog szempontjából az irányelv 15. cikkének (6) bekezdésében szereplő mindkét esetet felöleli, megengedett a nemzeti jogban rögzített azon önálló őrizetmeghosszabbítási indok, hogy „az érintett nem rendelkezik személyazonosító okmánnal”, ha a tagállam nemzeti joga szerint az említett körülmény alapján megalapozottan feltételezhető, hogy az érintett meg fogja kísérelni a kitoloncolási határozat végrehajtásának megghiúsítását, ami másfelől a szökés veszélyét jelenti e tagállam joga szerint?

3) Az olyan helyzetben, mint amely az alapügy tárgyát képezi, úgy kell e értelmezni a 2008/115 irányelv 15. cikke (1) bekezdésének a harmadik országbeli állampolgárok emberi jogainak és méltóságának tiszteletben tartására, valamint az arányosság elvének alkalmazására vonatkozó (2) és (13) preambulumbekkezdésével összefüggésben értelmezett a) és b) pontját és (6) bekezdését, hogy e rendelkezések lehetővé teszik a szökés megalapozott veszélyére való következtetést azon körülmények alapján, hogy az érintett nem rendelkezik személyazonosító okmánnal, illegálisan lépte át az államhatárt, és úgy nyilatkozik, hogy nem kíván visszatérni származási országába, jöllehet korábban

az országába való önkéntes visszatérésről szóló nyilatkozatot töltött ki, és helyes adatokat szolgáltatott személyazonosságáról, ha e körülmények a kiutasítási határozat címzettje esetében fennálló, az irányelv értelmében vett „szökés[i] veszély[...]” fogalmába tartoznak, amely fogalmat a nemzeti jog a tények alapján fennálló, arra vonatkozó megalapozott feltételezésként határozza meg, hogy az érintett meg fogja kísérelni a kiutasítási határozat végrehajtásának megghiúsítását?

4) Az olyan helyzetben, mint amely az alapügy tárgyát képezi, úgy kell e értelmezni a 2008/115 irányelv 15. cikke (1) bekezdésének a harmadik országbeli állampolgárok emberi jogainak és méltóságának tiszteletben tartására, valamint az arányosság elvének alkalmazására vonatkozó (2) és (13) preambulumbekkezdésével összefüggésben értelmezett a) és b) pontját és (6) bekezdését, hogy

a) a harmadik országbeli állampolgár nem működik együtt a származási országába való kiutasításáról szóló határozat végrehajtásának előkészítésében, ha származási országa nagykövetségének egyik tisztviselője előtt szóban úgy nyilatkozik, hogy nem kíván származási országába visszatérni, jóllehet korábban az önkéntes visszatérésről szóló nyilatkozatot töltött ki, és helyes adatokat szolgáltatott személyazonosságáról, és hogy késlekedik a dokumentumok valamely harmadik országtól való beszerzése, és ésszerű lehetőség látszik a kiutasítási határozat végrehajtására, ha e körülmények között a származási ország nagykövetsége nem állítja ki az érintett származási országába való utazásához szükséges okmányt, jóllehet igazolta az érintett személyazonosságát?

b) abban az esetben, ha a kitoloncolási határozat végrehajtása ésszerű lehetőségének hiánya miatt szabadon bocsátják azt a harmadik országbeli állampolgárt, aki nem rendelkezik személyazonosító okmánnyal, illegálisan lépte át az államhatárt, és úgy nyilatkozik, hogy nem kíván visszatérni származási országába, abból kell kiindulni, hogy a tagállam köteles kiállítani az érintett jogállására vonatkozó ideiglenes okmányt, ha a származási ország nagykövetsége e körülmények között nem állítja ki az érintett származási országába való utazásához szükséges okmányt, jóllehet igazolta az érintett személyazonosságát?

108. A Raad van State (Hollandia) által 2014. április 3-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-153/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1) a) Értelmezhető-e úgy a „beilleszkedéssel kapcsolatos intézkedéseknek” – a családegyesítési jogról szóló, 2003. szeptember 22-i 2003/86/EK tanácsi irányelv 7. cikkének (2) bekezdésében szereplő – fogalma, hogy a tagállamok illetékes hatóságai előírhatják a családegyesítő családtagja számára, hogy azt megelőzően, hogy e hatóságok e családtagnak beutazási és tartózkodási engedélyt adnának ki, e családtag igazolja, hogy a közös európai nyelvi referenciakeretben a modern idegen nyelvek tekintetében megállapított A1 nyelvtudási szintnek megfelelő szinten ismeri az adott tagállam hivatalos nyelvét, és rendelkezik az adott tagállam társadalmára vonatkozó alapvető ismeretekkel?

b) Jelentősséggel bír-e az e kérdésre adandó válasz szempontjából az, hogy amennyiben a családtag nem igazolta, hogy valamely szellemi vagy testi fogyatékoság miatt tartósan képtelen a beilleszkedési vizsga letételére, az 1. a) kérdésben említett kötelezettséget tartalmazó nemzeti szabályozás szerint az Európai Bizottság családegyesítési jogról szóló, 2011. november 15-i zöld könyvében ismertetett arányossági vizsgálat keretében is csak akkor nem utasítható el a beutazási és tartózkodási engedély iránti kérelem, ha egészen különleges személyes körülmények együttes fennállása indokolja annak feltételezését, hogy a családtag tartósan képtelen teljesíteni a beilleszkedési feltételeket?

2) Az említett zöld könyvben ismertetett arányossági vizsgálatra tekintettel ellentétes-e a 2003/86/EK irányelv és különösen az irányelv 7. cikke (2) bekezdésének céljával, hogy azon vizsgáért, amelynek útján megállapítják, hogy a családtag teljesíti-e az említett beilleszkedési feltételeket, minden egyes vizsga letételekor 350 eurót, a vizsgafelkészítő csomagért pedig egyszeri 110 eurót kell fizetni?

109. A Consiglio di Stato (Olaszország) által 2014. április 3-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-156/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

Ellentétes-e az Európai Unió működéséről szóló szerződés 191. cikkének (2) bekezdése, valamint a 2004. április 21-i 2004/35/EK irányelv (1. cikke, 8. cikkének (3) bekezdése, (13) és (24) preambulumbekzdése) által előírt európai uniós környezetvédelmi elvekkkel, különösen a „szennyező fizet”, az elővigyázatosság és a megelőzés, valamint a környezeti károk elsődlegesen a forrásuknál történő elhárításának elveivel a 2006. április 3-i 152. sz. törvényerejű rendelet 244., 245. és 253. cikkében meghatározotthoz hasonló nemzeti szabályozás, amely – valamely földterület bizonyított szennyezése esetén vagy ha nem azonosítható a szennyezésért felelős személy, illetve ha ez utóbbi nem teszi meg a helyreállításhoz szükséges intézkedéseket – nem teszi lehetővé a közigazgatási hatóság számára, hogy a szennyezés kialakulásáért nem felelős tulajdonost sürgősségi biztosítási intézkedések megtételére, valamint a tisztítás végrehajtására kötelezze, mivel őt csak a terület értékére korlátozó vagyoni felelősség terheli a tisztításra vonatkozó intézkedések végrehajtását követően?

110. A Conseil d'État (Franciaország) által 2014. április 4-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-157/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: francia

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1) Az 1924/2006/EK rendelet melléklete értelmében a valamely élelmiszerben jelen lévő nátriummennyiséggel „egyenértékű sótartalom” kiszámításának alapját csak az a nátriummennyiség alkotja, amely klórionokhoz kötődve nátrium-kloridot, vagy asztali sót alkot, vagy az az élelmiszerben – bármilyen formában – található teljes nátriummennyiséget magában foglalja?

2) A második esetben a 2000/13/EK irányelv 2. cikke (1) bekezdésének és a 2009/54/EK (2) irányelv III. mellékletével összefüggésben értelmezett 9. cikke (1) és (2) bekezdésének az 1924/2006/EK rendelet mellékletében rögzített, a nátrium és a só közötti egyenértékűségi viszonyra figyelemmel értelmezett rendelkezései sértik-e az Európai Unió Alapjogi Chartájának 11. cikke (1) bekezdésével (a véleménynyilvánítás és a tájékozódás szabadsága) és 16. cikkével (a vállalkozás szabadsága), valamint az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény 10. cikkével együttesen értelmezett Európai Unióról szóló szerződés 6. cikke (1) bekezdése első albekezdését azáltal, hogy megtiltják egy ásványvíz forgalmazójának, hogy címkéin és reklámszövegeiben az egyébként nátrium bikarbonátban gazdag terméke alacsony sótartalmára vonatkozó bármely megjelölést feltüntessen, amennyiben az a víz teljes nátriumtartalmát illetően a vásárló megtévesztésére alkalmas?

111. A Raad van State (Hollandia) által 2014. április 4-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-158/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1) A fellebbezők a jelen ügyben – többek között az Európai Unió Alapjogi Chartájának (1) 47. cikke alapján – minden kétséget kizáróan jogosultak lettek volna-e saját nevükben az EUMSZ 263. cikk szerint keresetet indítani a 610/2010 végrehajtási rendelet annyiban való megsemmisítése iránt, amennyiben az LTTE-t e rendelettel felvették a 2580/2001 rendelet 2. cikkének (3) bekezdése szerinti listára?

- 2) a) A nemzetközi humanitárius jog értelmében vett, fegyveres erők által fegyveres konfliktus idején elkövetett cselekmények – a 2002/475/IB kerethatározat (11) preambulumbekzdésére is tekintettel – minősülhetnek-e az e kerethatározat szerinti terrorista bűncselekményeknek?
- b) A 2a. kérdésre adandó igenlő válasz esetén: a nemzetközi humanitárius jog értelmében vett, fegyveres erők által fegyveres konfliktus idején elkövetett cselekmények minősülhetnek-e a 2001/931/KKBP közös álláspont és a 2580/2001 rendelet szerinti terrorcselekményeknek?
- 3) A 610/2010 végrehajtási rendelet alapjául szolgáló cselekmények esetében – amennyiben az LTTE-t e rendelettel felvették a 2580/2001 rendelet 2. cikkének (3) bekezdése szerinti listára – a nemzetközi humanitárius jog értelmében vett, fegyveres erők által fegyveres konfliktus idején elkövetett cselekményekről van-e szó?
- 4) Az 1., 2a., 2b. és 3. kérdésre adandó válasz figyelembevételével érvénytelen-e a 610/2010 végrehajtási rendelet annyiban, amennyiben az LTTE-t e rendelettel felvették a 2580/2001 rendelet 2. cikkének (3) bekezdése szerinti listára?
- 5) A 4. kérdésre adandó igenlő válasz esetén: ebben az esetben kiterjed-e az érvénytelenség a 2580/2001 rendelet 2. cikkének (3) bekezdése szerinti lista aktualizálását szolgáló korábbi és későbbi tanácsi határozatokra is annyiban, amennyiben az LTTE-t az említett határozatokkal felvették e listára?

112. Az Administratíven sad – Varna (Bulgária) által 2014. április 4-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-159/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: bolgár

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 1) Úgy kell-e értelmezni a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 14. cikkének (1) bekezdését, hogy a birtokba vehető dolog feletti tulajdonosként való rendelkezés a fuvarozó arra való utasításának jogát is magában foglalja, hogy az árut egy harmadik, a számlán feltüntetett címzettől eltérő személynek szállítsa le, és ebben az értelemben önmagában már az áru e harmadik személy általi átvétele bizonyítja az előzőleg teljesített termékértékesítéseket?
- 2) Úgy kell-e értelmezni a 2006/112 irányelv 14. cikkének (1) bekezdését, hogy az áru közvetlen értékesítő általi tényleges birtoklásának hiánya – függetlenül attól, hogy a vevő az árut átvette – azt jelenti, hogy nem teljesülnek az értékesítés fennállásának irányelvi feltételei?
- 3) Arra utaló objektív jelnek tekintendő-e az a körülmény, hogy az értékesítési lánc előszállítói nem működtek együtt az adóhatósággal, valamint az áru berakodásának hiánya, hogy az adóalany tudta, vagy tudnia kellett volna, hogy a levonási jog megalapozására általa felhozott ügylettel adócsalásban vesz részt?

113. A Tribunal Supremo (Spanyolország) által 2014. április 7-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-165/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: spanyol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

Összeegyeztethető-e az Európai Unió működéséről szóló szerződésnek a Bíróság C-200/02. sz. ügyben 2004. október 19-én és a C-34/09. sz. ügyben (2) 2011. március 8-án hozott ítélete fényében értelmezett 20. cikkével az olyan nemzeti szabályozás, amely kizárja a tartózkodási engedély megadásának lehetőségét az uniós polgársággal rendelkező, arra rászoruló kiskorú eltartásáról gondoskodó olyan szülő tekintetében, aki a kérelem benyújtásának helye szerinti országban

nyilvántartott büntetett előélettel rendelkezik, jóllehet ez együtt járna azzal, hogy a kiskorúnak – szülőjét követve – szükségszerűen el kell hagynia az Unió területét?

114. A Tribunal Supremo (Spanyolország) által 2014. április 7-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-168/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: spanyol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1) A belső piaci szolgáltatásokról szóló, 2006. december 12-i európai parlamenti és tanácsi 2006/123/EK irányelv 2. cikke (2) bekezdésének d) pontja kizárja-e a szóban forgó irányelv hatálya alól a gépjárművek időszakos műszaki vizsgálatának tevékenységét (a továbbiakban: ITV), ha azt – a nemzeti szabályoknak megfelelően – magánjogi kereskedelmi szervezetek végzik valamely tagállam közigazgatási felügyelete alatt?

2) Az előző kérdésre adandó nemleges válasz esetén (vagyis ha az ITV tevékenységek főszabály szerint a 2006/123/EK irányelv hatálya alá tartoznának) alkalmazható lenne-e az említett irányelv 2. cikke (2) bekezdésének i) pontja szerinti kizárási ok azon tény alapján, hogy a szolgáltatást nyújtó magánjogi szervezetek megelőző intézkedésként kivonhatják a forgalomból az olyan gépjárművet, amelynek a forgalomban való részvétele biztonsági hiányosságai folytán közvetlen veszélyt jelentene?

3) Amennyiben a 2006/123/EK irányelv alkalmazható az ITV tevékenységekre, a gépjárművek és pótkocsijuk időszakos műszaki vizsgálatáról szóló, 2009. május 6-i 2009/40/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkével (vagy a korábbi, 96/96/EK irányelv azonos rendelkezésével) összefüggésben történő értelmezése lehetővé teszi-e, hogy e tevékenységeket minden esetben előzetes közigazgatási engedélyhez kössék? Befolyásolják-e a választ az Európai Unió Bírósága által a C-438/08. sz. ügyben 2009. október 2-én hozott ítélet 26. pontjában foglalt megállapítások?

4) Összeegyeztethető-e a 2006/123/EK irányelv 10. és 14. cikkével és adott esetben – ha az említett irányelvet nem lehetne alkalmazni – az EK-Szerződés 43. cikkével (a Európai Unió működéséről szóló szerződés jelenlegi 49. cikkével) az olyan nemzeti szabályozás, amely az ITV-létesítmények számára kiadott engedélyek számát egy olyan területi terv tartalmától teszi függővé, amelyben a mennyiségi korlátozás igazolására felhívott indokként a megfelelő területi lefedettség és a szolgáltatás minőségének biztosítása, valamint a szolgáltatók közötti verseny előmozdítása szerepel, és alátámasztásul gazdasági tervezési elemekre is hivatkozik?

115. A Varhoven administrativen sad (Bulgária) által 2014. április 14-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-185/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: bolgár

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1) Úgy kell-e tekinteni, hogy nem a 2002/39 és 2008/6 irányelvvel módosított 97/67 irányelv hatálya alá tartozik az olyan postai szolgáltatás, mint a postai átutalási szolgáltatás, amellyel a feladó, amely a jelen ügyben az állam, pénzüsségeket utal át a címzetteknek – szociális ellátásokban részesülő személyeknek –, és ezért az az EUMSZ 106. cikk és az EUMSZ 107. cikk rendelkezéseinek hatálya alá tartozik?

2) Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 106. cikket és az EUMSZ 107. cikket, hogy azok nem teszik lehetővé a szabad verseny korlátozását az ismertetetthez hasonló postai szolgáltatás nyújtása esetén, ha ezt a polgárok alkotmányos jogának biztosításával és az állam szociális politikájával összefüggő kényszerítő indokok igazolják, és ha ugyanakkor a szolgáltatás annak típusa alapján általános gazdasági érdekű szolgáltatásnak minősíthető, feltéve hogy a szolgáltató által kapott díjazás a 2011. december 20-i C(2011) 9380. számú európai bizottsági

határozat 2. cikke (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott összeget meg nem haladó ellentételezést képez?

116. Az Østre Landsret (Dánia) által 2014. április 16-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-187/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: dán

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1) Úgy kell-e értelmezni a Vámkódex [2913/92/EGK tanácsi rendelet] 203. cikkének (1) bekezdését, hogy olyan helyzetben, mint amely az alapeljárásban fennáll, a vámfelügyelet alóli elvonásra kerül sor, amennyiben feltehető, hogy

a) a 2007-ben, illetve 2008-ban kezdeményezett két árutovábbítás ugyanazon árukra vonatkozott, vagy ha

b) nem bizonyítható, hogy ugyanazon árukról volt szó?

2) Úgy kell-e értelmezni a Vámkódex 204. cikkét, hogy az olyan helyzetben, mint amely az alapeljárásban fennáll, vámtartozás keletkezik, amennyiben feltehető, hogy

a) a 2007-ben, illetve 2008-ban kezdeményezett két árutovábbítás ugyanazon árukra vonatkozott, vagy ha

b) nem bizonyítható, hogy ugyanazon árukról volt szó?

3) Úgy kell-e értelmezni a végrehajtási rendelet [2454/93/EGK bizottsági rendelet] 859. cikkét, hogy az alapeljárásban fennálló körülmények között olyan mulasztásról van szó, amelynek nincs jelentős kihatása a vám eljárás helyes lefolytatására, amennyiben feltehető, hogy a) a 2007-ben, illetve 2008-ban kezdeményezett két árutovábbítás ugyanazon árukra vonatkozott, vagy ha b) nem bizonyítható, hogy ugyanazon árukról volt szó?

4) Megtagadhatja-e az első tagállam, amelybe az árukat behozták, hogy a tagállam által kijelölt adóalany levonja a behozatali héát a héa-irányelv 168. cikke e) pontja alapján, amennyiben a behozatali héát a szóban forgó áruk fuvarozójával szemben számítják fel, aki nem az áruk importőre vagy tulajdonosa, hanem az árukat pusztán szállította és héa-köteles szállítmányozási tevékenysége részeként felelős volt a szállítmány vám eljárásban történő továbbításáért?

117. A Helsingin hovioikeus (Finnország) által 2014. április 22-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-198/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: finn

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1) Az EUMSZ 34. cikk helyett az EUMSZ 110. cikkre tekintettel kell-e vizsgálni az italospalack-adóra vonatkozó finn szabályozás megengedhetőségét, amely szabályozás szerint italospalack-adót kell fizetni, ha a palack nem tartozik valamely visszaváltási rendszerhez? A szóban forgó visszaváltási rendszernek olyan betétdíjas rendszernek kell lennie, amelynek keretében az italok palackozója vagy importőre egyedül vagy a hulladékról szóló törvényben, illetve a megfelelő, Åland tartományban alkalmazandó jogszabályokban előírt módon úgy gondoskodik az italospalackok újrahasználatáról vagy újrahasznosításáról, hogy a palack újrahasználatára vagy nyersanyagként való hasznosítására kerül sor.

2) Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén: az EUMSZ 110. cikkre is figyelemmel összhangban áll-e az említett szabályozás a 94/62/EK irányelv 1. cikkének (1) bekezdésével, 7. cikkével és 15. cikkével?

- 3) Az első kérdésre adandó nemleges válasz esetén: az EUMSZ 34. cikkre is figyelemmel összhangban áll-e az említett szabályozás a 94/62/EK irányelv 1. cikkének (1) bekezdésével, 7. cikkével és 15. cikkével?
- 4) A harmadik kérdésre adandó nemleges válasz esetén: megengedettnek tekintendő-e az EUMSZ 36. cikk alapján az italospalack-adóra vonatkozó finn szabályozás?
- 5) Valamely monopólium fennállására vonatkozó követelménynek vagy valamely monopólium működése részének tekinthető-e az a követelmény, amely szerint annak, aki az alkoholtartalmú italokat kereskedelmi célokra használja fel, az importálandó alkoholtartalmú italokkal kapcsolatos tevékenységéhez külön kiskereskedelmi engedélyre van szüksége, ha egy finn vásárló az interneten keresztül vagy egyébként csomagküldő kereskedelem útján egy más tagállamban működő eladótól alkoholtartalmú italokat vásárolt, amelyeket az eladó Finnországba szállít, és ezért az említett követelmény nem ellentétes az EUMSZ 34. cikk rendelkezéseivel, hanem az az EUMSZ 37. cikkre tekintettel értékelendő?
- 6) Az ötödik kérdésre adandó igenlő válasz esetén: összeegyeztethető-e az engedélyezési követelmény a kereskedelmi jellegű állami monopóliumokra vonatkozó, EUMSZ 37. cikk szerinti feltételekkel?
- 7) Az ötödik kérdésre adandó nemleges válasz és az EUMSZ 34. cikk jelen ügybeli alkalmazandósága esetén: a 34. cikkel ellentétes mennyiségi korlátozásnak, illetve azzal azonos hatású intézkedésnek minősül-e az a finn szabályozás, amely szerint alkoholtartalmú italok külföldről az interneten keresztül vagy egyébként csomagküldő kereskedelem útján történő megrendelése esetén csak akkor engedélyezett az italok személyes fogyasztásra való behozatala, ha maga a megrendelő vagy az eladótól független harmadik személy importálta az alkoholtartalmú italokat, és amely szerint máskülönben a behozatalhoz az alkoholról szóló törvény szerinti engedély szükséges?
- 8) Az előző kérdésre adandó igenlő válasz esetén: igazoltnak és arányosnak tekinthető-e a szabályozás az emberek egészségének és életének védelmére tekintettel?

118. A Vrhovno sodišče Republike Slovenije (Szlovénia) által 2014. április 25-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-207/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: szlovén

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 1) Úgy kell-e értelmezni a 2009/54/EK irányelv 8. cikkének (2) bekezdését, hogy az „azonos forrásból származó természetes ásványvíz” alatt a következőt kell érteni:
- a) az ugyanazon egyedi kinyerési helyből származó víz, nem értendő ide azonban a különböző kinyerési helyekből merített víz, noha olyan vízről van szó, amelynek a forrása az ugyanazon felszín alatti víztest ugyanazon víztartó rétegének területén található a „víztartó réteg” és a „felszín alatti víztest” 2000/60/EK irányelv szerinti fogalommeghatározásai értelmében;
- b) az ugyanazon egyedi kinyerési helyből származó víz, nem értendő ide azonban a különböző kinyerési helyekből merített víz, noha olyan vízről van szó, amelynek a forrása az ugyanazon felszín alatti víztest ugyanazon víztartó rétegének területén található a „víztartó réteg” és a „felszín alatti víztest” 2000/60/EK irányelv szerinti fogalommeghatározásai értelmében, amely fogalommeghatározások vonatkozásában figyelembe kell venni olyan körülményeket is, mint a kinyerési helyek közötti távolság, azok mélysége, az egyedi kinyerési helyből származó víz sajátos minősége (például a kémiai és mikrobiológiai összetétel), a kinyerési helyek közötti hidraulikus kapcsolat, a vízréteg nyitó- és zárópontja;
- c) minden olyan víz, amelynek a forrása az ugyanazon felszín alatti víztest ugyanazon víztartó rétegében található a „víztartó réteg” és a „felszín alatti víztest” 2000/60/EK irányelv szerinti fogalommeghatározásai értelmében, függetlenül attól, hogy több kinyerési helyből tör-e a felszínre;

d) minden olyan víz, amelynek a forrása az ugyanazon felszín alatti víztest ugyanazon víztartó rétegében található, a „víztartó réteg” és a „felszín alatti víztest” 2000/60/EK irányelv szerinti fogalom meghatározásai értelmében, függetlenül attól, hogy több kinyerési helyből tör-e a felszínre, azzal, hogy az említett fogalom meghatározások vonatkozásában figyelembe kell venni olyan körülményeket is, mint a kinyerési helyek közötti távolság, azok mélysége, az egyedi kinyerési helyből származó víz sajátos minősége (például a kémiai és mikrobiológiai összetétel), a kinyerési helyek közötti hidraulikus kapcsolat, a vízréteg nyitó- és zárópontja;

2) Amennyiben az első kérdésben javasolt megoldások egyike tekintetében sem lehet igenlő választ adni, olyan körülményeken kell-e alapulnia az „azonos forrásból származó természetes ásványvíz” fogalma értelmezésének, mint a kinyerési helyek közötti távolság, azok mélysége, az egyedi kinyerési helyből származó víz sajátos minősége, a kinyerési helyek közötti hidraulikus kapcsolat, a vízréteg nyitó- és zárópontja?

119. A Vrhovno sodišče Republike Slovenije (Szlovénia) által 2014. április 25-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-209/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: szlovén

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1) Az alapeljárás fentiekben vázolt körülményeire tekintettel úgy kell-e értelmezni a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 90. cikkének (1) bekezdését, hogy a lízingtárgynak (ingatlan) a lízingbevevő tartozásainak meg nem fizetése miatt, továbbértékesítés és a lízingszerződés elszámolása céljából a lízingbeadó részére történő visszaadása – még ha arra a lízingszerződés szerinti valamennyi részlet lejártát követően kerül is sor – az „elállás, a teljesítméghiúsulás, a teljes vagy részleges nemfizetés” tényállását valósítja meg, amelynek alapján az adóalapot csökkenteni kell?

2) Úgy kell-e értelmezni a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 2. cikkének (1) bekezdését, 14. cikkét, valamint 24. cikkének (1) bekezdését, hogy a vételi jog összege, amely a pénzügyi lízingszerződésből származó fizetési kötelezettségek legnagyobb részét képezi, és amelyet a lízingbevevő oly módon fizet meg a lízingbeadónak, hogy a tartozások megfizetésének elmaradása miatt a lízingbeadó visszaveszi birtokába a lízingtárgyat, azt egy harmadik személynek értékesíti, és az ezen értékesítésből származó vételár-többletet – amely többletből a záróelszámolás keretében levonta a vételi jog összegét is – kifizeti a lízingbevevőnek, a szerződés teljesítése és a termékértékesítés ellenértékének, és így a hea hatálya alá tartozónak; vagy az ingatlan bérletére vagy hasznosítására vonatkozó szolgáltatás ellenértékének (és így a törvény vagy az adóalany választása alapján a hea hatálya alá tartozónak); vagy pedig a szerződés felmondásából eredő kár megtérítésének tekintendő, amelynek megfizetésére a lízingbevevő nemteljesítésével okozott kár elhárítása céljából kerül sor, és amely nem kapcsolódik közvetlenül ellenérték fejében nyújtott szolgáltatáshoz, és így nem tartozik a hea hatálya alá?

3) A második kérdésre adandó olyan értelmű válasz esetén, miszerint termékértékesítés és a szerződés teljesítésének ellenértékéről van szó, fel kell tenni azt a további kérdést, hogy ellentétes-e a hea semlegességének elvével az, hogy a lízingbeadó kétszer fizette meg a heát, mégpedig először a pénzügyi lízingszerződés megkötésekor (beleértve a vételi jog szerinti vételárat is, amely a szerződéses összeg legnagyobb részét jelentette), majd másodszor a lízingbevevőt terhelő tartozások elmaradt megfizetése következtében az ingatlanok valamely harmadik személy részére történő (tovább)értékesítésekor, figyelemmel arra is, hogy az ezen második értékesítésből származó hea-teher a záróelszámolással a lízingbevevőre hárul?

Előzetes döntéshozatal tárgyában közzétett határozatok

Büntető ügyszak

Az adott időszakban nem tettek közzé ilyen tárgyú határozatot.

Gazdasági ügyszak

15. A Bíróság elnökének 2014. január 31-i végzése (a Tribunal d'instance d'Orléans [Franciaország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-298/13. sz. ügy)

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

16. A Bíróság harmadik tanácsa elnökének 2014. február 7-i végzése (az Okresný súd Prešov [Szlovákia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-482/12. sz. ügy)¹

A harmadik tanács elnöke elrendelte az ügy törlését.

17. A Bíróság elnökének 2014. február 13-i végzése (a Tribunal Central Administrativo Norte [Portugália] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-57/13. sz. ügy)²

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

18. A Bíróság elnökének 2014. február 19-i végzése (az Amtsgericht Rüsselsheim [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-471/13. sz. ügy)³

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

19. A Bíróság elnökének 2014. február 24-i végzése (az Amtsgericht Rüsselsheim [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-347/13. és C-353/13. sz. egyesített ügyek)⁴

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

20. A Bíróság elnökének 2014. március 4-i végzése (az Amtsgericht Rüsselsheim [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-575/13. sz. ügy)⁵

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

¹ A kérdést I. Hírlevél IV. évf. 2. sz., Gazdasági ügyszak, 4. szám alatt.

² A kérdést I. Hírlevél IV. évf. 5. sz., Gazdasági ügyszak, 11. szám alatt.

³ A kérdést I. Hírlevél IV. évf. 12. sz., Gazdasági ügyszak, 37. szám alatt.

⁴ A kérdést I. Hírlevél IV. évf. 10. sz., Gazdasági ügyszak, 27. és 28. szám alatt.

⁵ A kérdést I. Hírlevél V. évf. 2. sz., Gazdasági ügyszak, 5. szám alatt.

21. A Bíróság elnökének 2014. március 6-i végzése (a Tribunal d’instance de Quimper [Franciaország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-77/13. sz. ügy)⁶

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

22. A Bíróság elnökének 2014. március 13-i végzése (a Juzgado de Primera Instancia e Instrucción de Marchena [Spanyolország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-486/13. sz. ügy)⁷

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

23. A Bíróság negyedik tanácsa elnökének 2014. március 25-i végzése (a Tribunalul Argeş [Románia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-236/12. sz. ügy)⁸

A negyedik tanács elnöke elrendelte az ügy törlését.

24. A Bíróság (első tanács) 2014. április 3-i végzése (a Szombathelyi Törvényszék [Magyarország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Sebestyén Katalin kontra Kővári Zsolt Csaba, OTP Bank Nyrt., OTP Faktoring Követeléskezelő Zrt., Raiffeisen Bank Zrt. (C-342/13. sz. ügy)⁹

A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv 3. cikkének (1) és (3) bekezdését, valamint ezen irányelv melléklete 1. pontjának q) alpontját úgy kell értelmezni, hogy az érintett nemzeti bíróság feladata annak megállapítása, hogy az említett szerződés megkötését kísérő körülmények összességére tekintettel e rendelkezések értelmében tisztességtelennek kell-e tekinteni azon feltételt, amely a bank és a fogyasztó között létrejött jelzálogkölcön-szerződésben az e szerződéssel összefüggésben keletkezett jogviták esetére olyan állandó választottbíróság kizárólagos illetékességét köti ki, amelynek határozatai ellen a belső jog szerint nincs helye fellebbezésnek. Ennek megítélése keretében az érintett nemzeti bíróság többek között köteles:

- megvizsgálni, hogy a kérdéses feltétel tárgya vagy hatása az-e, hogy kizárja vagy gátolja a fogyasztó jogainak érvényesítését peres eljárás kezdeményezése vonatkozásában, vagy más jogorvoslati lehetőség igénybe vételében, és*
- figyelembe venni azt, hogy a szóban forgó szerződés megkötése előtt a fogyasztó számára a választottbírósági eljárás és a rendes bírósági eljárás közötti különbségre vonatkozóan nyújtott általános tájékoztatás önmagában nem zárhatja ki e feltétel tisztességtelen jellegét.*

Igenlő válasz esetén az említett bíróság feladata valamennyi, a nemzeti jog értelmében ebből eredő következményt meghatározni abból a célból, hogy a szóban forgó feltétel ne jelentsen kötelezettséget a fogyasztóra nézve.

6 A kérdést I. Hírlevél IV. évf. 5. sz., Gazdasági ügyszak, 13. szám alatt.

7 A kérdést I. Hírlevél IV. évf. 12. sz., Gazdasági ügyszak, 39. szám alatt.

8 A kérdést I. Hírlevél III. évf. 9. sz., Gazdasági ügyszak, 1. szám alatt.

9 A kérdést I. Hírlevél IV. évf. 12. sz., Gazdasági ügyszak, 33. szám alatt.

25. A Bíróság (negyedik tanács) 2014. április 30-i ítélete (a Kúria [Magyarország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Kásler Árpád, Káslerné Rábai Hajnalka kontra OTP jelzálogban Zrt. (C-26/13. sz. ügy)¹⁰

1) *A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv 4. cikkének (2) bekezdését a következőképpen kell értelmezni:*

- *a „szerződés elsődleges tárgyának” fogalma csak akkor terjed ki a szolgáltató és a fogyasztó között létrejött, külföldi pénznemben meghatározott kölcsönszerződésben foglalt olyan, az alapügyben szereplőhöz hasonló, egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltételre, amelynek értelmében e pénznem eladási árfolyama alkalmazandó a kölcsön törlesztőrészeleteinek kiszámítására, ha a kérdést előterjesztő bíróság a szerződés természetének, általános rendszerének és kikötéseinek, valamint jogi és ténybeli összefüggéseinek értékelése alapján azt állapítja meg, hogy az említett feltétel e szerződés alapvető, és mint ilyen, a szerződést jellemző szolgáltatását határozza meg;*
- *az ilyen feltétel, mivel azon pénzbeli kötelezettséget rója a fogyasztóra, hogy a kölcsön törlesztése során fizesse meg a külföldi pénznem eladási árfolyama és vételi árfolyama közötti különbözetből eredő összegeket, nem tekinthető úgy, hogy olyan „díjazást” tartalmaz, amelynek a hitelező által nyújtott szolgáltatásnak ellenszolgáltatásként való megfelelése a tisztességtelen jelleg tekintetében nem értékelhető a 93/13 irányelv 4. cikkének (2) bekezdése értelmében.*

2) *A 93/13 irányelv 4. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az alapügyben szereplőhöz hasonló szerződési feltétel esetén azon követelmény alatt, amely szerint a szerződési feltételnek világosnak és érthetőnek kell lennie, nem kizárólag azt kell érteni, hogy az érintett feltételnek nyelvtani szempontból kell érthetőnek lennie a fogyasztó számára, hanem azt is, hogy a szerződésnek átlátható jelleggel fel kell tüntetnie az érintett feltételben meghatározott külföldi pénznem átváltási mechanizmusának konkrét működését, valamint az e mechanizmus és a kölcsön folyósítására vonatkozó többi feltételben előírt mechanizmus közötti viszonyt oly módon, hogy a fogyasztónak módjában álljon egyértelmű és érthető szempontok alapján értékelni a számára ebből eredő gazdasági következményeket.*

3) *A 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az alapügyben szereplőhöz hasonló helyzetben, amelyben a szolgáltató és a fogyasztó között létrejött szerződés a tisztességtelen feltétel elhagyása esetén nem teljesíthető, e rendelkezéssel nem ellentétes a nemzeti jog azon szabálya, amely lehetővé teszi a nemzeti bíróság számára a tisztességtelen feltételnek a nemzeti jog valamely diszpozitív rendelkezésével való helyettesítése révén az e feltétel érvénytelenségének orvoslását.*

Munkaügyi ügyszak

18. A Bíróság elnökének 2014. március 25-i végzése (a Tribunal do Trabalho de Lisboa [Portugália] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-566/13. sz. ügy)¹¹

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

¹⁰ A kérdést I. Hírlevél IV. évf. 7. sz., Gazdasági ügyszak, 15. szám alatt.

¹¹ A kérdést I. Hírlevél V. évf. 3. sz., Munkaügyi ügyszak, 8. szám alatt.

19. A Bíróság (kilencedik tanács) 2014. április 30-i ítélete (a Conseil d'État [Belgium] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Ordre des architectes kontra État belge (C-365/13. sz. ügy)¹²

A 2009. április 6-i 279/2009/EK bizottsági rendelettel módosított, a szakmai képzések elismeréséről szóló, 2005. szeptember 7-i 2005/36/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 21. és 49. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes, ha valamely fogadó állam a saját tagállamban szerzett, és az ezen irányelv V. mellékletének 5.7.1. pontjában vagy VI. mellékletében felsorolt szakmai képzés birtokosától az építészmérnöki szakma gyakorlásának engedélyezéséhez megköveteli, hogy gyakorlatot teljesítsen, vagy igazolja, hogy azzal egyenértékű szakmai tapasztalattal rendelkezik.

Polgári ügyszak

28. A Bíróság elnökének 2014. január 16-i végzése (az Audiencia Provincial de Salamanca [Spanyolország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-451/12. sz. ügy)¹³

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

29. A Bíróság (harmadik tanács) 2014. január 30-i végzése (Polymeles Protodikeio Athinon [Görögország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Warner – Lambert Company LLC, Pfizer Ellas AE kontra Minerva Farmakeftiki AE (C-372/13. és C-462/13. sz. ügy)¹⁴

1) *A Kereskedelmi Világszervezetet (WTO) létrehozó, 1994. április 15-én Marrakeshben megkötött, majd a többoldalú tárgyalások uruguayi fordulóján (1986–1994) elért megállapodásoknak a Közösség nevében a hatáskörébe tartozó ügyek tekintetében történő megkötéséről szóló, 1994. december 22-i 94/800/EK tanácsi határozattal jóváhagyott egyezmény 1 C. mellékletét képező, a szellemi tulajdonjogok kereskedelmi vonatkozásairól szóló megállapodás 27. cikke a közös kereskedelempolitika hatálya alá tartozik.*

2) *A szellemi tulajdonjogok kereskedelmi vonatkozásairól szóló megállapodás 27. cikkét úgy kell értelmezni, hogy a gyógyszeripari termékekre vonatkozó olyan találmányok, mint például a gyógyszerek hatóanyagai, az ezen cikk (2) vagy (3) bekezdése értelmében vett eltérés hiányában az említett cikk (1) bekezdésében említett feltételek alapján szabadalmaztathatók.*

3) *Az olyan szabadalmat, amelyre az oltalmat mind a gyógyszertermék gyártási eljárása, mind maga a gyógyszertermék vonatkozásában igényelték, de csak a gyártási eljárás tekintetében adták meg, nem lehet a szellemi tulajdonjogok kereskedelmi vonatkozásairól szóló megállapodás 27. és 70. cikkében foglalt szabályokra tekintettel e megállapodás hatálybalépésétől kezdve az említett gyógyszertermékre is kiterjedő szabadalomnak tekinteni.*

30. A Bíróság nyolcadik tanácsa elnökének 2014. február 7-i végzése (a Krajský súd v Prešove [Szlovákia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-460/12. sz. ügy)¹⁵

A nyolcadik tanács elnöke elrendelte az ügy törlését.

12 A kérdést I. Hírlevél IV. évf. 10. sz., Közigazgatási ügyszak, 179. szám alatt.

13 A kérdést I. Hírlevél IV. évf. 1. sz., Polgári ügyszak, 7. szám alatt.

14 A megjelölt ügyekben adott válasz szó szerint megegyezik.

15 A kérdést I. Hírlevél IV. évf. 3. sz., Polgári ügyszak, 21. szám alatt.

31. A Bíróság elnökének 2014. február 11-i végzése (a Landgericht Hamburg [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-529/12. sz. ügy)¹⁶

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

32. A Bíróság (nyolcadik tanács) 2014. február 13-i végzése (a Tribunal Arbitral [Portugália] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Merck Canada Inc. kontra Accord Healthcare Limited, Alter SA, Labochem Ltd, Synthon BV, Ranbaxy Portugal – Comércio e Desenvolvimento de Produtos Farmacêuticos, Unipessoal Lda (C-555/13. sz. ügy)¹⁷

A gyógyszerek kiegészítő oltalmi tanúsítványáról szóló, 2009. május 6-i 469/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 13. cikkét, e rendelet (9) preambulumbekzdésével összefüggésben, úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes, ha az a személy, aki egyaránt jogosultja valamely szabadalomnak és kiegészítő oltalmi tanúsítványnak, e tanúsítványnak az említett 13. cikk alkalmazásával kiszámított érvényességi időtartama teljes egészére igényt tarthat olyan esetben, amikor ezen időszak alapján őt valamely hatóanyag tekintetében az e hatóanyagból álló vagy azt tartalmazó gyógyszer tekintetében az Unión belüli első forgalombahozatali engedély keltétől számítva tizenöt évet meghaladó kizárólagossági időszak illetve meg.

33. A Bíróság elnökének 2014. február 26-i végzése (a Landgericht Hamburg [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-439/12. sz. ügy)¹⁸

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

34. A Bíróság elnökének 2014. február 26-i végzése (a Landgericht Hamburg [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-459/12. sz. ügy)¹⁹

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

35. A Bíróság elnökének 2014. március 10-i végzése (az Amtsgericht Winsen [Luhe] [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-590/12. sz. ügy)²⁰

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

16 A kérdést I. Hírlevél IV. évf. 3. sz., Polgári ügyszak, 25. szám alatt.

17 A kérdést I. Hírlevél V. évf. 2. sz., Polgári ügyszak, 9. szám alatt.

18 A kérdést I. Hírlevél IV. évf. 1. sz., Polgári ügyszak, 5. szám alatt.

19 A kérdést I. Hírlevél IV. évf. 2. sz., Polgári ügyszak, 12. szám alatt.

20 A kérdést I. Hírlevél IV. évf. 3. sz., Polgári ügyszak, 27. szám alatt.

36. A Bíróság (nagytanács) 2014. április 8-i ítélete (a High Court [Írország], a Verfassungsgerichtshof [Ausztria] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Digital Rights Ireland Ltd kontra Minister for Communications, Marine and Natural Resources, Minister for Justice, Equality and Law Reform, Commissioner of the Garda Síochána, Írország és az Attorney General (C-293/12. sz. ügy), Kärntner Landesregierung, Michael Seitlinger, Christof Tschohl és társai (C-594/12. sz. ügy)²¹

A nyilvánosan elérhető elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtása, illetve a nyilvános hírközlő hálózatok szolgáltatása keretében előállított vagy feldolgozott adatok megőrzéséről és a 2002/58/EK irányelv módosításáról szóló, 2006. március 15-i 2006/24/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv érvénytelen.

36. A Bíróság (ötödik tanács) 2014. április 9-i ítélete (az Oberster Gerichtshof [Ausztria] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – T-Mobile Austria GmbH kontra Verein für Konsumenteninformation (C-616/11. sz. ügy)²²

1) *A belső piaci pénzforgalmi szolgáltatásokról és a 97/7/EK, a 2002/65/EK, a 2005/60/EK és a 2006/48/EK irányelv módosításáról és a 97/5/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007. november 13-i 2007/64/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 52. cikkének (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az alkalmazandó a valamely fizetési eszköznek a mobiltelefon-szolgáltató mint kedvezményezett és annak ügyfele mint fizető fél között létrejött szerződéses jogviszony keretében való használatára.*

2) *A 2007/64 irányelv 4. cikkének 23. pontját úgy kell értelmezni, hogy mind a fizető fél által saját kezűleg aláírt befizetési utalvánnyal kezdeményezett átutalási megbízás kibocsátásán alapuló eljárás, mind pedig az internetes átutalási megbízás kibocsátásán alapuló eljárás e rendelkezés értelmében vett fizetési eszköznek minősül.*

3) *A 2007/64 irányelv 52. cikkének (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az felhatalmazza a tagállamokat arra, hogy általános jelleggel megtiltsák, hogy a kedvezményezett a fizetési eszközök használatáért a fizető féllel szemben díjat számítson fel, amennyiben a nemzeti szabályozás egésze figyelembe veszi a verseny ösztönzésének kívánalmát és a hatékony fizetési eszközök használatának szükségességét, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.*

37. A Bíróság (negyedik tanács) 2014. április 10-i ítélete (a Hoge Raad der Nederlanden [Hollandia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – ACI Adam BV és társai kontra Stichting de ThuisKopie, Stichting Onderhandelingen ThuisKopie vergoeding (C-435/12. sz. ügy)²³

1) *Az uniós jog, különösen az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 5. cikke (5) bekezdésével összefüggésben értelmezett (2) bekezdésének b) pontját úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az alapeljárás tárgyát képezőhöz hasonló olyan nemzeti szabályozás, mely nem tesz különbséget azon esetek között, amelyekben a magáncélú többszörözésre jogszerű forrásból, illetve amelyekben jogellenes forrásból került sor.*

2) *A szellemi tulajdonjogok érvényesítéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet úgy kell értelmezni, hogy az nem alkalmazandó az alapeljárás tárgyát képezőhöz*

21 A kérdéseket I. Hírlevél III. évf. 9. sz., Polgári ügyszak, 7. szám és Hírlevél IV. évf. 4. sz., Polgári ügyszak, 31. szám alatt.

22 A kérdést I. Hírlevél III. évf. 4. sz., Polgári ügyszak, 3. szám alatt.

23 A kérdést I. Hírlevél IV. évf. 1. sz., Polgári ügyszak, 3. szám alatt.

hasonló jogvitára, amelyben a méltányos díj megfizetésre kötelezettek azt kérik, hogy a kérdést előterjesztő bíróság tegyen megállapításokat az e díj beszedésével és a szerzői jog jogosultjai számára történő szétosztásával megbízott szervezet terhére, amely e kérelemmel szemben védekezik.

38. A Bíróság (hatodik tanács) 2014. április 30-i ítélete (a Juzgado de Primera Instancia no 4 de Palma de Mallorca [Spanyolország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Barclays Bank SA kontra Sara Sánchez García, Alejandro Chacón Barrera (C-280/13. sz. ügy)²⁴

A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelvet, és a fogyasztóvédelemre, valamint a szerződéses egyensúlyra vonatkozó uniós elveket úgy kell értelmezni, hogy az alapeljárás tárgyát képezőhöz hasonló tagállami törvényi és rendeleti rendelkezések nem tartoznak a hatályuk alá, amennyiben nincs olyan szerződési feltétel, mely módosítaná ez utóbbi rendelkezések alkalmazási körét vagy hatályát.

39. A Bíróság (kilencedik tanács) 2014. május 8-i ítélete (a Corte suprema di cassazione [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Assica – Associazione Industriale delle Carni, Krafts Foods Italia SpA kontra Associazioni fra produttori per la tutela del „Salame Felino” és társai (C-35/13. sz. ügy)²⁵

Az 1997. március 17-i 535/97/EK tanácsi rendelettel módosított, a mezőgazdasági termékek és élelmiszerek földrajzi jelzéseinek és eredetmegjelöléseinek oltalmáról szóló, 1992. július 14-i 2081/92/EGK tanácsi rendeletet úgy kell értelmezni, hogy az nem ír elő oltalmi rendszert a közösségi bejegyzéssel nem rendelkező földrajzi elnevezésre, de az utóbbi adott esetben oltalomban részesülhet az olyan termékekhez kapcsolódó földrajzi elnevezésekre vonatkozó nemzeti szabályozás alapján, amelyek esetében nem áll fenn különleges kapcsolat jellemzőik, és földrajzi származásuk között, de csupán abban az esetben, ha e szabályozás alkalmazása egyrészt nem veszélyezteti az 535/97 rendelettel módosított 2081/92 rendelet céljait, és másrészt nem ellentétes az áruk szabad mozgásával, amelyet az EK 28. cikk ír elő, mely feltételek teljesülését a nemzeti bíróságnak kell vizsgálnia.

Közigazgatási ügyszak

76. A Bíróság elnökének 2014. január 16-i végzése (a Tribunalul Braşov [Románia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-444/13. sz. ügy)²⁶

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

77. A Bíróság (nagytanács) 2014. február 3-i végzése (a Tribunalul Sibiu, Curtea de Apel Bucureşti [Románia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Silvia Georgiana Câmpean kontra Administraţia Finanţelor Publice a Municipiului Mediaş, Administraţia Fondului pentru Mediu (C-97/13. sz. ügy), Administraţia Finanţelor Publice a Municipiului Alexandria kontra George Ciocoiu (C-214/13. sz. ügy)²⁷

Az EUMSZ 110. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan adózási rendszer, mint az alapügyekben vitatott nemzeti szabályozás által létrehozott, majd leírt adózási rendszer, amely által

24 A kérdést I. Hírlevél IV. évf. 9. sz., Polgári ügyszak, 59. szám alatt.

25 A kérdést I. Hírlevél IV. évf. 4. sz., Polgári ügyszak, 33. szám alatt.

26 A kérdést I. Hírlevél IV. évf. 12. sz., Közigazgatási ügyszak, 203. szám alatt.

27 A kérdést I. Hírlevél IV. évf. 6. sz., Közigazgatási ügyszak, 94. szám és Hírlevél IV. évf. 7. sz., Közigazgatási ügyszak, 136. szám alatt.

valamely tagállam olyan környezetszennyezési adóval sújtja a gépjárműveket, amelyet oly módon alakítottak ki, hogy az visszatart a más tagállamokban vásárolt használt járműveknek az e tagállamban való forgalomba helyezésétől, anélkül azonban, hogy visszatartana a belföldi piacon jelenlévő, ugyanolyan életkorú és használati fokú használt járművek megvásárlásától.

78. A Bíróság (ötödik tanács) 2014. február 6-i végzése (a Wojewódzki Sąd Administracyjny w Łodzi [Lengyelország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Marcin Jagiello kontra Dyrektor Izby Skarbowej w Łodzi (C-33/13. sz. ügy)²⁸

A 2001. december 20-i 2001/115/EK irányelvvel módosított, a tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról – közös hozzáadottértékadó-rendszer: egységes adóalap-megállapításról szóló, 1977. május 17-i 77/388/EGK hatodik tanácsi irányelvet úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes, ha megtagadják, hogy az adóalany levonja a számára értékesített termékek után fizetendő vagy már megfizetett hozzáadottérték-adót, azzal az indokkal, hogy az ezen értékesítéshez kapcsolódó számla kibocsátója által elkövetett csalások vagy szabálytalanságok miatt úgy kell tekinteni, hogy a számla kibocsátója ténylegesen nem teljesítette az utóbbi értékesítést, kivéve ha objektív körülmények alapján, és anélkül, hogy az adóalanyt olyan ellenőrzésre köteleznék, amely nem is a feladata, bizonyítást nyer, hogy az adóalany tudta vagy tudnia kellett volna, hogy az említett értékesítés hozzáadottértékadó-csalás részét képezi, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

79. A Bíróság elnökének 2014. február 13-i végzése (a Supremo Tribunal Administrativo [Portugália] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-17/12. sz. ügy)²⁹

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

80. A Bíróság (hetedik tanács tanács) 2014. február 27-i végzése (a Commissione tributaria provinciale di Latina [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-181/13. sz. ügy)³⁰

A Commissione tributaria provinciale di Latina (Olaszország) által a 2012. december 5-i határozattal előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem nyilvánvalóan elfogadhatatlan.

81. A Bíróság (tizedik tanács) 2014. március 6-i végzése (a Hof van Beroep te Gent [Belgium] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Bloomsbury NV kontra Belgische Staat (C-510/12. sz. ügy)³¹

[Az EK 44. cikk (2) bekezdésének g) pontja] alapján meghatározott jogi formájú társaságok éves beszámolójáról szóló, 1978. július 25-i 78/660 negyedik tanácsi irányelv 2. cikke (3), (4) és (5) bekezdését akként kell értelmezni, hogy azok nem írják elő az ingyenes eszközbeszerzést végző társaság számára, hogy ezen eszközt a valós értékén kell feltüntetnie az éves mérlegbeszámolójában.

28 A kérdést I. Hírlevél IV. évf. 6. sz., Közigazgatási ügyszak, 82. szám alatt.

29 A kérdést I. Hírlevél III. évf. 4. sz., Közigazgatási ügyszak, 29. szám alatt.

30 A kérdést I. Hírlevél IV. évf. 8. sz., Közigazgatási ügyszak, 142. szám alatt.

31 A kérdést I. Hírlevél IV. évf. 3. sz., Közigazgatási ügyszak, 31. szám alatt.

82. A Bíróság elnökének 2014. március 13-i végzése (a Sąd Najwyższy [Lengyelország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-633/13. sz. ügy)³²

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

83. A Bíróság harmadik tanácsa elnökének 2014. március 18-i végzése (a Verwaltungsgericht Hannover [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-603/12. sz. ügy)³³

A harmadik tanács elnöke elrendelte az ügy törlését.

84. A Bíróság (hetedik tanács) 2014. március 20-i végzése (a Naczelný Sąd Administracyjny [Lengyelország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Gmina Wrocław kontra Minister Finansów (C-72/13. sz. ügy)³⁴

A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelvet akként kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes, ha a hozzáadottérték-adó hatálya alá vonnak olyan ügyleteket, mint a gmina Wrocław (Wrocław települési önkormányzata) által tervezett ügyletek, feltéve hogy a kérdést előterjesztő bíróság megállapítja, hogy ezen ügyletek gazdasági tevékenységnek minősülnek ezen irányelv 9. cikkének (1) bekezdése értelmében, és ez az önkormányzat az ilyen ügyleteket nem az ugyanezen irányelv 13. cikke (1) bekezdésének első albekezdése szerinti hatóságként folytatja.

Ha ezek azonban olyan ügyleteknek minősülnek, amelyeket az említett települési önkormányzat hatóságként eljárva folytat, a 2006/112 irányelv rendelkezéseivel nem ellentétes, ha ezen adó hatálya alá vonják őket, feltéve hogy a kérdést előterjesztő bíróság esetleg azt állapítja meg, hogy az ilyen ügyletek adó alóli mentesítése a verseny jelentős torzulását eredményezné ezen irányelv 13. cikkének (2) bekezdése értelmében.

85. A Bíróság (tizedik tanács tanács) 2014. március 27-i végzése (az Audiencia Provincial de Barcelona [Spanyolország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Bright Service SA kontra Repsol Comercial de Productos Petrolíferos SA (C-142/13. sz. ügy)³⁵

A Szerződés 81. cikke (3) bekezdésének a vertikális megállapodások és összehangolt magatartások csoportjaira történő alkalmazásáról szóló, 1999. december 22-i 2790/1999/EK bizottsági rendelet 12. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy egy versenytilalmi kikötést tartalmazó olyan szerződés, amely 2000. május 31-én hatályban volt, és megfelel az 1997. július 30-i 1582/97/EK bizottsági rendelettel módosított, a Szerződés 85. cikke (3) bekezdésének a kizárólagos beszerzési megállapodások egyes csoportjaira történő alkalmazásáról szóló, 1983. június 22-i 1984/83/EGK bizottsági rendeletben előírt mentességi feltételeknek, de nem teljesíti a 2790/1999 rendeletben előírt feltételeket, az említett 12. cikk (2) bekezdése alapján csak 2001. december 31-ig mentesül továbbra is az EK 81. cikk (1) bekezdésének hatálya alól.

32 A kérdést I. Hírlevél V. évf. 4. sz., Közigazgatási ügyszak, 50. szám alatt.

33 A kérdést I. Hírlevél IV. évf. 5. sz., Közigazgatási ügyszak, 61. szám alatt.

34 A kérdést I. Hírlevél IV. évf. 6. sz., Közigazgatási ügyszak, 88. szám alatt.

35 A kérdést I. Hírlevél IV. évf. 7. sz., Közigazgatási ügyszak, 115. szám alatt.

86. A Bíróság (második tanács) 2014. április 9-i ítélete (a Riigikohus [Észtország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Syntax Trading OÜ kontra Maksu- ja Tolliameti (C-583/12. sz. ügy)³⁶

Az egyes szellemi tulajdonjogokat feltehetően sértő áruk elleni vámhatósági intézkedésekről és az ilyen jogokat ténylegesen sértő áruk ellen hozandó intézkedésekről szóló, 2003. július 22-i 1383/2003/EK rendelet 13. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes, hogy a vámhatóságok a szellemi tulajdonjog jogosultjának bármilyen kezdeményezése hiányában maguk indítsák meg és folytassák le az e rendelkezésben szereplő eljárást, feltéve hogy az e hatóságok által e tárgyban hozott határozatok olyan kereset tárgyává tehetők, amelyek biztosítják a jogalanyok uniós jogból, és különösen e rendeletből eredő jogainak védelmét.

87. A Bíróság (második tanács) 2014. április 9-i ítélete (a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság [Magyarország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – GSV Kft. kontra Nemzeti Adó- és Vámhivatal Észak-Alföldi Regionális Vám- és Pénzügyőri Főigazgatósága (C-74/13. sz. ügy)³⁷

1) *A vám- és a statisztikai nomenklatúráról, valamint a Közös Vámtarifáról szóló, 1987. július 23-i 2658/87/EGK tanácsi rendelet 2. cikkében létrehozott, az Európai Közösségek integrált vámtarifájának 7019 59 00 10 kódját akként kell értelmezni, hogy e vámtarifaszám alá tartozhatnak azok a termékek, amelyeket a kérdést előterjesztő bíróság ismertetett, és különösen olyan üvegszálszövetekből állnak, amelyek szemnagysága hosszában és szélességében 4 mm, fajlagos tömegük több mint 35 g/m², és amelyeket az építőipari ágazatban történő felhasználásra szántak.*

2) *Az a körülmény, hogy az alapügybeli vámáru-nyilatkozatban szereplő termék, amely teljesen megfelel az Európai Közösségek integrált vámtarifája 7019 59 00 10 kódjában leírt és az e termékre dömpingellenes vámot kivető rendeletekben foglalt jellemzőknek, de nem felel meg annak az elnevezésnek, amely e termék vonatkozásában a bejelentő illetősége szerinti tagállam nyelvén közzétett kódban és rendeletekben szerepel, amelyekre a bejelentő kizárólagosan támaszkodott a nyilatkozatában, nem eredményezheti az említett termék e kód alá történő tarifális besorolásának hatályon kívül helyezését, amely besorolást a vámhatóságok ugyanezen kód és az említett rendeletek valamennyi más nyelvi változata alapján végeztek el.*

88. A Bíróság (első tanács) 2014. április 10-i ítélete (a Wojewódzki Sąd Administracyjny [Lengyelország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Emerging Markets Series of DFA Investment Trust Company kontra Dyrektor Izby Skarbowej w Bydgoszczy (C-190/12. sz. ügy)³⁸

1) *A tőke szabad mozgására vonatkozó EUMSZ 63. cikk alkalmazandó olyan helyzetben, mint amelyről az alapügyben is szó van, amikor valamely nemzeti adójogszabály alapján a valamely tagállamban letelepedett társaságok által a valamely harmadik államban letelepedett befektetési alap részére fizetett osztalékok nem részesülhetnek adómentességben, míg az említett tagállamban letelepedett befektetési alapok élvezik ezen adómentességet.*

36 A kérdést I. Hírlevél IV. évf. 3. sz., Közigazgatási ügyszak, 41. szám alatt.

37 A kérdést I. Hírlevél IV. évf. 7. sz., Közigazgatási ügyszak, 103. szám alatt.

38 A kérdést I. Hírlevél III. évf. 8. sz., Közigazgatási ügyszak, 5. szám alatt.

2) Az EUMSZ 63. cikket és az EUMSZ 65. cikket úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan tagállami adójogi szabályozás, mint az alapügybeli, amelynek értelmében az adott tagállamban letelepedett társaságok által harmadik országban található befektetési alap részére fizetett osztalékok nem részesülhetnek adómentességben, amennyiben az említett tagállam és a szóban forgó harmadik állam között kölcsönös közigazgatási segítségnyújtásra vonatkozó olyan egyezményi kötelezettség áll fenn, amely lehetővé teszi a nemzeti adóhatóságok számára a befektetési alap által szolgáltatott információk ellenőrzését.

A kérdést előterjesztő bíróság feladata az alapeljárás keretében annak vizsgálata, hogy az említett együttműködés keretében meghatározott információcsere- mechanizmus ténylegesen lehetővé teszi-e a lengyel adóhatóságok számára, hogy adott esetben ellenőrizzék az Amerikai Egyesült Államok területén letelepedett befektetési alapok által a tevékenységeik létrehozásának és gyakorlásának feltételeivel kapcsolatban nyújtott információkat annak megállapítása érdekében, hogy az uniós szabályozási kerettel egyenértékű szabályozási keretben működnek.

89. A Bíróság (első tanács) 2014. április 10-i ítélete (a College van Beroep voor het bedrijfsleven [Hollandia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Maatschap T. van Oosterom en A. van Oosterom-Boelhouwer kontra Staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (C-485/12. sz. ügy)³⁹

A 2007. augusztus 20-i 972/2007/EK bizottsági rendelettel módosított, a közös agrárpolitika keretébe tartozó közvetlen támogatási rendszerek közös szabályainak megállapításáról és a mezőgazdasági termelők részére meghatározott támogatási rendszerek létrehozásáról szóló, 2003. szeptember 29-i 1782/2003/EK tanácsi rendelet által előírt kölcsönös megfeleltetés, moduláció, valamint integrált igazgatási és ellenőrzési rendszer végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló 2004. április 21-i 796/2004/EK bizottsági rendeletet úgy kell értelmezni, hogy amennyiben valamely mezőgazdasági termelő által az egységes támogatási kérelmében bejelentett mezőgazdasági parcellák támogathatóságának ellenőrzésére irányuló automatikus keresztellenőrzéseket, a mezőgazdaságiparcella-azonosító rendszer folyamatban lévő naprakésszé tétele okán, a mezőgazdasági termelő nyilatkozatában pontatlanságok megállapításához vezető új légifelvétel alapján történő ellenőrzés egészíti ki, az illetékes hatóság nem köteles helyszíni ellenőrzés végzésére, hanem e rendelet 24. cikkének (2) bekezdése alapján mérlegelési mozgástérrel rendelkezik annak tekintetében, hogy ennek következtében milyen intézkedéseket fogad el. Az említett hatóság különösen nem köteles a szóban forgó parcellákon helyszíni méréseket végezni, amennyiben semmiféle kétsége nincs a rendelkezésére álló légifelvételekből kinyert mérési adatokat illetően.

90. A Bíróság (ötödik tanács) 2014. április 10-i ítélete (a Bundesgerichtshof [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Ehrmann AG kontra Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs eV (C-609/12. sz. ügy)⁴⁰

A 2010. február 9-i 116/2010/EU bizottsági rendelettel módosított, az élelmiszerekkel kapcsolatos, tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokról szóló, 2006. december 20-i 1924/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletet akként kell értelmezni, hogy az e rendelet 10. cikkének (2) bekezdésében előírt tájékoztatási kötelezettségek 2010-ben már hatályban voltak azon egészségre vonatkozó állítások tekintetében, amelyek az említett rendelet 28. cikkének (5) és (6) bekezdésével összefüggésben értelmezett 10. cikkének (1) bekezdése alapján nem voltak tilosak.

39 A kérdést I. Hírlevél IV. évf. 2. sz., Közigazgatási ügyszak, 22. szám alatt.

40 A kérdést I. Hírlevél IV. évf. 5. sz., Közigazgatási ügyszak, 64. szám alatt.

91. A Bíróság (harmadik tanács) 2014. április 30-i ítélete (a Landesverwaltungsgericht Oberösterreich (korábban Unabhängiger Verwaltungssenat de Landes Oberösterreich) [Ausztria] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Robert Pflieger, Autoart a.s., Mladen Vucicevic, Maroxx Software GmbH, Hans-Jörg Zehetner által indított eljárások (C-390/12. sz. ügy)⁴¹

Az EUMSZ 56. cikket akként kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló nemzeti szabályozás, amennyiben e szabályozás valójában nem a játékosok védelmének vagy a bűnözés elleni küzdelemnek a célját követi, és ténylegesen nem felel meg a szerencsejátékban való részvétel lehetőségeinek csökkentése vagy az e játékokhoz kapcsolódó bűnözés elleni küzdelem koherens és szisztematikus megvalósítására irányuló törekvésnek.

92. A Bíróság (második tanács) 2014. április 30-i ítélete (a Fővárosi Törvényszék (korábban Fővárosi Bíróság) [Magyarország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – UPC DTH Sàrl kontra Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság elnökhelyettese (C-475/12. sz. ügy)⁴²

1) Úgy kell értelmezni a 2009. november 25-i 2009/140/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról szóló, 2002. március 7-i 2002/21/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv („Keretirányelv”) 2. cikke c) pontját, hogy egy olyan szolgáltatás, amelynek keretében a szolgáltató ellenszolgáltatásért biztosít feltételes hozzáférést rádiós és televíziós műsorszolgáltatásokat magában foglaló, műholdon keresztül továbbított műsorcsomaghoz, az említett rendelkezés értelmében „elektronikus hírközlési szolgáltatásnak” minősül.

E tekintetben nincs jelentősége annak, hogy ez a szolgáltatás a 2009/140 irányelvvel módosított 2002/21 irányelv 2. cikkének ea) és f) pontja szerinti „feltételes hozzáférésű rendszert” foglal magában.

Az alapügyben szereplőhöz hasonló szolgáltatást nyújtó üzemeltetőt a 2009/140 irányelvvel módosított 2002/21 irányelv alapján elektronikus hírközlési szolgáltatónak kell tekinteni.

2) Az alapügyben szereplőhöz hasonló körülmények között egy olyan szolgáltatás, amelynek keretében ellenszolgáltatásért biztosítanak feltételes hozzáférést rádiós és audiovizuális műsorszolgáltatásokat magában foglaló, műholdon keresztül továbbított műsorcsomaghoz, az EUMSZ 56. cikk szerinti szolgáltatásnyújtásnak minősül.

3) Az alapügyben szereplőhöz hasonló elektronikus hírközlési szolgáltatásokkal kapcsolatos felügyeleti eljárások az említett szolgáltatások címzettjeinek lakóhelye szerinti tagállam joghatósága alá tartoznak.

4) Úgy kell értelmezni az EUMSZ 56. cikket, hogy

– azzal nem ellentétes, ha a tagállamok a területükön az alapügyben szereplőhöz hasonló elektronikus hírközlési szolgáltatásokat nyújtó vállalkozások számára az e szolgáltatások nyilvántartásba vételére vonatkozó kötelezettséget írnak elő, amennyiben a 2009/140 irányelvvel módosított, az elektronikus hírközlő hálózatok és az elektronikus hírközlési szolgáltatások engedélyezéséről szóló, 2002. március 7-i 2002/20/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv („Engedélyezési irányelv”) 3. cikkében meghatározott követelmények tiszteletben tartásával járnak el, illetve

– ezzel szemben azzal ellentétes, ha azok a vállalkozások, amelyek a letelepedési helyüktől eltérő tagállamban kívánnak az alapügyben szereplőhöz hasonló elektronikus hírközlési

41 A kérdést I. Hírlevél III. évf. 12. sz., Közigazgatási ügyszak, 5. szám alatt.

42 A kérdést I. Hírlevél IV. évf. 2. sz., Közigazgatási ügyszak, 18. szám alatt.

szolgáltatásokat nyújtani, kötelesek ott fióktelepet vagy – az adások sugárzása szerinti tagállamban letelepedett jogalanytól eltérő – önálló jogalanyt létrehozni.

93. A Bíróság (kilencedik tanács) 2014. április 30-i ítélete (a Finanzgericht Baden-Württemberg [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Birgit Wagener kontra Bundesagentur für Arbeit – Familienkasse Villingen-Schwenningen (C-250/13. sz. ügy)⁴³

1) Olyan körülmények között, mint amelyek az alapügyet jellemzik, a családi támogatás pénznemének átváltását az 1996. december 2-i 118/97/EK tanácsi rendelettel módosított és naprakésszé tett, valamint a 2001. június 5-i 1386/2001/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított, a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra, önálló vállalkozókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló 1408/71/EGK rendelet végrehajtására vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 1972. március 21-i 574/72/EGK tanácsi rendelet 107. cikkének (6) bekezdése alapján kell elvégezni.

2) A 118/97 rendelettel módosított és naprakésszé tett, valamint az 1386/2001 rendelettel módosított 574/72 rendelet 107. cikkének (6) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az alapügyben is szóban forgóhoz hasonló családi támogatás pénznemének átváltását a családi támogatások különböző kiegészítésének e rendelet 10. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerinti kiszámítása céljából az e támogatás azon tagállam általi kifizetésének napján érvényes hivatalos devizaárfolyamon kell elvégezni, amelynek területén az érintett munkavállaló kereső tevékenységet folytat.

94. A Bíróság (hatodik tanács) 2014. április 30-i ítélete (a Hoge Raad der Nederlanden [Hollandia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Nutricia NV kontra Staatssecretaris van Financiën (C-267/13. sz. ügy)⁴⁴

A 2006. október 17-i 1549/2006/EK bizottsági rendelettel módosított, a vám- és a statisztikai nomenklatúráról, valamint a Közös Vámtarifáról szóló, 1987. július 23-i 2658/87/EGK tanácsi rendelet I. mellékletében található Kombinált Nomenklatúrában foglalt 3004 vámtarifaszámot úgy kell értelmezni, hogy a „gyógyszereknek” az e vámtarifaszám értelmében vett fogalmába beletartoznak az olyan élelmiszer-készítmények, amelyeket kizárólag arra szánnak, hogy azokkal orvosi felügyelet mellett enterálisan (gyomorszondán keresztül) tápláljanak orvosi kezelés alatt álló személyeket, mivel e táplálás célja az e személyek esetében kialakult betegség vagy fertőzés elleni küzdelem keretében e személyek alultápláltságának a megelőzése vagy megszüntetése.

95. A Bíróság (ötödik tanács) 2014. május 8-i ítélete (a Cour de cassation du Grand-Duché de Luxembourg [Luxemburg] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Caisse nationale des prestations familiales kontra Ulrike Wiering, Markus Wiering (C-347/12. sz. ügy)⁴⁵

Az 1996. december 2-i 118/97/EK tanácsi rendelettel módosított és naprakésszé tett és az 1998. június 29-i 1606/98/EK tanácsi rendelettel módosított, a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra, önálló vállalkozókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló, 1971. június 14-i 1408/71/EGK tanácsi rendelet 1. cikke u) pontjának i. alpontját és 4. cikke (1) bekezdésének h) pontját, valamint az 1408/71 rendelet végrehajtására vonatkozó szabályok

43 A kérdést I. Hírlevél IV. évf. 10. sz., Munkaügyi ügyszak, 45. szám alatt.

44 A kérdést I. Hírlevél IV. évf. 8. sz., Közigazgatási ügyszak, 151. szám alatt.

45 A kérdést I. Hírlevél III. évf. 10. sz., Közigazgatási ügyszak, 17. szám alatt.

megállapításáról szóló, 1972. március 21-i 574/72/EGK tanácsi rendelet 118/97 rendelettel módosított és naprakésszé tett változata 10. cikke (1) bekezdése b) pontjának i. alpontját akként kell értelmezni, hogy az alapügyben szereplőhöz hasonló helyzetben a migráns munkavállalónak a foglalkoztatás helye szerinti tagállamában esetlegesen járó különbözeti kiegészítés összegének kiszámításánál nem kell figyelembe venni valamennyi, e munkavállaló családja által a lakóhely szerinti tagállam jogszabályai értelmében kapott ellátást, mivel – a kérdést előterjesztő bíróság által elvégzendő vizsgálat függvényében – a német jogszabályok által előírt „Elterngeld” és az ugyanezen jogszabályok által előírt „Kindergeld”, valamint a luxemburgi jogszabályok szerinti családi támogatások az 1408/71 rendelet 12. cikke értelmében nem azonos jellegűek.

96. A Bíróság (első tanács) 2014. május 8-i ítélete (a Grondwettelijk Hof [Belgium] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Pelckmans Turnhout NV kontra Walter Van Gastel Balen NV és társai (C-483/12. sz. ügy)⁴⁶

Az Európai Unió Bírósága nem rendelkezik hatáskörrel a Grondwettelijk Hof (Belgium) által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés megválaszolására.

97. A Bíróság (negyedik tanács) 2014. május 8-i ítélete (a Supreme Court [Írország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – H. N. kontra Minister for Justice, Equality and Law Reform, Ireland, Attorney General (C-604/12. sz. ügy)⁴⁷

A harmadik országok állampolgárainak, illetve a hontalan személyeknek menekültként vagy a más okból nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésének feltételeiről [helyesen: feltételeire] és az e státuszok tartalmára vonatkozó minimumszabályokról szóló, 2004. április 29-i 2004/83/EK tanácsi irányelvvel, valamint a tényleges érvényesülés elvével és a megfelelő ügyintézéshez való joggal nem ellentétes az alapügyben is szóban forgóhoz hasonló nemzeti eljárási szabály, amely a kiegészítő védelem iránti kérelem vizsgálatát a menekült jogállás iránti kérelem előzetes elutasításához köti, amennyiben egyfelől a menekült jogállás iránti kérelmet és a kiegészítő védelem iránti kérelmet egyidejűleg be lehet nyújtani, másfelől e nemzeti eljárási szabálynak nincs olyan következménye, hogy a kiegészítő védelem iránti kérelem vizsgálata ésszerűtlen időben történik meg, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell ellenőriznie.

98. A Bíróság (ötödik tanács) 2014. május 8-i ítélete (a Hanseatisches Oberlandesgericht Hamburg [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Technische Universität Hamburg-Harburg, Hochschul-Informationssystem GmbH kontra Datenlotsen Informationssysteme GmbH (C-15/13. sz. ügy)⁴⁸

Az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 2004. március 31-i 2004/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 1. cikke (2) bekezdésének a) pontját akként kell értelmezni, hogy áru szállítására irányuló, az egyrészről ajánlatkérő szervként eljáró, valamint az árukra és szolgáltatásokra irányuló beszerzéseinek területén valamely német szövetségi állam által ellenőrzött egyetem, másrészről pedig a szövetségi állam és német szövetségi államok – köztük az említett szövetségi állam – által ellenőrzött magánjogi vállalkozás között megkötött szerződés az e rendelkezés értelmében vett közbeszerzési szerződésnek minősül, és az ennél fogva a közbeszerzési szerződések odaítélésére vonatkozó, az ezen irányelvben előírt szabályok hatálya alá tartozik.

46 A kérdést I. Hírlevél IV. évf. 2. sz., Közigazgatási ügyszak, 21. szám alatt.

47 A kérdést I. Hírlevél IV. évf. 4. sz., Közigazgatási ügyszak, 53. szám alatt.

48 A kérdést I. Hírlevél IV. évf. 5. sz., Közigazgatási ügyszak, 67. szám alatt.

99. A Bíróság (ötödik tanács) 2014. május 8-i ítélete (a Tribunale Amministrativo Regionale per la Puglia [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Idrodinamica Spurgo Velox és társai kontra Acquedetto Pugliese SpA (C-161/13. sz. ügy)⁴⁹

A 2007. december 11-i 2007/66/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, a vízügyi, energiaipari, szállítási és távközlési ágazatokban működő vállalkozások beszerzési eljárásairól szóló közösségi szabályok alkalmazására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról szóló, 1992. február 25-i 92/13/EGK tanácsi irányelv 1. cikkének (1) és (3) bekezdését, valamint 2a. cikke (2) bekezdésének utolsó albekezdését úgy kell értelmezni, hogy a szerződés odaitéléséről szóló határozat hatályon kívül helyezése iránti jogorvoslati kérelem benyújtására nyitva álló határidőnek újra kell kezdődnie, ha az ajánlatkérő olyan újabb határozatot hozott ezen odaitélésről szóló határozat meghozatala után, de még a szerződés aláírása előtt, amely befolyással lehet az említett odaitélésről szóló határozat jogszerűségére. E határidő akkor kezdődik, amikor e későbbi határozatról az ajánlattevőket értesítik, vagy ennek elmaradása esetén akkor, amikor ez utóbbiak arról tudomást szereznek.

Abban az esetben, ha az ajánlattevő a nemzeti jog által előírt határidő lejártá után szerez tudomást az állítólagosan a szerződés odaitéléséről szóló határozat meghozatala előtt elkövetett szabálytalanságról, e határozattal szemben csupán e határidőn belül élhet jogorvoslattal, kivéve ha létezik a nemzeti jogban ilyen jogot az uniós jognak megfelelően biztosító, kifejezett rendelkezés.

Egyéb, magyar vonatkozású ügyek az Európai Bíróság előtt

XVIII. A Bíróság (nagytanács) 2014. április 8-i ítélete – Európai Bizottság kontra Magyarország (C-288/12. sz. ügy)⁵⁰

1) *Magyarország – mivel idő előtt megszüntette a személyes adatok védelmét felügyelő hatóság megbízatását – nem teljesítette a személyes adatok feldolgozása [helyesen: kezelése] vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 1995. október 24-i 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvből eredő kötelezettségeit.*

2) *A Bíróság Magyarországot kötelezi a költségek viselésére.*

3) *Az európai adatvédelmi biztos maga viseli saját költségeit.*

XIX. A Bíróság (hatodik tanács) 2014. április 10-i ítélete – Európai Bizottság kontra Magyarország (C-115/13. sz. ügy)⁵¹

1) *Magyarország – mivel olyan szabályozást fogadott el és alkalmaz, amely előírja, hogy az általa meghatározott feltételek között etilalkohol szeszfőzdeben történő bérfőzése 0%-os jövedékiadó-mérték alá tartozik, és etilalkohol magánszemélyek általi előállítását jövedékiadó-mentes – nem teljesítette a Bolgár Köztársaság és Románia Európai Unióhoz való csatlakozásának feltételeiről, valamint az Európai Unió alapját képező szerződések kiigazításáról szóló okmánnyal módosított, az alkohol és az alkoholtartalmú italok jövedéki adója szerkezetének összehangolásáról szóló, 1992. október 19-i 92/83/EGK tanácsi irányelvnek az ugyanezen irányelv 22. cikke (7) bekezdésével, valamint az alkohol és az alkoholtartalmú italok jövedékiadó-mértékének közelítéséről szóló, 1992. október 19-i*

49 A kérdést I. Hírlevél IV. évf. 7. sz., Közigazgatási ügyszak, 127. szám alatt.

50 A keresetet I. Hírlevél III. évf. 8. sz., Egyéb, magyar vonatkozású ügyek az Európai Bíróság előtt, II. szám alatt.

51 A keresetet I. Hírlevél IV. évf. 6. sz., Egyéb, magyar vonatkozású ügyek az Európai Bíróság előtt, XI. szám alatt.

92/84/EGK tanácsi irányelv 3. cikke (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett 19–21. cikkéből eredő kötelezettségeit.

2) A Bíróság Magyarországot kötelezi a költségek viselésére.

XX. 2014. április 10-én benyújtott kereset – Európai Bizottság kontra Magyarország (C-179/14. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: magyar

Kereseti kérelmek

A Bizottság arra kéri a Bíróságot, hogy

1. állapítsa meg, hogy Magyarország az 55/2011. (IV. 12.) Korm. rendelet által szabályozott (és a 2011. évi CLVI. törvénnyel módosított) SZÉP-kártya-rendszer bevezetésével és fenntartásával megsértette az Európai Parlament és a Tanács 2006/123/EK irányelvét (2006. december 12.) a belső piaci szolgáltatásokról, amennyiben:

– a SZÉP-kártya-rendelet 13. §-a, az 1993. évi XCVI. törvény 2. §-a (2) bekezdésének d) pontjával és az 1997. évi CXXXII. törvény 2. §-ának b) pontjával, valamint a 2006. évi IV. törvény 1. §-ával, 2. §-ának (1) és (2) bekezdésével, 55. §-ának (1) és (3) bekezdésével és 64. §-ának (1) bekezdésével együtt értelmezve kizárja, hogy társaságok fióktelepei SZÉP-kártyát bocsássanak ki, és ezáltal megsérti a 2006/123/EK irányelv 14. cikkének (3) bekezdését, és 15. cikke (2) bekezdésének b) pontját,

– a SZÉP-kártya-rendelet 13. §-a, a 2006. évi IV. törvény 1. §-ával, 2. §-ának (1) és (2) bekezdésével, 55. §-ának (1) és (3) bekezdésével, és 64. §-ának (1) bekezdésével, az 1993. évi XCVI. törvény 2. §-a (2) bekezdésének d) pontjával és az 1997. évi CXXXII. törvény 2. §-ának b) pontjával együtt értelmezve, a SZÉP-kártya-rendelet 13. §-ának a), b) és c) pontjában foglalt feltételek teljesítése szempontjából nem ismeri el azon vállalatcsoportok tevékenységét, amelyek anyavállalata nem a magyar jog szerint létrejött társaság és a csoporthoz tartozó vállalatok nem a magyar jog szerinti társaság formájában működnek, és ezáltal megsérti a 2006/123/EK irányelv 15. cikkének (1) bekezdését, és 15. cikke (2) bekezdésének b) pontját, valamint 15. cikkének (3) bekezdését,

– a SZÉP-kártya-rendelet 13. §-a, a 2006. évi IV. törvény 1. §-ával, 2. §-ának (1) és (2) bekezdésével, 55. §-ának (1) és (3) bekezdésével, és 64. §-ának (1) bekezdésével, az 1993. évi XCVI. törvény 2. §-a (2) bekezdésének d) pontjával és az 1997. évi CXXXII. törvény 2. §-ának b) pontjával együtt értelmezve a bankok, illetve pénzüzetek számára tartja fenn a SZÉP-kártya kibocsátásának lehetőségét, mivel a rendelet 13. §-ába foglalt feltételeket kizárólag ezek az intézmények képesek teljesíteni, és ezáltal megsérti a 2006/123/EK irányelv 15. cikkének (1) bekezdését, és 15. cikke (2) bekezdésének d) pontját, valamint 15. cikkének (3) bekezdését,

– a SZÉP-kártya-rendelet 13. §-a – amennyiben a SZÉP-kártya kibocsátása érdekében magyarországi telephely meglétét írja elő – ellentétes a 2006/123/EK irányelv 16. cikkével;

2. az 55/2011. (IV. 12.) Korm. rendelet által megszervezett SZÉP-kártya-rendszer másodlagosan ellentétes az EUM-Szerződés 49. és 56. cikkével, amennyiben az 1. pontba foglalt rendelkezések nem terjednek ki az ugyanabban a pontban említett 2006/123/EK irányelv előírásai;

3. a 2011. évi CLVI. törvénnyel és a 2012. évi CIII. törvénnyel szabályozott Erzsébet-utalvány-rendszer, amely monopóliumot hoz létre közszervezetek számára a hidegétkeztetési utalványok kibocsátása területén, és amelynek hatálybalépésére megfelelő átmeneti időszak és intézkedés nélkül került sor, ellentétes az EUM-Szerződés 49. és 56. cikkével, amennyiben a 2011. évi CLVI. törvény 1., 5. és 477. §-a, valamint a 2012. évi CIII. törvény 2. §-ának (1) és (2) bekezdése, valamint 6. és 7. §-a aránytalan korlátozásokat ír elő;

4. kötelezze Magyarországot a költségek viselésére.

Jogalapok és fontosabb érvek

Magyarország 2011-ben módosította a munkáltatók által a munkavállalók számára nyújtott béren kívüli juttatásnak minősülő, és így kedvező adóügyi és társadalombiztosítási elbírálás alá eső hideg és meleg étkezési, szabadidős és üdülési utalványok kibocsátására vonatkozó szabályozást, amely 2012. január 1-jén megfelelő átmeneti időszak nélkül lépett hatályba. A módosítások előtt a nemzeti jogszabályok nem állapítottak meg egyedi, speciális feltételeket az ilyen étkezési utalványok kibocsátására, illetve formájára vonatkozóan. Ezt követően azonban egy közszektorbeli intézmény, a Magyar Nemzeti Üdülési Alapítvány került monopolhelyzetbe a papír alapú és elektronikus hideg, valamint, papíralapú meleg étkezési utalványok kibocsátását illetően. A szabályozás továbbá rendkívül szigorú feltételekhez köti a már kizárólag csak elektronikus formában kiadható meleg étkeztetési, szabadidős és üdülési utalványok kibocsátását. A vitatott intézkedések több, már évek óta az érintett piacon jelen lévő szereplő kiszorításához vezettek, valamint korlátozzák az újabb szereplők piacra lépését és ellehetetlenítették a szolgáltatásnyújtás szabadságát. Továbbá a SZÉP-kártya ténylegesen csak három nagyobb, a magyar jog szerint bejegyzett bankcsoport számára tartja fenn a piacot, az Erzsébet-utalványokat pedig kizárólag egy állami monopólium keretében lehet kibocsátani. A monopolhelyzetbe juttatott közalapítvány bevételeinek szociális célú kiadásokra szánt felhasználása nem indokolja kellően a bevezetett korlátozásokat. A letelepedés és szolgáltatásnyújtás szabadsága azonban az EUM-Szerződés és a 2006/123/EK irányelv vonatkozó rendelkezéseivel összhangban csak akkor korlátozható, amennyiben az megkülönböztetés nélkül és közérdekből történik, valamint megfelel a szükségesség és arányosság követelményeinek is.

XXI. A Törvényszék 2014. április 30-i ítélete – Tisza Erőmű kontra Bizottság (T-468/08. sz. ügy)

- 1) A Törvényszék a keresetet elutasítja.*
- 2) A Tisza Erőmű Kft. maga viseli saját költségeit, ideértve az ideiglenes intézkedés iránti eljárással összefüggésben felmerült költségeket is.*

XXII. A Törvényszék 2014. április 30-i ítélete – Dunamenti Erőmű kontra Bizottság (T-179/09. sz. ügy)

- 1) A Törvényszék a keresetet elutasítja.*
- 2) A Dunamenti Erőmű Zrt. maga viseli saját költségeit, valamint az Európai Bizottság részéről felmerült költségeket.*

XXIII. A Bíróság (nagytanács) 2014. május 6-i ítélete – Európai Bizottság kontra Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa (C-43/12. sz. ügy)

- 1) A Bíróság a közúti közlekedésbiztonságot veszélyeztető közlekedési jogsértésekre vonatkozó információk határokon átnyúló cseréjének elősegítéséről szóló, 2011. október 25-i 2011/82/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvet megsemmisíti.*
- 2) A Bíróság a 2011/82 irányelv joghatásait fenntartja egy új, a megfelelő jogalapra, vagyis az EUMSZ 91. cikk (1) bekezdésének c) pontjára alapított irányelv ésszerű határidőn – a jelen ítélet kihirdetésétől számított legfeljebb tizenkét hónapon – belül történő hatálybalépésig.*
- 3) A Bíróság az Európai Parlamentet és az Európai Unió Tanácsát kötelezi a költségek viselésére.*
- 4) A Belga Királyság, Írország, Magyarország, a Lengyel Köztársaság, a Szlovák Köztársaság, a Svéd Királyság, valamint Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága maguk viselik saját*

költségeiket.

A Kúria uniós jogi tárgyú határozatai

Büntető ügyszak

Bfv.I.438/2014/5.

1. A szeméremsértő cselekmény a sértett testének közvetlen érintését feltételezi, a fajtalanság azonban abban az esetben is megvalósul, ha a passzív alany kényszerül arra, hogy ilyen tevékenységet fejtessen ki, mégpedig akár az elkövető, akár a saját testén.

2. A tiltott pornográf felvétellel visszaélés bűncselekményének védett jogi tárgya ugyan hasonlít a szemérem elleni erőszakra, azonban mégsem ugyanaz: a szemérem elleni erőszak (miként az erőszakos közösülés és a megrontás is) a kiskorú személyek erkölcsi, nemi fejlődését és szabadságát védelmezi, a tiltott pornográf felvétellel visszaélés pedig a nemileg még serdületlen gyermekek egészséges szexuális fejlődését oltalmazza. Ezért a szemérem elleni erőszak büntetése képest a sértettől pornográf felvétel készítése olyan többletmagatartás, amely nem látszólagos alaki, hanem valóságos anyagi halmazatot valósított meg.

3. Nem jelenti törvénysértő büntetés kiszabását, ezért nem felülvizsgálati ok, ha a másodfokú bíróság tévesen minősíti a bűncselekményt az új Btk. szerint az 1978. évi IV. törvény szerinti minősítéséhez képest, és emiatt a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjának meghatározásakor tévesen az új Btk. 38. § (2) bekezdésének a) pontját alkalmazza.

Nem foghatott helyt a védelmi felülvizsgálati indítvány azon érvelése sem, amely szerint a szemérem elleni erőszak büntette és a tiltott pornográf felvétel készítésének büntette egymással csupán látszólagos alaki halmazatot alkotnak, ezért a terhelt bűnösségének megállapítása ez utóbbi bűncselekmény kapcsán törvénysértő.

A Kúria e körben a következőkre mutat rá:

A tiltott pornográf felvétellel visszaélés tényállását a gyermekek jogairól szóló, 1989-ben elfogadott New York-i Egyezmény rendelkezéseivel összhangban, az 1997. évi LXXIII. törvény iktatta be a Btk. XIV. Fejezetébe, a házasság, a család és az ifjúság elleni bűncselekmények közé, majd a 2007. évi XXVII. törvény az addig a Btk. 195/A. §-ába felvett törvényi tényállást – több kiegészítéssel – áthelyezte a Btk. 204. §-ába. A tiltott pornográf felvétellel visszaélés bűncselekménye a védett jogi tárgya tekintetében ugyan hasonlít a szemérem elleni erőszakra, azonban a jogi tárgy mégsem ugyanaz: a szemérem elleni erőszak (miként az erőszakos közösülés és a megrontás is) a kiskorú személyek erkölcsi, nemi fejlődését és szabadságát védelmezi, a tiltott pornográf felvétellel visszaélés pedig a nemileg még serdületlen gyermekek egészséges szexuális fejlődését oltalmazza.

A Btk. 2007. évi módosításának alapja az Európai Unió Tanácsa által 2003. december 22-én elfogadott, a gyermekek szexuális kizsákmányolása és a gyermekpornográfia elleni küzdelemről szóló 2004/68/IB kerethatározat volt.

A kerethatározat 1. cikk b) i. pontja szerint a gyermekpornográfia olyan pornográf anyag, amely vizuálisan ábrázolja a kifejezetten szexuális magatartást tanúsító vagy abban közreműködő létező gyermeket, beleértve a gyermek nemi szerveinek vagy szeméremtájékának buja bemutatását. A 3. cikk (1) bekezdésének a) pontja önállóan büntetendővé nyilvánítja a gyermekpornográfia előállítását, d) pontja pedig annak megszerzését vagy birtoklását; ehhez képest a kerethatározat 2. cikk c) pontja a gyermek szexuális kizsákmányolása címén nyilvánítja büntetendővé a gyermekkel folytatott szexuális tevékenységet, amelyben kényszer, erőszakot vagy fenyegetést alkalmaznak; avagy a gyermekkel kapcsolatban fennálló, elismert bizalmi, hatalmi vagy befolyási helyzettel visszaélnek (i. és iii. pontok).

Nem csak belső jogszabályaink, hanem annak módosítása alapjául szolgáló európai uniós jog is kettéválasztja tehát a gyermekpornográfiát és a gyermekkel folytatott más szexuális tevékenységet.

Ezért a Kúria teljes mértékben osztotta az elsőfokú bíróságnak az e körben kifejtett jogi indokolását is: a szemérem elleni erőszak büntettségéhez képest a sértettről pornográf felvétel készítése olyan többletmagatartás, amely nem látszólagos alak, hanem valóságos anyagi halmazatot valósított meg.

Gazdasági ügyszak

Gfv.VII.30.160/2014/5.

A folyósításkori vételi a törlesztésekben eladás árfolyam alkalmazását előíró szerződéses rendelkezések tisztességtelenek, helyükbe a Ptk. 321. § /2/ bekezdése szerint irányadó MNB árfolyam lép.

A Kúria a jogerős ítéletet az Európai Unió Bíróságnak (a továbbiakban: Európai Bíróság) a C-26/13. számú ügyben 2014. április 30-án hozott ítéletében kifejtettek figyelembe vételével, a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül és azt kizárólag az érvénytelenség kiküszöbölésének módja tekintetében találta jogszabálysértőnek.

A II. r. alperes felülvizsgálati kérelmében többek között azt állította, hogy a szerződéskötés időpontjában nem ütközött jogszabályba a pénzügyi intézmény által a kölcsön folyósításakor vételi, valamint a törlesztésekkor az eladási árfolyam alkalmazásának előírása. A Kúria álláspontja szerint a szerződés megkötésének időpontjában hatályos, ezt tiltó tételes jogszabályi rendelkezés hiányában a perbeli szerződéses rendelkezések valóban nem ütköztek jogszabályba. A perben eljáró bíróságok azonban nem is azt állapították meg, hogy a felülvizsgálati eljárás tárgyát képező szerződéses rendelkezések jogszabálysértőek, hanem azt, hogy tisztességtelenek.

A Kúriának jelen ügyben elsődlegesen abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a kölcsön folyósításakor a vételi, a törlesztésekkor az eladási árfolyam alkalmazását előíró szerződéses feltételek tisztességtelensége bíróság által vizsgálható-e.

A Kúria rögzíti, hogy a perbeli jogvita elbírálására a felperesek és a II. r. alperes között létrejött kölcsönszerződés megkötésekor, vagyis a 2008. május 29-én hatályos Ptk. rendelkezései az irányadóak. Az ekkor hatályos Ptk. 209. § (4) bekezdése szerint: **„A tisztességtelen szerződési feltételekre vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatók a főszolgáltatást megállapító, illetve a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás arányát meghatározó szerződési kikötésekre.”** Ez a Ptk. rendelkezés az Irányelv 4. cikk (2) bekezdésének átültetése a magyar jogba. A hivatkozott irányelvi rendelkezés értelmében **„a feltételek tisztességtelen jellegének megítélése nem vonatkozik sem a szerződés elsődleges tárgyának a meghatározására, sem pedig az ár vagy díjazás megfelelésére az ellenértékként szállított áruval vagy nyújtott szolgáltatással, amennyiben ezek a feltételek világosak vagy érthetőek.”** A II.r. alperes azon nyilatkozatára tekintettel, miszerint a szerződés kötés idején hiányzó tételes jogszabályi rendelkezés ellenére az Irányelv tükrében úgy kell értelmezni a Ptk. 209. § (4) bekezdését, hogy az ott meghatározott szerződési feltételek tisztességtelensége akkor vizsgálható, ha azok nem világosak, nem érthetőek, a Kúria nem találta szükségesnek e megállapítás helytállóságának levezetését.

Ahogy arra az Európai Bíróság a C-26/13. számú ügyben hozott ítéletében rámutatott, az Irányelv 4. cikkének (2) bekezdése kivételt jelent az Irányelv rendelkezéseiből következő azon főszabály alól, amely szerint minden egyedileg meg nem tárgyalt szerződéses rendelkezés tisztességtelensége vizsgálható a nemzeti bíróság által (40., 42. pont). Az Európai Bíróság azt is leszögezte, hogy a kérdést előterjesztő nemzeti bíróság feladata annak megítélése is, hogy az adott, egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel az Irányelv 4. cikk (2) bekezdése által meghatározott kivételi körbe tartozik-e (59. pont).

Az irányelvben szereplő **„szerződés elsődleges tárgyának”** fogalma a **„főszolgáltatás”** kifejezés

használatával került átültetésre a Ptk.-ba, de a két kifejezés tartalma azonos. Az Európai Bíróság a C-26/13. számú ügyben hozott ítéletében e kifejezés tartalmát akként világította meg, hogy e körbe tartoznak a szerződés alapvető szolgáltatásait megállapító, vagyis a szerződéses kapcsolat lényegét meghatározó feltételek (49., 50. pontok). Egyebek mellett azt is kimondta az Európai Bíróság, hogy a fenti fogalmat „szigorúan” vagyis nem kiterjesztően kell értelmezni (42. pont). Az Európai Bíróság szerint a szerződés természetének, általános rendszerének és kikötéseinek, valamint jogi és ténybeli összefüggéseinek értékelése alapján kell azt megállapítani, hogy az egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel a szerződés alapvető és mint ilyen a szerződést jellemző szolgáltatásnak minősül-e (59. pont). A Kúria a 6/2013. PJE határozat 1. pontjában meghatározta a deviza alapú kölcsönszerződések lényegét, jellegadó sajátosságait. E szerint a deviza alapú kölcsön deviza kölcsön, amelynek egyik lényegadó sajátossága, hogy az adós az adott időszakban irányadó forintkölcsönnél kedvezőbb kamatmérték mellett devizában adósodott el. Főszolgáltatásnak minősül a kölcsön összege, annak deviza neme, a szerződésben meghatározott mértékű kamat, költség és díj. Nem tartoznak azonban e fogalomba az átszámítási árfolyamok meghatározására vonatkozó szerződéses rendelkezések, mert azok a szerződés lényegét meghatározó, jellemző feltételnek nem tekinthetők. Azok technikai, járulékos jellegű szabályok, függetlenül attól, hogy az átszámítási árfolyamok meghatározása szükséges a szerződés teljesítéséhez, akár oly módon, hogy azt a szerződés maga tartalmazza, vagy annak hiányában azt irányadónak tekintendő törvényi diszpozitív szabályok rendezik. Az átszámításra vonatkozó rendelkezések járulékos jellegén nem változtat az sem, hogy azok a fogyasztó számára költségként jelentkeznek. [A Kúria csak megjegyzi, ha az átszámítási árfolyamok meghatározása a szerződésben a főszolgáltatás részét képezné, annak tisztességtelensége ez esetben is vizsgálható lenne figyelemmel a később értelmezett – az Európai Bíróságnak a világos, érthető megfogalmazás követelményére – vonatkozó iránymutatására (74-75. pontok).]

Az Európai Bíróság hivatkozott ítélete alapján az átszámítási árfolyamok alkalmazása nem tekinthető a szolgáltatás és ellenszolgáltatás arányát illetve a díjazás megfelelését szabályozó szerződéses rendelkezéseknek (58., 59. pont). Ahhoz ugyanis, hogy azokat ilyennek lehessen tekinteni az is elengedhetetlen feltétel lenne, hogy a pénzügyi intézmény a fogyasztó számára pénzváltási szolgáltatást nyújtson, amelynek szokásos ellentételezése a vételi és az eladási árfolyam alkalmazása.

A fent kifejtettekből következően helyesen foglaltak állást a perben eljáró bíróságok akként, hogy a vételi és eladási árfolyam alkalmazását előíró szerződéses feltétel tisztességtelensége bíróság által vizsgálható, mivel az nem esik az Irányelv 4. cikk (2) bekezdése által meghatározott kivételek körébe. Itt jegyzi meg a Kúria, hogy az EBH2013.G.10. számon közzétett elvi határozatában eljárásjogi okokból nem foglalhatott állást abban a kérdésben, hogy a különmemű árfolyam alkalmazása tisztességtelen szerződési feltétel-e, így az abban kifejtetteket jelen ügyben nem vette, vehette alapul.

Ezt követően a Kúriának abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a vitatott szerződési rendelkezések tisztességtelenek-e. Egy szerződéses feltétel a Ptk. 209. § (1) bekezdése értelmében akkor tisztességtelen, ha az ÁSZF, illetve az egyedileg meg nem tárgyalt szerződéses feltétel a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a szerződési feltétel támasztójával szerződést kötő fél hátrányára állapítja meg. E körben döntő jelentősége van a már hivatkozott 6/2013. PJE határozat 1. pontjában tett azon megállapításnak, miszerint deviza alapú kölcsönszerződés esetén sem a folyósításkor, sem a törlesztésekkor nem kerül sor átváltásra, hanem csak látszámításra. Az átszámítási árfolyam meghatározására a szerződés teljesíthetősége érdekében van szükség. A különmemű árfolyam alkalmazása mögött a fogyasztó számára ténylegesen nyújtott szolgáltatás nincs. A különmemű árfolyamok alkalmazásából a pénzügyi intézménynek átlátható ellenszolgáltatással nem ellentételezett bevétele, a fogyasztónak pedig költsége keletkezik. A különmemű árfolyamra vonatkozó szerződéses rendelkezés folytán a pénzügyi intézmény, a szerződéses feltétel egyedi megtárgyalása nélkül, egyoldalúan és indokolatlanul, a fogyasztó hátrányára, neki költséget okozva, díjazást igénylő közvetlen szolgáltatás nélkül jut - a II. r. alperes által is elismerten - bevételekhez, ami pedig tisztességtelen.

A fent kifejtetteknek megfelelően az átszámítási árfolyamokra vonatkozó rendelkezések azért is tisztességtelenek, mert azok nem tekinthetők az Európai Bíróság ítéletében kifejtett módon érthető, világos szerződéses feltételeknek. A II. r. alperes akként nyilatkozott, hogy a különmű árfolyamok alkalmazása az árképzés része volt, az ún. zárt deviza pozíció tartására vonatkozó jogszabályi követelmények teljesítése közvetve indokolta, hogy az adós a kölcsön fejében fizetendő ellenszolgáltatás részeként a vételi és az eladási árfolyam különbözetet is megfizesse. Ez tette lehetővé a kedvező ügyleti kamat kialakítását. Amennyiben ez az érvelés helytálló lenne, akkor is azt kell megállapítani, hogy a különmű árfolyam alkalmazása nem érthető, nem világos árképzést jelent, amelynek gazdasági indoka az átlagos fogyasztó által nem követhető. Helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy a pénzügyi intézmény hasznának látható, világos és érthető árazás mellett a kamatban kell realizálnia. Helyesen foglalt állást a másodfokú bíróság, hogy a különmű árfolyamok alkalmazásából keletkező bevétel mögött tényleges, a fogyasztónak közvetlenül nyújtott szolgáltatás nincs. Az ilyen módon történő árképzés nehezíti, hogy a fogyasztó tisztán lássa az őt terhelő fizetési kötelezettségeket, azt, hogy azok mértékével előre számolni tudjon. Így - függetlenül attól, hogy egy átlagos fogyasztótól elvárható, miszerint tisztában legyen azzal, hogy ugyanazon időpontban az adott bank vételi árfolyama alacsonyabb, mint az eladási árfolyama, hogy a szerződésben a vételi és eladási árfolyam alkalmazása nyelvtanilag egyértelműen, félre nem érthetően, nem kis betűkkel szerepel - a különmű árfolyamok alkalmazását előíró szerződéses kikötés nem felel meg az Európai Bíróság ítélete által is értelmezett világos és egyértelmű szabályozás követelményének (75. pont). Azok a II. r. alperes által hivatkozott körülmények, miszerint a szerződést közjegyzői okiratba foglalták, a felpereseket az árfolyamkockázat őket terhelő voltáról tájékoztatták, a felpereseknek már korábban is volt deviza alapú kölcsönszerződésük, nem jelentik azt, hogy a különmű árfolyam alkalmazását előíró szerződéses rendelkezések világosak és érthetőek lennének.

A II. r. alperesnek az a hivatkozása, miszerint a perbeli szerződéses rendelkezések megegyeztek más pénzügyi intézmények által alkalmazottakkal, sőt azok többségénél – állítása szerint – a fogyasztókra nézve kedvezőbbek voltak, nem alkalmas annak bizonyítására, hogy azok nem tisztességtelenek. A tisztességtelenség megítélésénél annak sincs jelentősége, hogy a szerződéskötés idején a társadalom hogyan vélekedett az adott szerződéses konstrukcióról. A társadalom értékítéletének a szerződés vagy a szerződéses rendelkezés nyilvánvalóan jóerkölcsbe ütközése, mint érvénytelenségi ok kapcsán van jelentősége, e körben értékelendő. Ezzel kapcsolatban azonban a Kúria a 6/2013. PJE határozat 2. pontjában már egyértelműen állást foglalt.

A jogerős ítélet tehát helyesen állapította meg a különmű árfolyamok alkalmazásának tisztességtelenségét.

A harmadik kérdés, amelyben a Kúriának állást kellett foglalnia, hogy helytálló módon szüntették-e meg a perben eljáró bíróságok a tisztességtelen szerződési feltételek érvénytelenségét, amikor egynemű árfolyam alkalmazását írták elő oly módon, hogy a felperesek és a II. r. alperes között 2008. május 29-én létrejött kölcsönszerződés III.2. pontját módosították, és a deviza eladási árfolyamot deviza vételi árfolyammal helyettesítették, mivel a szerződés I. 1. pontjában az szerepelt. Ily módon egységesen a deviza vételi árfolyam alkalmazásának előírásával a különmű árfolyamok alkalmazásából adódó tisztességtelen szerződési rendelkezéseket megszüntették.

A fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalt feltétel tisztességtelenségének jogkövetkezményeként az Irányelv 6. cikk (1) bekezdése azt írja elő, hogy a nemzeti jog rendelkezései nem jelenthetnek kötelezettséget a fogyasztóra nézve, és ha a szerződés a tisztességtelen feltételek kihagyásával is teljesíthető, a szerződés változatlan feltételekkel továbbra is köti a feleket. A felülvizsgálati kérelemmel támadott jogerős ítélet meghozatalát követően az Európai Bíróság a C-618/10. számú Banco Espanol-ügyben hozott ítéletében egyértelműen akként foglalt állást, hogy a nemzeti bíróságoknak nincs lehetőségük a szerződési feltétel tisztességtelen jellegének megállapítása esetén a szerződési feltételek módosítására, kiegészítésére. (Ezt a jogértelmezését az Európai Bíróság a C-488/11. számú Brusse-ügyben hozott ítéletének 60. pontjában is megerősítette.) Az Európai Bíróság a C-618/10. számú Banco Espanol-ügyben hozott ítélete ugyanakkor jelen ügytől részben eltérő

tényállás mellett született. A hivatkozott ügyben ugyanis a tisztességtelennek talált szerződési feltétel elhagyásával a szerződés egyéb rendelkezései teljesíthetőek voltak.

A fent kifejtettekre tekintettel tisztázni kellett tehát, hogy az adott tényállás mellett mód van-e a perben eljáró bíróságok által választott megoldás alkalmazására és a tisztességtelen szerződési feltétel módosításával a szerződés érvényessé nyilvánítására, avagy ilyen esetben is irányadóak a C-618/10. számú Banco Espanol-ügyben kifejtettek, azaz csak az érvénytelen feltétel elhagyására van lehetőség, amely – mivel ez esetben a szerződés nem teljesíthető – az egész szerződés érvénytelenségének megállapítását jelentené, avagy mód van arra, hogy az érvénytelen szerződési feltétel helyébe a nemzeti jog diszpozitív szabályai lépjenek és a szerződési rendelkezés érvénytelensége ily módon kerüljön megszüntetésre.

Az Európai Bíróság a C-26/13. számú ügyben hozott ítéletében megerősítette a Banco Espanol ügyben elfoglalt álláspontját, amikor rögzítette: az Irányelv 6. cikk (1) bekezdése szerint a nemzeti bíróságnak nincs arra lehetősége, hogy a tisztességtelen feltételt, annak tartalmának a módosítása útján kiegészítse (77. pont). Az Európai Bíróság arra a kérdésre is egyértelmű választ adott, hogy a szerződés érvénytelensége orvosolható-e oly módon, hogy az érvénytelen szerződési feltétel helyébe a nemzeti jog diszpozitív szabálya kerül. Az ítélet szerint amennyiben a szerződés a tisztességtelen feltétel elhagyása esetén nem teljesíthető, e rendelkezéssel nem ellentétes a nemzeti jog azon szabálya, amely lehetővé teszi a nemzeti bíróság számára a tisztességtelen feltételnek a nemzeti jog valamely diszpozitív rendelkezésével való helyettesítése révén az e feltétel érvénytelenségének orvosolását (85. pont).

A magyar jog vonatkozó diszpozitív rendelkezését a Ptk. 231. § (2) bekezdése tartalmazza. A hivatkozott rendelkezés szerint a más pénznemben meghatározott tartozást a fizetés helyén és idején érvényben levő árfolyam alapulvételével kell átszámítani, ilyenek pedig nem a pénzügyi szolgáltatók deviza vételi, eladási vagy közép árfolyama tekintendők, hanem a Magyar Nemzeti Bank (MNB) hivatalos deviza árfolyama. A törvény vonatkozó rendelkezésének megalkotásakor, 1959-ben ugyanis Magyarországon a kötött devizagazdálkodás keretei között más árfolyam nem is létezett. A fizetés helyén érvényben levő árfolyamnak nyilvánvalóan olyan banki árfolyam tekinthető, melyből csak egy van Magyarország területén, ezen feltételnek pedig kizárólag az MNB által meghatározott hivatalos deviza árfolyam tekinthető. A Kúria ezen jogértelmezését támasztja alá a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2001. évi LVIII. törvény 11. §-ának (1) bekezdése, a 2011. évi CCVIII. törvény 10. § (1) bekezdése, illetve a 2013. évi CXXXIX. törvény 22. §-ának (1) bekezdése. A hivatkozott törvények eltérő hatályossággal, de azonosan rendelkeznek, miszerint az MNB külföldi pénznemek forintra és forintnak külföldi pénznemekre való átszámítására vonatkozó hivatalos árfolyamokat jegyez és hoz nyilvánosságra. A Kúria utal a 2014. március 15-től hatályos, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. tv. (új Ptk.) 6:45. §-ában foglaltakra is, amely rendelkezések a perbeli jogvita eldöntésére ugyan nem irányadóak, de a jogértelmezés számára iránymutatásul szolgálhatnak. Az új Ptk. 6:45. §-ának (2) bekezdése hivatkozott rendelkezése szerint a más pénznemben meghatározott pénztartozást a teljesítés helye szerinti jegybank által a teljesítés idején meghatározott árfolyamon – ha ilyen nincs, a pénzügyi árfolyam - alapján kell átszámítani. A hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. tv. (Hpt.) 2010. november 27-étől hatályos, az egyes pénzügyi tárgyú törvényeknek a nehéz helyzetbe került lakáscélú hitelt felvevő fogyasztók megsegítése érdekében szükséges módosításáról szóló 2010. évi XCVI. tv. 1. §-ával módosított 200/A. §-a a magyar jog vonatkozó diszpozitív szabályának nem tekinthető. Ez ugyanis választási lehetőséget tartalmazó kogens törvényi rendelkezés, mely csak lakáscélú fogyasztói kölcsönszerződésekre vonatkozik és csak a 2010. évi XCVI. tv. 234/A. § (1) bekezdésében meghatározott időponttól hatályos, továbbá az e §-ban meghatározott időponttól a hatálya alá tartozó szerződések tekintetében írta felül a különmű árfolyam alkalmazására vonatkozó szerződéses rendelkezéseket.

A Ptk. 231. § (2) bekezdésébe foglalt, az MNB hivatalos deviza árfolyamon történő átszámítást előíró szabály diszpozitív törvényi rendelkezés, amely az átszámítási árfolyam szerződésbeli szabályozása hiányában, vagy az átszámítási árfolyam szabályozása érvénytelenségének megállapítása esetén a

szervződés részévé válik, figyelemmel a Ptk. 205. § (2) bekezdés utolsó mondatában írtakra. E szerint ugyanis nem kell a feleknek megállapodniuk olyan kérdésekben, amelyeket jogszabály rendez.

Az Európai Bíróságnak a Kúria jelen ügyben eljáró tanácsára, mint megkereső bíróságra kötelező hatályú ítéletéből, valamint a fent kifejtettekből következően a Kúria arra a megállapításra jutott, miszerint kizárólag abban tévedtek a perben eljáró bíróságok, hogy a helytállóan tisztességtelennek talált szerződési feltételek érvénytelenségét a szerződés módosításával szüntették meg. A Kúria ezért a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta oly módon, hogy az eljáró bíróságok által a különemű árfolyamok helyett elrendelt egynemű árfolyam alkalmazását jelentő ítéleti rendelkezéseket összhangba hozta az Európai Bíróság C-26/13. számú ügyben hozott ítéletében kifejtettekkel. A Kúria az egyes szerződéses rendelkezések módosítása nélkül – az Európai Bíróság ítéletében foglaltaknak megfelelően – csak úgy tudta a tisztességtelennek bizonyult szerződéses rendelkezések helyett a tisztességes szerződési rendelkezéseket érvényre juttatni, hogy az eladási árfolyam tisztességtelenségét megállapító ítéleti rendelkezés mellett a vételi árfolyam alkalmazására vonatkozó szerződéses rendelkezést is érvénytelennek nyilvánította. Ezáltal lehetővé tette, hogy ezen érvénytelen szerződéses rendelkezések helyébe az ugyancsak egynemű árfolyam alkalmazását biztosító diszpozitív Ptk. rendelkezések lépjenek. A Kúria által hozott döntés az egyetlen lehetséges megoldás arra, hogy az egynemű árfolyam az Európai Bíróság ítélete által egyértelműen értelmezett uniós jognak megfelelő módon érvényesüljön.

Gfv.VII.30.186/2014/2.

I. A szerződés elsődleges tárgyára vonatkozó feltételnek az eladó vagy szolgáltató és a fogyasztó között létrejött szerződés alapvető szolgáltatásait leíró rendelkezési minősülnek.

II. Az árnak, vagy a díjazásnak az ellenértékként szállított áruval, vagy a nyújtott szolgáltatással megfelelés körében a díjazás mértékének a tisztességtelensége nem vizsgálható.

A Kúriának a felülvizsgálati kérelemre tekintettel kizárólag abban a jogkérdésben kellett állást foglalnia, hogy az alperes hirdetményében kifogásolt díjak, költségek tisztességtelensége vizsgálható-e.

A Kúria utalt az Európai Unió Bíróságának a C-26/13.sz. Kásler-ügyben 2014. április 30-án hozott ítéletére, melyben az EU bíróság úgy foglalt állást, hogy az irányelv 4. cikk /2/ bekezdésének rendelkezéseit a tagállami jogoktól függetlenül, önállóan kell értelmezni (37-38. pontok). A szerződés elsődleges tárgyára vonatkozó feltételnek az eladó vagy szolgáltató és a fogyasztó között létrejött szerződés alapvető szolgáltatásait leíró rendelkezései minősülnek. Ezzel szemben azok a feltételek, amelyek magának a szerződéses kapcsolatnak a lényegét meghatározó feltételekhez képest járulékos jelleggel rendelkeznek, nem tartozhatnak ezen fogalom alá (46., 49., 50. pontok). Az EU Bíróság szerint az árnak vagy a díjazásnak az ellenértékként szállított áruval vagy a nyújtott szolgáltatással nyújtott megfelelését akként kell értelmezni, hogy e kizárás kizárólag az árnak vagy az előírt díjazásnak az ellenértékként nyújtott szolgáltatással, vagy szállított áruval való megfelelésére vonatkozik.

A Kúria megítélése szerint a felperesek felülvizsgálati kérelmében megjelölt, az alperes Hirdetményében található díjak, illetve költségek nem tartoznak az irányelv 4. cikk /2/ bekezdésében megjelölt kivételek közé. Ezek a díjak, illetve költségek kivétel nélkül járulékos jellegűek, nem az alperes által nyújtott szolgáltatás alapvető jellemzőit tartalmazzák, ezek elhagyása esetén a szerződések teljesíthetők maradnak.

Ezek a költségek, illetve díjak nem minősülnek az irányelv 4. cikk /2/ bekezdésének második fordulatában írt kivételi körbe sem, de ha oda tartoznának, akkor is vizsgálni kellene, hogy ezen rendelkezések érthető, világos, átlátható szerződéses rendelkezések-e.

A fent kifejtettekre tekintettel a Kúria megítélése szerint a másodfokú bíróság tévesen értelmezte az irányelv 4. cikk /2/ bekezdésében foglalt kivételeket, így jogszabálysértő módon alkalmazta a Ptk. 209. § /4/, illetve /5/ bekezdéseit, és azáltal tévesen mellőzte az alperes Hirdetményében foglalt egyes díjak, költségek tisztességtelenségének vizsgálatát. A Kúria utal arra, hogy a Ptk. 209. § – 2009. május 21-ig hatályos – /4/ bekezdését, illetve – 2009. május 22-től hatályos – /5/ bekezdését tartalmilag azonos módon, az irányelv 4. cikk /2/ bekezdésében előírtaknak megfelelően kell értelmezni és alkalmazni (C-26/13. sz., Kásler-ügy, 64. pont, 2/2014. PJE határozat 1.pont).

Munkaügyi ügyszak

Mfv.I.10.085/2014/5.

Nem rendeltetésellenes a munkáltató joggyakorlása önmagában azért, mert a jövőre nézve alkotmányellenesség miatt megsemmisített, de a felmentéskor még hatályos jogszabályhelyre alapítva adja ki.

Az Európai Unió Bíróságának C-332/13. számú előzetes döntéshozatali eljárásban meghozott végzése folytán a felülvizsgálati kérelem azon érvelése, miszerint a Ktjv. 8. § (1) bekezdése az uniós jogba (Alapjogi Charta másodfokú ítéletben megjelölt rendelkezéseibe) nem ütközik, alapos. Az Európai Unió Bíróságának döntése szerint a Ktjv. megalkotásával Magyarország nem az Unió jogát hajtotta végre [végzés 13.; az Európai Unióról és az Európai Unió működéséről szóló szerződés 19. cikk (1) bekezdés, (3) bekezdés b) pont]. Ezért az Alapjogi Charta megsértése címén a felmentés jogellenessége nem állapítható meg.

Mfv.II.10.681/2013/5.

Nem sérül az egyenlő bánásmód követelménye amennyiben a munkáltató intézkedésének az adott jogviszonnyal közvetlenül összefüggő ésszerű indoka van. Amennyiben a felülvizsgálati érvelés az intézkedés indokának valós és okszerű voltát nem vitatja, az egyenlő bánásmód követelményének további vizsgálata szükségtelen.

A köztisztviselő szerint a jogerős ítélet az uniós irányelvek figyelmen kívül hagyása miatt téves jogértelmezésen alapul.

Helytállóan hivatkozott a köztisztviselő a tagállami – nemzeti – bíróság azon kötelezettségére, mely szerint az uniós jogalkotó által megfogalmazott kitűzést is vizsgálnia szükséges, illetve a közvetett hatály elvére, mely szerint a nemzeti bíróság köteles a tagállami jogszabályokat lehetőség szerint az irányelvek érvényesülését elősegítő módon értelmezni.

A jogvita során tehát az nem volt kétséges, hogy a köztisztviselő által is hivatkozott a férfiak és nők közötti esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatás és munkavégzés területén történő megvalósításáról szóló az Európai Parlament és a Tanács 2006/54/EK irányelve és a Tanács 92/85/EGK irányelve a várandós, a gyermekágyas vagy szoptató munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségvédelmének javítását ösztönző intézkedések bevezetéséről közvetlen hatállyal bír, így a köztisztviselő a tagállami bíróság előtt arra hivatkozhatott, mert a munkáltató állami szerv, és az irányelvek hivatkozott rendelkezései a tartalmuk alapján feltétlenek és kellően pontosak.

A 2006/54/EK irányelv átültetésére előírt határidő 2008. augusztus 15-én járt le. Ezen határidőig volt kötelezettsége a magyar államnak a fenti irányelv megfelelő tartalmú implementálása, átültetése a magyar joganyagba. Az átültetési határidő leteltét követően a köztisztviselő hivatkozása alapján csupán az merülhet fel a fenti irányelv 2. cikk b) pontja és az Ebktv. 7. cikk (2) bekezdés b) pontja összevetése alapján, hogy az irányelv átültetése nem megfelelően történt. A 2006/54/EK irányelv 2. cikk b) pontja értelmében közvetett megkülönböztetés: „ha egy látszólag semleges rendelkezés, feltétel vagy gyakorlat az egyik nemhez tartozó személyeket a másik nemhez tartozó személyekhez

képest hátrányosan érint, kivéve, ha ez a rendelkezés, feltétel vagy gyakorlat jogszerű céllal objektív módon igazolható, továbbá a cél megvalósításának eszközei megfelelőek és szükségesek”.

Az Ebktv. 7. § (1) bekezdése szerint az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti – különösen a Harmadik fejezetben meghatározottak szerint – a közvetlen hátrányos megkülönböztetés, a közvetett hátrányos megkülönböztetés, a zaklatás, a jogellenes elkülönítés, a megtorlás, valamint az ezekre adott utasítás. A (2) bekezdés szerint, ha e törvény eltérően nem rendelkezik, az olyan magatartás, intézkedés, feltétel, mulasztás, utasítás vagy gyakorlat (a továbbiakban együtt: rendelkezés) nem sérti az egyenlő bánásmód követelményét,

- a) amely a hátrányt szenvedő fél alapvető jogát másik alapvető jog érvényesülése érdekében elkerülhetetlen esetben korlátozza, feltéve, hogy a korlátozás a cél elérésére alkalmas, és azzal arányos,
- b) amelynek az a) pont hatálya alá nem tartozó esetekben tárgyilagos mérlegelés szerint az adott jogviszonnyal közvetlenül összefüggő, ésszerű indoka van.

A 2006/54/EK irányelv és az Ebktv. vonatkozó rendelkezéseinek egybevetése után megállapítható, hogy a magyar állam az irányelv átültetési kötelezettségének megfelelő tartalommal eleget tett.

A 92/85/EGK irányelv 11. cikk 2. pontja tartalmazza, hogy a 8. cikkben említett esetben biztosítsák az alábbiakat:

- b) a 2. cikkben meghatározott munkavállalók munkabérének védelmét, illetve a megfelelő ellátáshoz való jogosultságát.

A (2) bekezdés b) pontjában említett ellátás akkor tekinthető megfelelőnek, ha legalább azzal egyenértékű jövedelmet biztosít, amelyet az érintett munkavállaló tevékenységének egészségi okból történő megszakítása esetén kapna a nemzeti jogszabályok szerint meghatározott esetleges maximum függvényében.

Az irányelv fogalommeghatározásai között található a gyermekágyas munkavállalóra vonatkozó fogalom meghatározás, a 2. cikk b) pontja szerint gyermekágyas munkavállaló az a munkavállaló, akit a nemzeti jogszabályok, illetve gyakorlat gyermekágyasnak minősítenek, és aki állapotáról a nemzeti jogszabályoknak, illetve gyakorlatnak megfelelően tájékoztatja a munkáltatóját. Az irányelv 8. cikk (1) bekezdése szerint a tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a 2. cikkben meghatározott munkavállalók jogosultak legyenek legalább 14 hetes folyamatos szülési szabadságra, ami a gyermekszülés előtt, illetve után a nemzeti jogszabályoknak, illetve gyakorlatnak megfelelően vehető igénybe.

A magyar szabályozás az Mt. 138. § (1) bekezdésében, az irányelvben rögzített minimum 14 hetes időtartammal szemben 24 hét szülési szabadságot biztosít. Így megállapítható, hogy a magyar állam ennek az előírásnak is megfelelően tett eleget az irányelvi rendelkezésre vonatkozó átültetési kötelezettségének.

A köztisztviselő felülvizsgálati kérelmében említett C- 191/2003. számú McKenna-ügyet a Kúria nemcsak a 42. pontja, hanem az indokolás egésze alapján vizsgálta, hiszen a köztisztviselő helytálló hivatkozása értelmében az Európai Bíróság alkotta esetjog is a közösségi jog részét képezve a tagállami joggal szemben elsőbbséget élvez. Így a köztisztviselő által hivatkozott eseti döntés megállapításai adott körülmények között, adott feltételek fennállta esetén jelen jogvitában is irányadóként szolgálnának. A fenti eseti döntés 42. pontja szerint „e téren a szabályok célja a női munkavállalóknak a szülés előtt és után való védelme (a szülési szabadsággal kapcsolatban lsd. a fent hivatkozott Gillespie és társai ügyében hozott ítélet 20. pontját)”. A 42. ponton túlmenően azonban a Kúria az ítélet teljes indokolását és az ügy leírását is figyelembe vette, különös tekintettel az Európai Bíróság határozatára.

Az ítélet 2. pontja szerint ugyanis az EK 141. cikk és a 75/117. számú irányelv úgy értelmezendő, hogy [a vitatott intézkedés] nem jelent nemen alapuló hátrányos megkülönböztetést. A fenti ítélet,

amely az Európai Unió Bíróságának előzetes döntéshozatal iránti kérelmére indult eljárásban született, nem Margaret McKenna számára kedvező eredménnyel zárult, függetlenül attól, hogy a bíróság ítéletében kiemeli az Európai Unió által védendő célokat, a szülő nő védelmét, így a hivatkozott ítélet rendelkezése a köztisztviselő jogi álláspontját nem támasztja alá.

A 92/85/EGK irányelv 10. cikke az elbocsátás tilalmáról rendelkezik. Ennek értelmében annak biztosítása érdekében, hogy a 2. cikkben meghatározott munkavállalók gyakorolhassák az e cikk által is elismert egészség és biztonságvédelmi jogukat, rendelkezni kell arról, hogy:

1. A munkáltatók megteszik a szükséges intézkedéseket ahhoz, hogy megtiltsák a 2. cikkben meghatározott munkavállalóknak a terhességük kezdetétől a 8.cikk (1) bekezdésében említett szülési szabadság végéig történő elbocsátását, az állapotukkal összefüggésbe nem hozott, a nemzeti jogszabályok, illetve gyakorlat által megengedett különös esetektől eltekintve, amennyiben az adott esetben az illetékes hatóság ehhez hozzájárult.

2. Ha a 2. cikkben meghatározott munkavállalót az 1. pontban említett időszak alatt elbocsátják, a munkáltató köteles az elbocsátás megfelelően megalapozott indokait írásban megadni.

Az előbbiek alapján megállapítható, miszerint az irányelv 10. cikke is lehetőséget ad szigorú körülmények esetére a gyermekágyas munkavállaló jogviszonyának megszüntetésére – így, mint többen a kevesebb – racionális és jól alátámasztott indokokon alapulóan a köztisztviselő külszolgálatának megszüntetése e irányelvi rendelkezések alkalmazásával sem jogellenes.

Jelen esetben ugyanis a köztisztviselő közszolgálati jogviszonya nem szűnt meg, az munkáltató a nem vitatott és a perben bizonyított különösen fontos szolgálati érdekre hivatkozással a köztisztviselő külszolgálatát szüntette meg. Minthogy a köztisztviselő munkavállaló (köztisztviselő) maradt, a munkaviszonyhoz (közszolgálati jogviszonyhoz) kapcsolódó jogok, a hivatkozott irányelv 11. cikk 2. pontja a 4. pontban foglaltakra is figyelemmel, valamint a szülési szabadság [irányelv 8. cikk (1) bekezdés] megillette, e garanciális jogok nem sérültek. Így kellő alap nélkül állította a köztisztviselő, hogy a részére biztosítandó szülési szabadságot ne tudta volna igénybe venni, hiszen a külszolgálat megszüntetését követően a köztisztviselő folyamatosan a különféle nemzeti jogszabályokban részére biztosított anyasági ellátásokat vette igénybe.

A rendelkezésre álló iratok alapján megállapítható, hogy a másodfokú bíróság is vizsgálta a köztisztviselő által hivatkozott irányelvek tartalmát, és helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy nem állapítható meg a 2006/54/EK irányelv 2. cikk (1) bekezdés b) pontjában definiált közvetett megkülönböztetés, illetve az Ebktv. 7. § (2) bekezdés b) pontja szerint a köztisztviselői külszolgálat megszüntetésének tárgyilagos mérlegelést követően az adott jogviszonnyal közvetlenül összefüggő ésszerű indoka volt. Így nem helytálló a köztisztviselő téves jogértelmezésre való hivatkozása sem, a fenti uniós irányelvek, valamint a Kr. 20. § (1) bekezdés g) pontja vonatkozásában.

Mivel a köztisztviselő a felülvizsgálati kérelmében nem tette vitássá az általa sérelmezett intézkedés indokának valós és okszerű voltát az egyenlő bánásmód követelményének további vizsgálta szükségtelen volt. A védendő tulajdonságok nem biztosítanak érinthetetlenséget, csak attól védenek, hogy pusztán azok miatt jogosulatlanul senkit nem érjen hátrány.

Közvetlen, illetve közvetett megkülönböztetés megállapítása hiányában pedig a köztisztviselő igényét a 2006/54/EK irányelv 2. cikk (2) bekezdés c) pontja, illetve 15. cikke sem alapozza meg. A per tárgyát az munkáltató 2010. május 1-jei hatályú intézkedése képezte, és nem a köztisztviselő szülési szabadsága lejártát követő helyzetének megítélése, melyre perbeli adat sincs. Minthogy adott esetben a közvetlen hatállyal bíró uniós irányelvek értelmezése nem vált vitássá, a másodfokú bíróság is helyesen értelmezte azokat, így nem volt szükséges előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése.

Pfv.I.21.552/2013/6.

I. A Pp.136/B.§ (2) bekezdése csupán lehetőséget biztosít a bíró részére a tárgyalás elhalasztására.

II. Nem tisztességtelen és nem jogellenes az akciós kamatnak a kamatperiódus végén az általános kamatszintre emelését lehetővé tevő szerződéses rendelkezés.

III. Az "akciós" kamat emelése nem felmondási ok, így az emiatti felmondás lehetőségének hiánya sem tisztességtelen. A felperes a régi Hpt.214.§ (1) bekezdése alapján a szerződés megszüntetése érdekében bármikor élhetett volna a határidő (lejárt) előtti törlesztés jogával.

IV. Az Európai Unió Bíróságának C-472/10. számú ítélete a közérdekű perekre vonatkozik.

II. A felperes anyagi jogi jogszabálysértésre vonatkozó felülvizsgálati érvei kapcsán arra mutatott rá a Kúria, hogy önmagában a kamat felperes terhére történő módosítása nem tisztességtelen. Az egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő kikötés akkor tisztességtelen, ha az nem felel meg a fogyasztói kölcsönszerződésben, pénzügyi intézmény által alkalmazott általános szerződési feltételekben szereplő egyoldalú szerződésmódosítási jog tisztességtelenségéről szóló 2/2012. (XII.10.) PK vélemény 6. pontjában felsorolt elveknek (egyértelmű és érthető megfogalmazás elve; tételes meghatározás elve, objektivitás elve; ténylegesség és arányosság elve; átláthatóság elve; felmondhatóság elve; szimmetria elve).

Az adott esetben a kamatláb akció keretében került megállapításra, amelyet az alperes (a kölcsönszerződés III/2. pontja szerint) az első kamatperiódus leteltével a hirdetményben közölt, általánosan alkalmazott (nem akciós) kamatlábra módosíthatott. Az alperes az akciós kamatot kedvezményként biztosította a felperes részére, a meghatározott kamatperiódus lejártával jogosult volt a kamat mértékét az általános kamatszintre emelni. Az ezt megalapozó szerződéses rendelkezés egyértelműen és világosan került megfogalmazásra.

Az akciós kamatnak a kamatperiódus végén történő módosítását lehetővé tevő szerződéses rendelkezés nem volt tisztességtelen, nem ütközött jogszabályba, mivel a kamatemelésre nem egyoldalú szerződésmódosítás keretében, és nem az alperes forrásköltségeinek növekedése miatt került sor.

A fogyasztói szerződés érvényességével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 2/2011. (XII.12.) PK vélemény 1. pontja szerint a bíróságnak hivatalból kell észlelnie, hogy a perbeli jogviszony fogyasztói szerződésnek minősül. A felperes érvelésével ellentétben a bíróságnak csak a rendelkezésre álló bizonyítási anyag alapján tényként egyértelműen megállapítható, nyilvánvaló semmisséget kell hivatalból észlelnie. A semmisség megállapíthatósága érdekében a bíróság hivatalból bizonyítást nem folytathat le [az érvénytelenségi perekben felmerülő egyes eljárásjogi kérdésekről szóló 2/2010. (VI.28.) PK vélemény 4.a) pont].

A felperesnek lehetősége volt arra, hogy a forrásköltség növekedése miatti kamatemelésre vonatkozó állítását bizonyítsa, azonban nem jelölt meg olyan tényeket és nem terjesztett elő olyan bizonyítékokat, amelyekből ezt a perben korábban eljáró bíróságok meg tudták volna állapítani.

III. A felperes a terhére történt egyoldalú kamatemelés tisztességtelenségével összefüggésben azt sérelmezte, hogy emiatt nem illette meg a szerződés felmondásának joga.

A felmondásnak és az adóst megillető felmondás hiányának azonban akkor lenne jelentősége, ha a felperes bizonyítja: alapos oka volt a felmondásra. Kétségtelen, hogy a régi Hpt. a szerződés megkötésének időpontjában nem tette lehetővé a felperes által megjelölt okból a szerződés felmondását, de a felmondási lehetőség hiányának az adott esetben azért nincsen jelentősége, mert nem egyoldalú kamatemelés történt: az előbb kifejtettek szerint az alperes az első kamatperiódus leteltével a hirdetményben megállapított általánosan alkalmazott kamatra módosította az akciós

kamatot.

A régi Hpt.-nek a perbeli, 2008. szeptember 9-i kölcsönszerződés megkötésekor hatályos 214.§ (1) bekezdése fogyasztási kölcsön esetében lehetőséget biztosított az ügyfél, így a felperes számára is, hogy a szerződés megszüntetése érdekében éljen a határidő (lejárat) előtti teljesítés (törlesztés) jogával. Felmondás esetén a felperesnek a felmondás időpontjában fennálló tartozása egy összegben esedékessé vált volna –ugyanazt a helyzetet a felperes elérhette volna azzal, hogy fennálló tartozását egy összegben kiegyenlíti, amelynek a perbeli esetben nem volt akadálya.

IV. Az Európai Unió Bíróságának a felperes által említett C-472/10. számú ítélete nem a jelen, végrehajtás megszüntetése iránti perre vonatkozik: a nemzeti szabályozásban kijelölt szervezet által a fogyasztók nevében közérdekből, valamely eladóval vagy szolgáltatóval szemben indított, jogsértő magatartás abbahagyására irányuló, tehát a közérdeklű perekre tartalmaz iránymutatásokat.

Megjegyzi a Kúria: a felperes nyilvánvalóan tévesen hivatkozott a Bíróság C-427/11. számú ítéletére, amely a férfiak és a nők egyenlő díjazása elvének alkalmazására vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló irányelvet értelmezi.

Pfv.I.20.423/2014/5.

Ha a végrehajtás megszüntetése iránti perben megszüntetés helyett a végrehajtás korlátozása lehetséges, a bíróságnak lehetősége van a végrehajtás korlátozására. ilyen esetben fel kell hívnia a felperest: nyilatkozzon, hogy az adott érvénytelenségi ok fennállása esetén igényli-e a végrehajtás korlátozását és ha igényli, milyen mértékben (bíróági gyakorlat 2/2014. PJE).

I: Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásából megállapíthatóan (7. oldal) nem fogadta el az alperes állítását, amely szerint a teljes hiteldíj mutató tartalmazta volna az árfolyamrést, továbbá megállapította, hogy a különemű árfolyam költségként nem szerepel a szerződésben, azaz a kölcsönszerződés a régi Hpt. 213.§ (1) bekezdés c) pontja alapján semmis. A másodfokú bíróság e tárgyban is vizsgálta az elsőfokú bíróság ítéletét és azt részben helyes jogi indokainál fogva helybenhagyta. Az elsőfokú bíróság ítéletéből kitűnnek a döntés indokai, az indokolás megfelel a Pp. 221.§ (1) bekezdésébe foglalt előírásoknak, a másodfokú bíróság sem csupán utalt a Kúria EBH.2013.G.10. számon közzétett elvi határozatára, hanem indokokkal is alátámasztotta az álláspontját.

A régi Hpt. 213.§ (1) bekezdése a szerződés semmisségének a jogkövetkezményét fűzi olyan fogyasztói és lakossági kölcsönszerződésekhez, amelyek nem tartalmazzák az a)-g) pontokban előírtakat. A régi Hpt. azzal, hogy a szerződés semmisségét mondja ki, nem határoz arról, hogy a semmisségnek a régi Ptk.-ban szabályozottaktól eltérő jogkövetkezménye lenne. A régi Ptk. alapján kell megítélni azt a kérdést is, hogy valamely kötelező tartalmi elem hiánya vagy a jogszabályi előírásoknak nem megfelelő tartalmú szerződéses rendelkezés részleges vagy teljes érvénytelenséget eredményez-e.

A régi Hpt. 213.§ (1) bekezdés d) pontjában írt semmisségi ok jól körülhatárolható, a többi rendelkezésre kihatással nincs, a szerződés a hiteldíj-változtatás figyelmen kívül hagyásával teljesíthető marad, így csupán részleges érvénytelenséget eredményez szemben pl. a c) pontban foglaltakkal. A perben eljáró bíróságok a szerződés régi Hpt. 213.§ (1) bekezdés c) pontjába ütközését állapították meg és azt, hogy a teljes hiteldíj mutató nem tartalmazta az árfolyamrést (régii Hpt. 213.§ (1) bek. b) pont). Mivel az adott rendelkezés jogszabályba ütközését megállapították, nem vizsgálták, hogy az adott szerződéses rendelkezés egyéb okból semmis-e.

A különemű árfolyam alkalmazása valóban nem tekinthető költségnek, e kérdésben a Kúria időközben meghozott 2/2014. Polgári Jogegységi Határozata állást foglalt. A jogegységi határozat a jogerős ítélet meghozatalát követően került kihirdetésre, azonban tekintettel arra, hogy az összefoglalását jelenti a Kúria kialakított gyakorlatának, a jelen felülvizsgálati kérelem elbírálása

során irányadó és követendő.

A 2/2014.PJE 3. pontja szerint a folyósításkor a pénzügyi intézmény által meghatározott vételi, a törlesztéskor pedig az eladási árfolyamok (különnemű árfolyamok) alkalmazása tisztességtelen, mert ezekkel szemben nem áll a fogyasztónak közvetlenül nyújtott szolgáltatás, így az számára indokolatlan költséget jelent.

Az erre vonatkozó rendelkezések azért is tisztességtelenek, mert alkalmazásuk gazdasági indoka a fogyasztó számára nem világos, nem érthető, nem átlátható. A deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződésekben szereplő vételi és eladási árfolyamok, mint átszámítási árfolyamok helyett a Magyar Nemzeti Bank hivatalos deviza árfolyama válik a szerződés részévé, a régi Ptk.231.§ (2) bekezdésében meghatározott diszpozitív törvényi rendelkezésre tekintettel mindaddig, amíg kógens törvényi rendelkezés nem lépett azok helyébe.

A Kúria az EBH.2013.G.10. számon közzétett határozat elvi bírósági határozatként való fenntartását megszüntette.

Mindezek tükrében rámutatott a Kúria: a deviza alapú kölcsönszerződések jellemző kikötése az, hogy a pénzügyi intézmény a kölcsönt az általa vagy más pénzügyi intézmény által alkalmazott deviza vételi árfolyamon folyósítja, míg a fogyasztó a törlesztésekkor a szerződés szerint irányadó pénzügyi intézmény deviza eladási árfolyama figyelembevételével törleszt (különnemű árfolyam). Tekintve, hogy a vételi árfolyam mindig alacsonyabb, mint az eladási, így az ilyen szerződéses rendelkezésből a pénzügyi intézménynek bevétele, míg a fogyasztónak kiadása keletkezik. A folyósításkor vételi, a törlesztésekkor eladási árfolyam alkalmazása tisztességtelen, mivel ez az átszámítási árfolyam meghatározás egyoldalú és indokolatlan hátrányt okoz a fogyasztó számára a jóhiszeműség és a tisztesség követelményének megsértésével. A Kúria a 6/2013. PJE határozat 1. pontjában egyértelműen állást foglalt a tekintetben, hogy deviza alapú kölcsönszerződések esetén sem a folyósításkor, sem a törlesztésekkor átváltásra nem, csak átszámításra kerül sor, így tehát a deviza alapú kölcsönszerződésekben szereplő különmemű árfolyam mögött tényleges, a fogyasztó számára közvetlenül nyújtott pénzváltási szolgáltatás nincs, ezért alkalmazásának gazdasági indoka nem világos, nem átlátható. Az ily módon történő árképzés nehezíti, hogy a fogyasztó tisztán lássa az őt terhelő fizetési kötelezettséget, azt, hogy azok hozzávetőleges mértékével előre számolni tudjon. Így függetlenül attól, hogy a szerződésekben jellemzően nyelvtanilag egyértelműen, félre nem vezető módon szerepel a különmemű árfolyam alkalmazásának ténye, az nem felel meg az Európai Unió Bíróság ítélete által is értelmezett világos és egyértelmű szabályozás követelményének.

A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott, a tisztességtelen feltételekről szóló 1993. április 5-ei 93/13/EG Tanácsi Irányelv 6. cikke (1) bekezdésének az EU Bíróság V-26/13 számú ítéletében kifejtett értelmezése szerint, amennyiben a szerződés a tisztességtelen szerződési feltétel elhagyása esetén nem teljesíthető, a tisztességtelen feltételt a nemzeti jog diszpozitív rendelkezése helyettesíti. A magyar jog vonatkozó diszpozitív rendelkezését a régi Ptk. 231.§ (2) bekezdése tartalmazza, amely szerint a más pénznemben meghatározott tartozást a fizetés helyén és idején érvényben lévő árfolyam alapulvételével kell átszámítani. Ilyennek pedig nem a pénzügyi szolgáltatók deviza vételi, eladási vagy középárfolyama tekintendő, hanem a Magyar Nemzeti Bank hivatalos deviza árfolyama. A 2014. március 15-étől hatályos 2013. évi V. törvény (új Ptk.) 6:45.§-ában foglaltak is ezen értelmezés helytállóságát erősítik, mely rendelkezések ugyan a perbeli jogvita eldöntésére nem irányadóak, de a jogértelmezés számára iránymutatásul szolgálhatnak.

Amikortól azonban az adott deviza alapú kölcsönszerződés tekintetében a szerződéskötést követően az átváltási árfolyam előzőekben ismertett diszpozitív szabályozását kógens jogszabályi rendelkezés váltotta fel, az átszámítási árfolyamokra ez utóbbi az irányadó. Ilyen kógens rendelkezés a régi Hpt. 2010. november 27-től hatályos, az egyes pénzügyi tárgyú törvényeknek a nehéz helyzetbe került lakáscélú hitelt felvevő fogyasztók megsegítése érdekében szükséges módosításáról szóló 2010. évi XCVI. törvény 1.§-ával módosított 200/A.§-a.

Tekintettel arra, hogy a jogegységi tanács a folyósításkori vételi, a törlesztéskori eladási árfolyam alkalmazását előíró szerződéses rendelkezéseket tisztességtelennek találta, a Kúria a 2/2014. PJE határozatában nyilvánította: részben meghaladottakká váltak a Gfv.VII.30.078/2013/14. számú, EBH.2013.G.10. szám alatt közzétett elvi határozatában kifejtettek.

A hivatkozott elvi határozat azt helyesen állapította meg, hogy a különmemű árfolyam alkalmazásából a fogyasztónak költsége, a pénzügyi intézménynek bevétele keletkezik, továbbá a 2/2013. PJE határozat 4. pontja által is megerősített módon foglalt állást arról, hogy az érvénytelen szerződés érvényessé nyilvánítására kell törekedni. Ugyanakkor a 2/2014. polgári jogegységi határozatban írtak folytán nem tartható fenn az a tétel, hogy a különmemű árfolyam alkalmazása során felmerülő különbözet, mint költség feltüntetésének hiánya a szerződés semmisségét eredményezné. A fentebb kifejtettekből következően ugyanis maga a különmemű árfolyam alkalmazása tisztességtelen, melynek következménye, hogy a tisztességtelen rendelkezések helyébe a régi Ptk. diszpozitív rendelkezései lépnek. Így egy tisztességtelen, de fenti módon korrigálható szerződési rendelkezésből már nem keletkezik költség, ezért a költség feltüntetésének elmaradása a szerződést nem teszi jogszabályba ütközővé, emiatt az érvénytelenség oka a határozatban kifejtett módon nem küszöbölhető ki.

Mindezekből következően a különmemű árfolyam alkalmazása tisztességtelen, a tisztességtelen rendelkezés helyébe a régi Ptk. diszpozitív rendelkezései lépnek, a korrigált szerződési rendelkezésből nem keletkezik költség, a költség feltüntetésének elmaradása a szerződést nem teszi a jogerős ítéletben írtak szerint jogszabályba ütközővé.

II. A Kúria az előbbiekből következően is nem tartotta indokoltnak az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését, mivel az adott ügy eldöntéséhez a közösségi döntéshozatal nem szükséges.

A 2/2014. polgári jogegységi határozat egyértelműen állást foglalt abban a kérdésben, hogy a különmemű árfolyamok alkalmazása tisztességtelen, a tisztességtelen rendelkezés helyébe a régi Ptk. diszpozitív rendelkezései lépnek, a korrigált szerződési rendelkezésből nem keletkezik költség, a költség feltüntetésének elmaradása a szerződést nem teszi jogszabályba ütközővé. Az alperes előzetes döntéshozatalra szánt kérdése éppen erre a körre vonatkozott, olyan kérdés pedig nem tehető fel az Európai Bíróságnak, amely a jogvita eldöntéséhez objektíve nem szükséges (Foglia Novello II.244/80. számú ítélet), illetve amely a jogvita eldöntését nem befolyásolja (C.I.L.F.I.T 283/81. számú ítélet).

Az Európai Unióról és az Európai Unió működéséről szóló szerződés (2010/C 83/01) 267. cikkéből (az EKSZ korábbi 234. cikke) következik az is, hogy az előzetes döntéshozatali eljárásnak nem tárgya a nemzeti jog értelmezése, hatálya, alkalmazhatósága, vagy a nemzeti jog összeegyeztethetősége a közösségi joggal. Amint az a C-37/92. számú Jozé Vanacker és André Lesage v.SA Baudoux combustibles ügyben is kifejezésre jutott: az Európai Bíróság nem rendelkezik hatáskörrel a tagállamok nemzeti jogának értelmezésére. Ezzel szemben az alperes éppen azt fogalmazta meg az előzetes döntéshozatal tárgyaként, hogy „aggályos az olyan tagállami szabályozás..., illetve ezen szabályozás jogalkalmazói értelmezése, amely a teljes szerződés semmisségének jogkövetkezményét társítja egy formai hiányossághoz” azaz a tagállami jogszabály és az uniós szabály összeegyeztethetőségének vizsgálatát kérte, ami viszont kizárt.

Közigazgatási ügyszak

Kfv.VI.35.220/2013/7.

A bizonyítékok mérlegelésén alapuló ítélet felülvizsgálati eljárásban akkor támadható, ha a bíróság okszerűtlenül mérlegelt bizonyítékok alapján iratellenes tényállást állapított meg.

A Kúriának arról kellett döntést hozni, hogy a szülő vételéről az eladó által kiállított számlák befogadásánál az adózó kellő körültekintést tanúsított-e, illetőleg az áfa visszaigénylésre bemutatott számlái tartalmilag hitelesek, megbízhatóak és helytállóak voltak-e.

Kiemeli a Kúria, hogy az adóhatóság nagyon részletes bizonyítási eljárást folytatott le, a tényállást az adózó javára szolgáló körülményekkel együtt teljes körűen feltárta, az Art. 97. §-ának (4) és (6) bekezdéseiben foglalt követelményeinek eleget tett. A közigazgatási és munkaügyi bíróság az elsőfokú kérelem keretei között vizsgálódott, helyesen rögzítette a tényállást, valamint értékelte az abból levont jogi következtetéseket és jogszabálysértéstől mentesen állapította meg, hogy a kereset nem alapos.

A vizsgált időszakban az áfalevonási jog tartalmi követelményeire irányadó feltételeket a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló 2006. november 28-i 2006/112. EK tanácsi irányelv (a továbbiakban: Irányelv) 168. cikke és az 1192. évi LXXIV. törvény (továbbiakban: Áfatv) 32. §-a míg a formai feltételek szabályait az Irányelv 178. cikke és az Áfatv 35. §-a határozták meg. Az általános forgalmi adóhoz kapcsolódó ügyekben minden esetben alkalmazandó a vonatkozó magyar Áfatv mellett az irányadó európai uniós norma jelen esetben az Irányelv. Ebben a körben figyelembe veendő az Sztv. 15. § (3) bekezdésében, 165. §-ában és a 166. §-ában írtak.

Az Európai Unió Bíróságának a Mahagében-Dávid-ügyben hozott ítélete 2012. június 21-én, a Tóth ügyben hozott ítélete 2012. szeptember 6-án kelt. Az áfa ügyek elbírálásánál ezen magyar ügyekben született ítéletek nem hagyhatók figyelmen kívül akkor sem, ha a hatóság határozatában – annak meghozatalának időpontjára figyelemmel – még nem tudott rájuk hivatkozni.

A Kúria a fenti két európai bírósági ítélet ismeretében is értékelte a hatósági határozatban és a jogerős ítéletben foglaltakat.

A Tóth-ügyben hozott ítélet értelmében az adóalanyok azon joga, mely szerint az általuk fizetendő adókból levonják az általuk beszerzett termékeket és igénybe vett szolgáltatásokat terhelő előzetesen felszámított adót, az uniós szabályozás által bevezetett közös hozzáadottértékadó-rendszer egyik alapelvét jelenti. Az adólevonás joga a hozzáadottértékadó-rendszer mechanizmusának szerves részét képezi, és főszabály szerint nem korlátozható [23. pont, 24. pont].

A Mahagében-Dávid-ügyben hozott ítélet 50. pontja kimondja, hogy az uniós joggal ellentétes az olyan nemzeti gyakorlat, mely szerint az adóhatóság megtagadja az adóalany által fizetendő héa-összegeből a számára teljesített szolgáltatások után előzetesen felszámított adó összegének levonását amiatt, hogy az e szolgáltatásokra vonatkozó számla kibocsátója vagy annak valamely alvállalkozója szabálytalanságot követett el anélkül, hogy ezen adóhatóság objektív körülmények alapján bizonyítaná azt, hogy az érintett adóalany tudta, vagy tudnia kellett volna, hogy a levonás jogának megalapozására felhozott ügylettel az említett számlakibocsátó vagy a szolgáltatói láncban korábban közreműködő gazdasági szereplő által elkövetett adócsalásban vesz részt. A 66. pont értelmében szintén ellentétes az uniós joggal az olyan gyakorlat, amely szerint az adóhatóság megtagadja a levonási jogot azzal az indokkal, hogy az adóalany nem győződött meg arról, hogy a levonási joga gyakorlásának alapjául szolgáló termékekre vonatkozó számla kibocsátója rendelkezik-e a szóban forgó termékekkel, és képes-e azok szállítására, illetőleg, hogy héa-bevallási és fizetési kötelezettségének eleget tesz-e, illetve azzal az indokkal, hogy az említett adóalany az említett számlán kívül nem rendelkezik más olyan okirattal, amely bizonyítaná az említett körülmény fennállását, jöllehet az Irányelvben a levonási jog gyakorlása vonatkozásában előírt valamennyi tartalmi és formai követelmény teljesült, és az adóalanynak nem volt tudomása az említett számlakibocsátó érdekkörében elkövetett szabálytalanságról, vagy csalásra utaló körülményről. Ugyanakkor a 42. pont szerint a nemzeti hatóságoknak és bíróságoknak meg kell tagadniuk az adólevonás jogát biztosító előnyt, ha objektív körülmények alapján megállapítható, hogy e jogra csalárd módon vagy visszaélészerűen hivatkoztak. Az 54. pontra figyelemmel nem ellentétes az uniós joggal, ha azt követelik meg a gazdasági szereplőtől, hogy tegyen meg minden tőle ésszerűen elvárható intézkedést annak érdekében, hogy az általa teljesítendő ügylet ne vezessen adókijátszáshoz.

A Kúria a felhívott jogszabályokra és az Európai Unió Bírósága irányadó ítéleteire figyelemmel rögzíti, hogy a hatóság keresettel támadott határozata nem jogszabálysértő. Az adóhatóság eleget tett kötelezettségének, objektív bizonyítékokkal igazolta az adólevonási jog alapjául szolgáló számlák hiteltelenségét, azt, hogy a gazdasági események ténylegesen nem történtek meg. A Mahagében-

Dávid-ügyben hozott ítélet 66. pontjára tekintettel figyelmen kívül kell hagyni azon alperesi megállapításokat, melyek arra vonatkoznak, hogy az adózónak eladó Kft. részben nem rendelkezett az adózónak kiszámlázott termékekkel. Ennek ellenére a hatóság által feltárt többi objektív bizonyíték alátámasztotta a számlák szerinti gazdasági események hiányát.

Egyértelmű, hogy az adózó vizsgált tevékenysége a számlázásban merült ki, vevőket, piacokat nem kutatott fel, terméket nem közvetített, a vásárlások pénzügyi fedezetét a levont és visszaigényelt áfából kívánta megteremteni. 2007. IV. negyedévében az adózó jelentős mennyiségű és értékű szőlőt kellett, hogy tároljon egyik negyedévről a másikra, azonban ez megfelelő telephely és tárolókapacitás hiányával nem lehetséges. A levonás alapját képező számlák és a teljesítés igazolására bemutatott bizonylatok több esetben lényegesen ellentmondtak egymásnak, például a fuvarlevelek tekintetében. Ezek az ellentmondások mindenben alátámasztják a számlák fiktivitása körében elfoglalt adóhatósági és törvényszéki álláspontot.

A Mahagében-Dávid és Tóth ügyekben előterjesztett kérdések azon az alapfeltevésen alapultak, hogy a levonási jog alátámasztására hivatkozott ügyletet a vonatkozó számla tanúsága szerint teljesítették és a számla tartalmazza az Irányelvben megkövetelt valamennyi információt, így az Irányelvben a levonási jog keletkezése és gyakorlása vonatkozásában előírt valamennyi érdemi és formai követelmény teljesült.

A Kúria végezetül hangsúlyozza, hogy az EBH2013.K.5 számú közigazgatási elvi határozata jelen ügytől jelentősen eltérő tényálláson alapul, mivel ott az adóhatóság az adólevonási jog megtagadását arra alapozta, hogy egyéni vállalkozó a számlakibocsátás időpontjában nem rendelkezett olyan alkalmazotti létszámmal és tárgyi eszközzel, melyekkel az alvállalkozói szerződésben foglaltaknak eleget tehetett volna.

Kfv.VI.35.294/2013/8.

A fordított adózás szabályainak alkalmazhatósága, illetve annak kizártsága építési teleknek minősülő ingatlan értékesítése és telekfeltöltési munkák esetén.

A Legfelsőbb Bíróság Kfv.V.35.411/2010/4. számú ítéletéből és az Európai Unió Bíróságának Ecotrade ügyben és Uszodaépítő ügyben hozott ítéletéből nem következik az, hogy amennyiben az adózó nem megfelelő szemléletben állít ki, vagy fogad be számlákat, úgy az adóbírságot és késedelmi pótlékot automatikusan mellőzni, illetve jelentős mértékben csökkenteni kell.

Kfv.VI.35.296/2013/7.

A Közösségen belüli értékesítéshez kapcsolódó adómentesség szabályi 2007-ben a 2006/112/EK Irányelv 138. cikke és az 1992. évi LXXIV. törvény 29/A.§-a, 2008.-ban és 2009.-ben a 2006/112/EK Irányelv 138. cikke és az 2007. évi CXXVII. törvény 89.§-a tartalmazták. A közigazgatási per alapjául szolgáló adóügyi jogviszonyokat az Európai Unió Bíróságának Teleos-ügyben és Mecsek-Gabona-ügyben hozott ítéletei figyelembevételével kell megítélni. Egyrészt vizsgálni szükséges, hogy a termékkel való tulajdonosként történő rendelkezési jog átszállt-e a vevőre és az eladott terméket ehhez kapcsolódóan feladták vagy elszállították a Közösség másik tagállamába és ennek következtében a termék ténylegesen elhagyta-e a termékértékesítés helye szerinti tagállam területét. Másrészt a bizonylatok hamis volta esetén vizsgálni kell az értékesítő szerepét, és ha az adókijátszásban való részvétele nem állapítható meg, valamint megtett minden lehetséges ésszerű intézkedést az adókijátszás elkerülésére, akkor nem kell áfát fizetnie. (Teleos-ügy ítélete 42.,68. pontok, Mecsek-Gabona-ügy ítélete 31. pont)

Az adózó felülvizsgálati kérelmében nem vitatta, hogy a perbeli számlákban szereplő áruk nem kerültek kiszállításra a Közösség más tagállamába, viszont érvelése szerint az adókijátszásban nem

vett részt, arról nem is tudott és megtett minden lehetséges ésszerű intézkedést az adókijátszás elkerüléséhez.

Az adózói magatartás értékelésével kapcsolatban meghatározó jelentőséggel bír S. L. szerepe és nyilatkozata, hiszen az s.r.l.1., s.r.l.2. és s.r.l.3. nevében az adózóval kötött jogügyletek tekintetében ő járt el és a büntetőeljárás során tett gyanúsított nyilatkozatait az elsőfokú bíróság ítéletében értékelte. Az adózó kérte S. L. tanúkenti meghallgatását, akit a bíróság sikertelenül idézett, majd az ismételt idézésére és kihallgatására irányuló adózói indítvány elutasításra került. A Kúria megítélése szerint S. L. tanúkenti meghallgatása a közigazgatási perben szükséges, a korábban kifejtettekre és arra is figyelemmel, mivel a nyomozó hatóság előtt tett első nyilatkozatában előadta, hogy az adózó tudott az adókijátszásra irányuló láncolatról, majd egy későbbi vallomásában már más tartalmú előadást tett.

Kfv.VI.35.298/2013/7.

A számla szerinti gazdasági esemény hiányában jogszerűen áfalevonási jog nem gyakorolható.

2007-ben az áfalevonási jog tartalmi feltételeire irányadó szabályokat a 2006/112/EK irányelv (a továbbiakban: Irányelv) 168. cikke és az 1992. évi LXXIV. törvény (a továbbiakban: Áfatv.) 32.§-a, míg a formai feltételek szabályait az Irányelv 178. cikke és az Áfatv. 35.§-a határozták meg. Az általános forgalmi adóhoz kapcsolódó ügyekben minden esetben alkalmazandó a vonatkozó magyar Áfatv. mellett az adott európai uniós norma, jelen esetben az Irányelv. Ebben a körben figyelembe veendő még az Sztv. 15.§ (3) bekezdésében, 165.§-ában és 166.§-ában írtak.

Az Európai Unió Bíróságának a Mahagében-Dávid-ügyben hozott ítélete 2012. június 21-én, a Tóth-ügyben hozott ítélete 2012. szeptember 6-án kelt. A perbeli jogvita elbírálásánál ezen magyar ügyekben született ítéletek nem hagyhatók figyelmen kívül akkor sem, ha az alperes határozatában még nem tudott rájuk hivatkozni.

A Kúria a fenti két európai bírósági ítélet ismeretében is értékelte az alperesi határozatban és a jogerős ítéletben foglaltakat.

A Tóth-ügyben hozott ítélet értelmében az adóalanyok azon joga, mely szerint az általuk fizetendő adókból levonják az általuk beszerzett termékeket és igénybe vett szolgáltatásokat terhelő előzetesen felszámított adót, az uniós szabályozás által bevezetett közös hozzáadottértékadó-rendszer egyik alapelvét jelenti. Az adólevonás joga a hozzáadottértékadó-rendszer mechanizmusának szerves részét képezi, és főszabály szerint nem korlátozható. (23.,24. pont)

A Mahagében-Dávid-ügyben hozott ítélet 50. pontja kimondja, hogy az uniós joggal ellentétes az olyan nemzeti gyakorlat, mely szerint az adóhatóság megtagadja az adóalany által fizetendő héa-összegeből a számára teljesített szolgáltatások után előzetesen felszámított adó összegének levonását amiatt, hogy az e szolgáltatásokra vonatkozó számla kibocsátója vagy annak valamely alvállalkozója szabálytalanságot követett el, anélkül hogy ezen adóhatóság objektív körülmények alapján bizonyítaná azt, hogy az érintett adóalany tudta, vagy tudnia kellett volna, hogy a levonás jogának megalapozására felhozott ügylettel az említett számlakibocsátó vagy a szolgáltatói láncban korábban közreműködő gazdasági szereplő által elkövetett adócsalásban vesz részt. Ugyanakkor a 42. pont szerint a nemzeti hatóságoknak és bíróságoknak meg kell tagadniuk az adólevonás jogát biztosító előnyt, ha objektív körülmények alapján megállapítható, hogy e jogra csalárd módon vagy visszaélés szerűen hivatkoztak. Az 54. pontra figyelemmel nem ellentétes az uniós joggal, ha azt követelik meg a gazdasági szereplőtől, hogy tegyen meg minden tőle ésszerűen elvárható intézkedést annak érdekében, hogy az általa teljesítendő ügylet ne vezessen adókijátszáshoz.

A Kúria figyelemmel a felhívott jogszabályokra és az Európai Unió Bíróságának irányadó ítéleteire rögzíti, hogy az adóhatóság keresettel támadott határozata nem jogszabálysértő. Az adóhatóság eleget tett kötelezettségének, objektív bizonyítékokkal igazolta az adólevonási jog alapjául szolgáló számla hiteltelenségét, azt, hogy a gazdasági események nem a számlában szereplő felek között történtek

meg. A tényállás teljes körűen tisztázásra került, az adózó nem jelölt meg olyan javára szolgáló tényeket, körülményeket, melyeket a hatóság és a bíróság nem körültekintően tárt fel.

A szolgáltatásnyújtás ténylegesen megtörtént, a tanulmány elkészült, a projekt megvalósult, azonban nem a hatszintű számlázási piramisnak megfelelően. Bizonyított, hogy nem történt teljesítés a Kft.6.-Kft.5., Kft.4.,5-Zrt., Zrt.-adózó és adózó-Kft.3. közötti viszonylatokban, mely tény a felperes által a perben csatolt szakvélemények sem tudták megcáfolni. Életszerűtlen, hogy a Zrt. kapcsolt vállalkozásai által adott megbízást a Kft.3. először továbbadta a Zrt.-nek, majd ez a szerződés közös megegyezéssel megszüntetésre került, és a munkát a Kft.3.-tól megkapó felperes alvállalkozóként azt a Zrt.-t bízta meg, amely cég a tevékenység ellátását korábban nem tudta vállalni.

A Mahagében-Dávid- és Tóth-ügyekben előterjesztett kérdések azon az alapfeltevésen alapultak, hogy a levonási jog alátámasztására hivatkozott ügyletet a vonatkozó számla tanúsága szerint teljesítették és a számla tartalmazza az Irányelvben megkövetelt valamennyi információt, így az Irányelvben a levonási jog keletkezése és gyakorlása vonatkozásában előírt valamennyi érdemi és formai követelmény teljesült.

A korábban kifejtetekre figyelemmel a levonási jog alapjául szolgáló számla szerinti ügylet nem a számlában szereplő felek között jött létre, így szükségtelen az adózó tudattartalmának vizsgálata. Számla szerinti gazdasági esemény hiányában ugyanis nincs jelentősége annak, hogy az adózó tudott vagy tudnia kellett arról, hogy adócsalásban vesz részt.

Kfv.VI.35.306/2013/7.

A Közösségen belüli értékesítéshez kapcsolódó áfamentesség szabályait a vizsgált időszakban a 2006/112/EK tanácsi irányelv (a továbbiakban: Irányelv) 138. cikke és a 2007. évi CXXXVII. törvény (továbbiakban: Áfatv.) 89.§-a szabályozták. Az Irányelv 138. cikk (1) bekezdése szerint a tagállamok mentesítik az adó alól a termékértékesítést, ha a termékeket az eladó vagy a beszerző vagy megbízásukból más személy adta fel, vagy fuvarozta el az érintett tagállam területén kívülre, de a Közösség területére, és ha a termékértékesítés megrendelője a termék feladásának vagy elfuvarozásának indulási helye szerinti tagállamtól eltérő tagállamban adóalanyként eljáró személy vagy nem adóalany jogi személy.

Az Áfatv. 89.§ (1) bekezdése értelmében mentes az adó alól a belföldön küldeményként feladott vagy belföldről fuvarozott termék értékesítése igazoltan belföldön kívülre, de a Közösség területére, függetlenül attól, hogy a küldeménykénti feladást vagy a fuvarozást akár az értékesítő, akár a beszerző vagy – bármelyikük javára – más végzi, egy olyan másik adóalany, aki (amely) ilyen minőségében nem belföldön, hanem a Közösség más tagállamában jár el, vagy szintén a Közösség más tagállamában nyilvántartásba vett adófizetésre kötelezett, nem adóalany jogi személynek. Az Art. 99.§ (2) bekezdése akként rendelkezik, hogy ha az adózót adómentesség, adókedvezmény illeti meg, azt okirattal vagy más megfelelő módon köteles bizonyítani.

A Közösségen belüli értékesítéshez kapcsolódó áfamentesség olyan adómentesség, melyet az adózó köteles bizonyítani, az ezzel ellentétes felperesi álláspont nem jogszerű.

A közigazgatási per alapjául szolgáló adójogi jogviszonyt az Európai Unió Bíróságának Teleos- és Mecsek-Gabona-ügyben hozott ítéletei figyelembevételével kell megítélni.

Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint kizárólag akkor vonatkozik adómentesség a Közösségen belüli termékértékesítésre, ha a termékkel való tulajdonosként történő rendelkezési jog átszáll a vevőre és ha az értékesítő igazolja, hogy e termékeket feladták vagy elszállították egy másik tagállamba, és a termék e feladás vagy szállítás során ténylegesen elhagyta a termékértékesítés helye szerinti tagállam területét. (Teleos-ügy ítéletének 42. pontja, Mecsek-Gabona-ügy ítéletének 31. pontja) Ugyanakkor az ítélkezési gyakorlatból egyértelműen kitűnik, hogy az uniós jogszabályok – csak úgy, mint a magyar jogszabályok – nem írják konkrétan elő, hogy az adóalanyoknak milyen bizonyítékokat kell

benyújtaniuk az adómentességben való részesüléshez, a tagállamoknak tiszteletben kell tartaniuk a jobbiztonság és arányosság elvét. (Mecsek-Gabona+ügy ítélete 36. pont). Amennyiben az eladó teljesíti a Közösségen belüli termékértékesítés igazolására vonatkozó kötelezettségét, a vevő azonban nem tett eleget a termékértékesítés helye szerinti tagállamon kívülre történő feladásra vagy szállításra vonatkozó kötelezettségének, ez utóbbi tartozik adófizetési kötelezettséggel a tagállamban. Azonban nem ellentétes az uniós joggal, ha azt követelik meg a gazdasági szereplőtől, hogy jóhiszeműen járjon el és hozzon meg tőle minden ésszerűen elvárható intézkedést annak érdekében, hogy az ügylet ne vezessen adókijátszáshoz. (Mecsek-Gabona-ügy ítélete 43., 48. pontok)

Az adómentes Közösségen belüli termékértékesítés bizonyítása körében elsődlegesen azt kell igazolni, hogy a termékkel való tulajdonosként való rendelkezési jog átszállt a közösségi vevőre, és a termékét feladták vagy elszállították egy másik tagállamba és ennek eredményeként az áru ténylegesen elhagyta Magyarország területét.

Az s.r.l.2. román társaságnak nem J.T. volt a képviselője, ennek ellenére az s.r.l.2. nevében a meghatalmazással nem rendelkező J.T. járt el az adózósel kötött jogügylet tekintetében. Egyértelmű, hogy az adózó nem az s.r.l.2.-vel kötött szerződést, az s.r.l.2. nevében J.T. sem a szerződés megkötésére, sem egyéb cselekményekre nem volt jogosult. Ebben a körben a számlákban feltüntetett gazdasági esemény nem az azokban szereplő felek között valósult meg. Az a tény, hogy az áru kiszállításra került a Közösség másik tagállamába, nem alapozza meg az áfamentes Közösségen belüli értékesítés megállapítását a számla szerinti gazdasági esemény hiányában, és mert nem igazolt a tényleges vevő Közösségen belüli adóalanyi minősége.

Az adózó az őt terhelő bizonyítási kötelezettség ellenére nem tudta cáfolni az adóhatóságnak a széles körű bizonyítási eljárást követően tett azon megállapítását, hogy az s.r.l.1. felé értékesített termények nem hagyták el Magyarország területét. A CMR-ek nem hitelesek, azok a fuvarozó személyt és az áru rendeltetési helyét illetően valótlán adatokat tartalmaznak. Kiemelendő, hogy a Kúria jelen ügyben eljáró tanácsa osztja a Kúria Kfv.I.35.225/2011/5. számú ítéletében elfoglalt azon álláspontot, hogy önmagában a CMR fuvarokmány nem lehet kizárólagos bizonyítéka az adómentes értékesítésnek. Az okmányok tartalma meg kell, hogy feleljen a tényleges gazdasági eseménynek, ennek ellenkezőjét – kétség esetén – az adóhatóság jogosult vizsgálni. Mivel nem bizonyított, hogy a terményt feladták vagy elszállították a Közösség egy másik tagállamába és ennek eredményeként az áru ténylegesen elhagyta Magyarország területét, így ebben a vonatkozásban sem állnak fenn az áfamentesség törvényi feltételei.

Ellentétes az uniós joggal, ha a termékértékesítés helye szerinti tagállam illetékes hatóságai előírják a jóhiszeműen eljáró és a Közösségen belüli termékértékesítést illetően az adómentességhez való jogát valószínűsítő bizonylatokat benyújtó értékesítő részére, hogy utólag héa-t fizessen e termékek után, amennyiben e bizonylatok hamisnak bizonyulnak, az értékesítő adókijátszásban való részvételét nem állapították meg, és amennyiben az utóbbi minden lehetséges ésszerű intézkedést meghozott annak érdekében, hogy az általa lebonyolított Közösségen belüli termékértékesítés ne vezessen adókijátszáshoz. (Teleos-ügy ítélete 68. pont)

Az adózó nem tett meg minden lehetséges ésszerű intézkedést az adókijátszás elkerülésére. Egyrészt úgy kötött szerződést számára ismeretlen román gazdasági társasággal, hogy az annak képviselőjében eljáró személy képviseletre meghatalmazás hiányában nem volt jogosult, másrészt a nyilvánvaló ellentmondások ellenére egy másik számára ismeretlen román céggel került szerződéses kapcsolatba és lemondott a fuvarozás ellenőrzéséről. A fentiekre figyelemmel az s.r.l.1.-től és s.r.l.2.-től befogadott számlák tekintetében az adózó a belföldi termékértékesítés szabályi szerint köteles adózni.

Kfv.VI.35.314/2013/6.

A gazdasági esemény számla szerinti megvalósulásának hiányában az áfalevonási jog nem gyakorolható.

2009-ben az áfalevonási jog tartalmi követelményeire irányadó feltételeket a 2006/112/EK irányelv (a továbbiakban: Irányelv) 168. cikke és a 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Áfatv.) 120.§-a, míg a formai feltételek szabályait az Irányelv 178. cikke és az Áfatv. 127.§-a határozták meg. Az általános forgalmi adóhoz kapcsolódó ügyekben minden esetben alkalmazandó a vonatkozó magyar Áfatv. mellett az adott európai uniós norma, jelen esetben az Irányelv. Ebben a körben figyelembe veendő még az Sztv. 15.§ (3) bekezdésében, 165.§-ában és 166.§-ában írtak.

Az Európai Unió Bíróságának Mahagében-Dávid-ügyben hozott ítélete 2012. június 21-én, a Tóth-ügyben hozott ítélete 2012. szeptember 6. napján kelt. A perbeli jogvita elbírálásánál ezen magyar ügyekben született ítéletek nem hagyhatók figyelmen kívül akkor sem, ha az alperes határozatában még nem tudott rájuk hivatkozni.

A Tóth-ügyben hozott ítélet értelmében az adóalanyok azon joga, mely szerint az általuk fizetendő adóból levonják az általuk beszerzett termékeket és igénybe vett szolgáltatásokat terhelő előzetesen felszámított adót, az uniós szabályozás által bevezetett közös hozzáadottértékadó-rendszer egyik alapelvét jelenti. Az adólevonás joga a hozzáadottértékadó-rendszer mechanizmusának szerves részét képezi, és fő szabály szerint nem korlátozható [23., 24. pont].

A Mahagében-Dávid-ügyben hozott ítélet 42. pontja szerint a nemzeti hatóságoknak és bíróságoknak meg kell tagadniuk az adólevonási jog által biztosított előnyt, ha objektív körülmények alapján megállapítható, hogy e jogra csalárd módon vagy visszaélészerűen hivatkoztak. Az 54. pontra figyelemmel nem ellentétes az uniós joggal, ha azt követelik meg a gazdasági szereplőtől, hogy tegyen meg minden tőle ésszerűen elvárható intézkedést annak érdekében, hogy az általa teljesítendő ügylet ne vezessen adókijátszáshoz. Az 50. pont kimondja, hogy az uniós joggal ellentétes az olyan nemzeti gyakorlat, mely szerint az adóhatóság megtagadja az adóalany által fizetendő hea összegből a számára teljesített szolgáltatások után előzetesen felszámított adó összegének levonását amiatt, hogy az e szolgáltatásokra vonatkozó számla kibocsátója, vagy annak valamely alvállalkozója szabálytalanságot követett el anélkül, hogy ezen adóhatóság objektív körülmények alapján bizonyítaná azt, hogy az érintett adóalany tudta, vagy tudnia kellett volna, hogy a levonás jogának megállapítására felhozott ügylettel az említett számlakibocsátó vagy a szolgáltatói láncban korábban közreműködő gazdasági szereplő által elkövetett adócsalásban vesz részt.

A Kúria figyelemmel a felhívott jogszabályokra és az Európai Unió Bírósága kötelezően alkalmazandó irányadó ítéletére rögzíti, hogy az adóhatóság keresettel támadott határozata nem jogszabálysértő. Az adóhatóság eleget tett kötelezettségének, objektív bizonyítékokkal igazolta az adólevonási jog alapjául szolgáló számlák hiteltelenségét.

A tényállás teljes körűen tisztázásra került, az ügy elbírálása szempontjából releváns tényeket – így az adózó javára szolgálókat is – a hatóság feltárta. Az adóhatóság határozatában, a közigazgatási és munkaügyi bíróság ítéletében részletesen rögzítette azon objektív körülményeket, melyek alátámasztják, hogy az adózó által befogadott számlák hiteltelenek, az azokban szereplő gazdasági események nem a Kft.1. és az adózó között jöttek létre. Az őrzés-védelmi tevékenység ellátása bizonyított, azonban ezt sem a Kft.1., sem a Kft.2. nem végezhette el az ahhoz szükséges személyi és tárgyi feltételek hiánya miatt. A konkrét szolgáltatást ténylegesen végző személyek személyazonossága nem állapítható meg, nincs olyan bizonyíték, mely igazolná a munkavégző és a számlakibocsátó vagy alvállalkozója közötti jogviszonyt.

A Mahagében-Dávid- és a Tóth-ügyben előterjesztett kérdések azon az előfeltevésen alapulnak, miszerint egyrészt a levonási jog alátámasztására hivatkozott ügyletet a vonatkozó számla tanúsága szerint teljesítették, másrészt a számla tartalmazza az Irányelvben megkövetelt valamennyi információt, így az ezen Irányelvben a levonási jog keletkezése és gyakorlása vonatkozásában előírt valamennyi érdemi és formai követelmény teljesült.

Jelen esetben a korábban kifejtettekre figyelemmel az áfalevonási jog alapjául szolgáló ügyletek nem a számlákban szereplő felek között teljesültek, márpedig számla szerinti gazdasági esemény hiányában

nincs jelentősége annak, hogy az adózó tudott vagy tudnia kellett arról, hogy adócsalásban vesz részt.

A Kúria nem adott helyt az adózónak az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárásának kezdeményezése iránti kérelmének, mivel annak jogszabályi feltételei nem állnak fenn. Az Európai Unió Bírósága több ügyben – így az Optigen-, a Tóth-, és a Mahagében-Dávid-ügyekben – értelmezte az európai uniós jogot az áfalevonási jog gyakorlása körében, a jelen perben felmerülő jogkérdések az uniós jog ismételt értelmezését nem kívánják meg, így előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése szükségtelen.

Kfv.VI.35.316/2013/6.

Számla szerinti gazdasági esemény hiányában áfalevonási jog nem gyakorolható.

I. A vizsgált időszakban az áfalevonási jog tartalmi feltételeire irányuló szabályokat az 2006/112/EK Irányelv (továbbiakban: Irányelv) 168. cikke és a 2007. évi CXXVII. törvény (továbbiakban: Áfatv.) 120.§-a, míg a formai feltételek szabályait az Irányelv 178. cikke és az Áfatv. 127.§-a határozták meg. Az általános forgalmi adóhoz kapcsolódó ügyekben minden esetben alkalmazandó a vonatkozó magyar Áfatv. mellett az irányadó európai uniós norma, jelen esetben az Irányelv. Ebben a körben figyelembe veendők még az Sztv. 15.§ (3) bekezdésében, 165.§-ában, és 166.§-ában írtak.

Az Európai Unió Bíróságának a Mahagében-Dávid-ügyben hozott ítélete 2012. június 21-én, a Tóth-ügyben hozott ítélet 2012. szeptember 6. napján kelt. A perbeli jogvita elbírálásánál ezen magyar ügyekben született ítéletek nem hagyhatók figyelmen kívül akkor sem, ha az adóhatóság támadott határozatában még nem tudott rájuk hivatkozni. A Kúria e két európai bírósági ítélet ismeretében is értékelte az adóhatósági határozatban és a jogerős ítéletben foglaltakat.

A Tóth-ügyben hozott ítélet értelmében az adóalanyok azon joga, mely szerint az általuk fizetendő adókból levonják az általuk beszerzett termékeket és igénybe vett szolgáltatásokat terhelő előzetesen felszámított adót, az uniós szabályozás által bevezetett közös hozzáadottértékadó-rendszer egyik alapelvét jelenti. Az adólevonás joga a hozzáadottértékadó-rendszer mechanizmusának szerves részét képezi, és fő szabály szerint nem korlátozható. (23.pont, 24. pont)

A Mahagében-Dávid-ügyben hozott ítélet 50. pontja kimondja, hogy az uniós joggal ellentétes az olyan nemzeti gyakorlat, mely szerint az adóhatóság megtagadja az adóalany által fizetendő héa-összegeből a számára teljesített szolgáltatások után előzetesen felszámított adó összegének levonását amiatt, hogy az e szolgáltatásokra vonatkozó számla kibocsátója, vagy annak valamely alvállalkozója szabálytalanságot követett el anélkül, hogy ezen adóhatóság objektív körülmények alapján bizonyítaná azt, hogy az érintett adóalany tudta, vagy tudnia kellett volna, hogy a levonás jogának megalapozására felhozott ügylettel az említett számlakibocsátó vagy a szolgáltatói láncban korábban közreműködő gazdasági szereplő által elkövetett adócsalásban vesz részt. Ugyanakkor a 42. pont szerint a nemzeti hatóságoknak és bíróságoknak meg kell tagadniuk az adólevonás jogát biztosító előnyt, ha objektív körülmények alapján megállapítható, hogy e jogra csalárd módon vagy visszaélészerűen hivatkoztak. Az 54. pontra figyelemmel nem ellentétes az uniós joggal, ha azt követelik meg a gazdasági szereplőtől, hogy tegyen meg minden tőle ésszerűen elvárható intézkedést annak érdekében, hogy az általa teljesítendő ügylet ne vezessen adókijátszáshoz.

A Kúria figyelemmel a felhívott jogszabályokra és az Európai Unió Bírósága kötelezően alkalmazandó irányadó ítéleteire rögzíti, hogy az adóhatóság keresettel támadott határozata nem jogszabálysértő. Az adóhatóság eleget tett kötelezettségének, objektív bizonyítékokkal igazolta az adólevonási jog alapjául szolgáló számlák hiteltelenségét. A tényállás teljes körűen tisztázásra került, az ügy elbírálása szempontjából releváns tényeket – így az adózó javára szolgálókat is – az adóhatóság feltárta. Az adóhatóság határozatában részletesen rögzítette azon objektív körülményeket, melyek alátámasztják, hogy az adózó által befogadott számlák fiktívek, mögöttük nincs a számlában szereplő felek között megvalósuló, számla szerinti gazdasági esemény.

Az adózó a gépbérlet, a javítási és karbantartási munkák és az anyagszállítás körében külön-külön számlázási láncolatot működtetett, melyek nagyrészt azonos gazdasági társaságok között jöttek létre és részben átfedték egymást. Az adóhatóság feltárta és értékelte a számlázási láncolatok tárgyi összefüggéseit és az abban résztvevő gazdasági társaságok személyi összefonódásait. Az adóhatóság részletesen vizsgálta az egyes jogügyletekkel kapcsolatban felmerült tényeket, elemezte az ellentmondásokat, így az ellentmondó tanúnyilatkozatokat, a gazdaságilag ésszerűtlen, egymásra épülő szerződéseket és az adólevonás alapjául szolgáló számlák fiktitivását megalapozó egyéb körülményeket. Önmagában az a tény, hogy az illetékes nyomozóhatóság a Kft.4. ügyvezetőjével, V. L.-val szemben az adócsalás vétségének gyanúja miatt folytatott nyomozást megszüntette nem jelenti azt, hogy a számlázási láncolatok szerint a gazdasági események megvalósultak és az adózó által befogadott számlákra áfalevonási jog alapítható.

A magyar ügyekben előterjesztett kérdések azon az előfeltevésen alapulnak, miszerint egyrészt a levonási jog alátámasztására hivatkozott ügyletet a vonatkozó számla tanúsága szerint teljesítették, másrészt a számla tartalmazza az Irányelvben megkövetelt valamennyi információt, így az ezen Irányelvben a levonási jog keletkezése és gyakorlása vonatkozásában előírt valamennyi érdemi és formai követelmény teljesült. Jelen esetben a korábban kifejtettekre figyelemmel az áfalevonási jog alapjául szolgáló ügyletek nem a számlák szerint kerültek teljesítésre, márpedig számla szerinti gazdasági esemény hiányában nincs jelentősége annak, hogy az adózó tudott vagy tudnia kellett arról, hogy adókiijátszásban vesz részt.

II. A Kúria az adózó előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló kérelmének nem adott helyet, mivel annak jogalapja nem állt fenn. Az adózó saját, konkrét ügyét kívánta az Európai Unió Bírósága elé vinni, annak eljárását jogorvoslati fórumként felhasználni, melyre nincs lehetőség. Az indítványozott kérdésre adandó választ az Európai Unió Bíróságának más ügyben hozott ítéletei tartalmazzák, az uniós jog újabb értelmezésére ebben a körben nincs szükség.

Kfv.VI.35.318/2013/6.

Az adómentesség törvényi feltételeit az adózónak igazolnia kell.

Az Európai Unió Tanácsának 2006. november 28-i a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló 2006/112/EK Irányelvének 2. cikk /1/ bekezdés a) pontja szerint a hea hatálya alá tartozik egy tagállamon belül az adóalanyként eljáró személy által ellenérték fejében teljesített termékértékesítés. A 40. cikk értelmében a Közösségen belüli termékbeszerzés teljesítési helyének azt a helyet kell tekinteni, ahol a termék a vevő részére történő feladás vagy fuvarozás befejezésekor található.

A nemzeti szabályozás, az Áfa tv. 2.§ a) pontja szerint e törvény alapján adót kell fizetni: a) adóalany által – ilyen minőségében – belföldön és ellenérték fejében teljesített termékértékesítése, b) terméknek az Európai Közösségen belüli egyes, belföldön és ellenérték fejében teljesített beszerzése után. Az Áfa tv. 29.§ /1/ bekezdése értelmében abban az esetben, ha a termék küldeménykénti feladását vagy fuvarozását az értékesítő maga, illetőleg – javára – más végzi, és az értékesítés eredményeként a termék a Közösség más tagállamában van, mint ahol az a küldeménykénti feladásakor vagy a fuvarozás megkezdésekor volt, a 26. és 28.§-től eltérően a termék értékesítésének teljesítési helye az a hely, ahol a termék – a beszerző nevére szóló rendeltetéssel – a küldeménykénti megérkezésekor vagy a fuvarozás befejezésekor van.

Az Áfa tv. 89.§ /1/ bekezdése alapján mentes az adó alól – a /2/ és /3/ bekezdésben meghatározott eltéréssel - a belföldön küldeményként feladott vagy belföldről fuvarozott termék értékesítése igazoltan belföldön kívülre, de a Közösség területére, függetlenül attól, hogy a küldeménykénti feladást vagy a fuvarozást akár az értékesítő, akár a beszerző vagy – bármelyikük javára – más végzi, egy olyan másik adóalany, aki (amely) ilyen minőségében nem belföldön, hanem a Közösség más tagállamában jár el, vagy szintén a Közösség más tagállamában nyilvántartásba vett adófizetésre kötelezett, nem adóalany jogi személynek. A felperes a vevő1., vevő2. vevő3. felé termékértékesítéseit

áfa mentesen számlázta.

Az Art. 99.§ /2/ bekezdése értelmében ha az adózót adómentesség, adókedvezmény illeti meg, ezt okirattal vagy más megfelelő módon köteles bizonyítani. Ezen általános szabályon kívül az Áfa tv. 29/A.§ a) pontja speciális szabályként is előírja az adózó számára, hogy hitelt érdemlően igazolnia kell az adómentes értékesítés törvényi feltételeként a termék más tagállamba történő fuvarozását.

Az adóhatóságnak vizsgálnia kellett, hogy az áfa mentesség törvényi feltételeit az adózó igazolta-e. Az alperes és az elsőfokú bíróság a nemzeti és a közösségi jogszabályoknak és joggyakorlatnak megfelelően, a hasonló ügyletek vonatkozásában szokásos gyakorlat alapján határozta meg az adózót terhelő bizonyítási kötelezettség tartalmát, az adózótól elvárt bizonyítás nem haladta meg az adómentesség alkalmazásához szükséges mértéket (EBH2010.2285., EBH2011.2433., BH2012.136., C-409/04., C-273/11.).

Az adóhatóság felperesnél az Art. 87.§ /1/ bekezdés a) pontja szerinti bevallások utólagos vizsgálatát végezte, az adózónak igazolnia kellett, hogy bevallásai jogszerűek, adatai a valósággal egyező tényeken alapulnak. Az igazoláshoz az Art. 44.§-ában rögzített bizonylat-, könyvvezetés és nyilvántartási kötelezettsége alapján az adózó az adózása alapbizonylatait az Art. 95.§ /1/-/3/ bekezdése szerint volt köteles az adóhatóságnak előtárni.

Kfv.VI.35.336/2013/5.

Meg kell tagadni az adólevonás jogát biztosító előnyt, ha megállapítható, hogy e jogra csalárd módon vagy visszaélésszerűen hivatkoztak. E körbe tartozik, ha a számlakibocsátó nem tudta igazolni, hogy rendelkezett a számlákban rögzített termékekkel, illetve hogy elvégezte, elvégeztette a bizonylatokon írt szolgáltatásokat, Tényleges gazdasági esemény, ténylegesen megvalósult jogügylet hiányában jogszerűtlen az áfa visszaigénylése.

A Kúria a 2006/112 EK irányelvvel (a továbbiakban: Irányelv), az Európai Unió Bíróságának ítéleteivel és az adólevonási jog elbírálása kapcsán az objektív felelősség áthárításával kapcsolatos felperesi felvetések alapján a következőket állapította meg:

A C-80/11. és a C-142/11 számú – Mahagében-Dávid – egyesített ügyekben hozott ítélet 50. pontja kimondja, hogy az uniós joggal ellentétes az olyan nemzeti gyakorlat, mely szerint az adóhatóság megtagadja az adóalany által fizetendő héa-összegeből a számára teljesített szolgáltatások után előzetesen felszámított adó összegének levonását amiatt, hogy az e szolgáltatásokra vonatkozó számla kibocsátója vagy annak valamely alvállalkozója szabálytalanságot követett el, anélkül hogy ezen adóhatóság objektív körülmények alapján bizonyítaná azt, hogy az érintett adóalany tudta, vagy tudnia kellett volna, hogy a levonás jogának megalapozására felhozott ügylettel az említett számlakibocsátó vagy a szolgáltatói láncban korábban közreműködő gazdasági szereplő által elkövetett adócsalásban vesz részt. A 66. pont értelmében szintén ellentétes az uniós joggal az olyan gyakorlat, amely szerint az adóhatóság megtagadja a levonási jogot azzal az indokkal, hogy az adóalany nem győződött meg arról, hogy a levonási joga gyakorlásának alapjául szolgáló termékekre vonatkozó számla kibocsátója rendelkezik-e a szóban forgó termékekkel, és képes-e azok szállítására, illetőleg, hogy héa bevallási és fizetési kötelezettségének eleget tesz-e, illetve azzal az indokkal, hogy az említett adóalany az említett számlán kívül nem rendelkezik más olyan okirattal, amely bizonyítaná az említett körülmény fennállását, jóllehet az Irányelvben a levonási jog gyakorlása vonatkozásában előírt valamennyi tartalmi és formai követelmény teljesült, és az adóalany nem volt tudomása az említett számlakibocsátó érdekkörében elkövetett szabálytalanságról, vagy csalásra utaló körülményről.

Ugyanakkor a 42. pont szerint a nemzeti hatóságoknak és bíróságoknak meg kell tagadniuk az adólevonás jogát biztosító előnyt, ha objektív körülmények alapján megállapítható, hogy e jogra csalárd módon vagy visszaélésszerűen hivatkoztak. Az 54. pontra figyelemmel nem ellentétes az uniós joggal, ha azt követelik meg a gazdasági szereplőtől, hogy tegyen meg minden tőle ésszerűen

elvárható intézkedést annak érdekében, hogy az általa teljesítendő ügylet ne vezessen adókijátszáshoz.

Az ügyben megállapítást nyert, hogy a termékértékesítés nem a számlán feltüntetett felek között történt, a számlakibocsátó nem tudta igazolni, hogy rendelkezett a számlákban rögzített termékekkel, illetve hogy elvégezte, elvégeztette a bizonylatokon írt szolgáltatásokat stb. A Kúria megítélése szerint helytálló a jogerős ítélet azon megállapítása, hogy az Európai Unió Bíróságának ítéletéből nem következik, hogy tényleges gazdasági esemény, ténylegesen megvalósult jogügylet hiányában jogszerű az áfa visszaigénylése.

A Mahagében-Dávid- (és Tóth-ügyekben) előterjesztett kérdések azon az alapfeltevésen alapultak, hogy a levonási jog alátámasztására hivatkozott ügyletet a vonatkozó számla tanúsága szerint teljesítették és a számla tartalmazza az Irányelvben megkövetelt valamennyi információt, így az Irányelvben a levonási jog keletkezése és gyakorlása vonatkozásában előírt valamennyi érdemi és formai követelmény teljesült. A korábban kifejtettekre is figyelemmel helytálló a jogerős ítélet azon következtetése, hogy az említett ügyekben az Európai Unió Bírósága az Áfa levonás jogszerűségét a számlabefogadó tudattartama szempontjából értékelte. Számla szerinti gazdasági esemény hiányában azonban nincs jelentősége annak, hogy a felperes „tudott vagy tudnia kellett” a számlakibocsátónál fellelhető hea-kijátszásáról.

A Kúria végezetül rámutat, hogy a jogerős ítélet megállapításai nem állnak szemben a felülvizsgálati kérelemben többször hivatkozott Kúria Kfv.I.35.611/2012. számú ítéletében foglaltakkal. Az említett döntés lényege, hogy az Európai Unió Bíróságának határozata értelmében az adóhatóságot terheli a bizonyítás, miszerint a felperes tudta vagy tudnia kellett volna, hogy a levonási jogának szabályozására felhozott ügylettel kapcsolatban a korábban közreműködő gazdasági szereplő által elkövetett adócsalásban vesz részt. Jelen ügyben a Kúria a fenti érvek ismeretében elfogadta a jogerős ítélet azon álláspontját, hogy a tényállás alapján az Európai Unió Bíróságának jelölt ítélete(i) erre az ügyre nem alkalmazhatók. A Kúria fenti határozata más aspektusból vizsgálódott.

Kfv.IV.35.403/2013/6.

Az EMVA-ból finanszírozott Natura 2000 területet érintő kompenzációs támogatás iránti kérelem visszavonására az alkalmazásban és hatályában elsőbbséget élvező EK rendeleti szabályokat kell alkalmazni, mivel a tagállami szabály súlyosabb kötelezettségeket ír elő a kérelmező számára.

A Natura 2000 területek kompenzációs támogatása Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alapból származó támogatás, amelynek alapja a 796/2004/EK bizottsági rendelet. Az EUMSZ az Unió jogi aktusaival foglalkozó 2. fejezet, 1. szakasz 288. cikk (1) és (2) bekezdése értelmében [a] rendelet általános hatállyal bír. Teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban. Az Európai Unió Bírósága [korábban az Európai Közösség Bírósága] által úgynevezett *soft law*ként működő joggyakorlata értelmében a rendeleti szintű uniós jogi aktus a tagállami szabályozáshoz képest elsőbbséget élvez, közvetlenül érvényesül és alkalmazandó a tagállamban. A 796/2004/EK bizottsági rendeletből fakadó kötelezettségek és jogok érvényre juttatása végső fokon a tagállami bíróság feladata, amelynek egyik lehetséges technikája a konkuráló tagállami jogszabály félre tétele mellett a 796/2004/EK bizottsági rendelet közvetlen perbeli alkalmazása.

Nem helytálló ezért az alperes felülvizsgálati kérelme 17-18. pontjában leírt okfejtés, amely az Unió egyéb (pl. irányelvi) aktusainak tagállami bírói alkalmazására vonatkozó, szintén az Európai Unió Bírósága által felállított tesztre utal.

A 796/2004/EK bizottsági rendelet a támogatási kérelmek visszavonását szabályozó 22. cikk (1) bekezdése értelmében [a] támogatási kérelmet részben vagy egészben bármikor vissza lehet – írásban – vonni. Az (1) bekezdés harmadik albekezdése szerint [a]mennyiben azonban az illetékes hatóság már tájékoztatta a mezőgazdasági termelőt a támogatási kérelemben lévő szabálytalanságokról, vagy értesítette helyszíni ellenőrzési szándékáról, és ez a helyszíni ellenőrzés szabálytalanságokat tár fel, a

támogatási kérelemnek a szabálytalanságok által érintett részeit nem lehet visszavonni. Végül a 22. cikk (2) bekezdése értelmében [a]z (1) bekezdéssel összhangban történő visszavonást követően a kérelmező ugyanolyan helyzetbe kerül, mint amilyenben a támogatási kérelemnek, vagy a kérelem szóban forgó részének benyújtása előtt volt.

Ehhez képest a 36/2009. (IV. 3.) FVM rendelet 4. § (2) bekezdése szerint [a]z elektronikus úton, ügyfélkapus azonosítással történő benyújtási kötelezettség az (1) bekezdésben foglaltakon kívül kiterjed az adatváltozás bejelentésére is a módosítás, pontosítás, visszavonás, és a vis maior kérelem vonatkozásában. (...).

A két normatív rendelkezés összevetéséből egyértelműen kiderül, hogy az írásbeliség formai követelményén túlmutató ügyfélkapus azonosító rendszer lényeges többletkötelezettséget ró az ügyfélre az írásbeliséget előíró 796/2004/EK bizottsági rendelethez képest. A két norma közti ellentmondást pedig az alkalmazásában elsődlegességet élvező 796/2004/EK bizottsági rendelet javára kell feloldani, félre téve a 36/2009. (IV. 3.) FVM rendelet rendelkezését.

Ezért helyesen és jogszerűen járt el a Bíróság akkor, amikor a tényállás teljes körű feltárása mellett megállapította, hogy a felperes időben és a 796/2004/EK bizottsági rendelet követelményeinek eleget téve vonta vissza az 1. parcella tekintetében benyújtott támogatási kérelmét. Az alperes jogsértően állapított meg a felperes terhére szándékos szabálytalanságot. A 796/2004/EK bizottsági rendelet 22. cikk (2) bekezdése értelmében a felperest ugyanolyan helyzetbe kell hozni mint amilyenben a támogatási kérelemnek, vagy a kérelem szóban forgó részének benyújtása előtt volt.

Kfv.IV.35.430/2013/5.

A mezőgazdasági támogatási kérelem nem kizárólag elektronikus úton, ügyfélkapus ügyintézés során vonható vissza. Az európai unió joga pusztán írásban történő visszavonásról rendelkezik.

Az ügyben felmerült jogi kérdés, hogy az elsőfokú bíróság jogszerűen tette-e e félre a 36/2009. (IV.3.) FVM rendelet 4.§ (1)-(2) bekezdéseit és alkalmazta helyette a 796/2004/EK bizottsági rendelet 22. cikkét.

A 36/2009. (IV. 3.) FVM rendelet (a továbbiakban: FVM rendelet) 27. cikk b) pontja az Európai Unió jogának való megfelelés körében kimondja, hogy a rendelet – többek között – a Bizottság 796/2004/EK bizottsági rendelete (2004. április 21.) végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg.

Az Európai Unió Bíróságának a gyakorlata szerint az uniós rendelettel azonos tartalmú olyan tagállami szabályozás nem megengedett, amely elleplezi az adott rendelkezés uniós jogi jellegét (34/73 Variola Amministrazione della Firenze EBHT 1973., 11). A tagállamoknak tilos továbbá az uniós rendeletet tagállami jogszabályban kihirdetni, vagy olyan jogszabályt alkotni amely az uniós rendelet normatartalmát megismétli. (C-39/72 Olaszország kontra Bizottság EBHT 1973, 11.) A tagállamok értelmezési szabályokat a rendelethez kapcsolódóan úgy bocsáthatnak ki, hogy azok összhangban vannak az uniós joggal (94/77 Zerbone (EBHT 1978,98.), ugyanakkor a tagállami szabályozás nem módosíthatja a rendelet hatályát, nem egészítheti ki szövegét (C-175/84 Krohn kontra Bizottság EBHT 1986, 753). A rendelet végrehajtását célzó tagállami jogi szabályozásra akkor kerülhet sor, ha a rendelet azt előírja, vagy hallgatólagosan lehetővé teszi.

Az FVM rendelet 4. § (1) bekezdése értelmében az ügyfél az egységes kérelmét a tárgyév május 15-éig ügyfélkapun keresztül, elektronikus úton köteles benyújtani, a (2) bekezdés szerint pedig ez vonatkozik a kérelem visszavonására is.

A 796/2004/EK bizottsági rendelet (28) preambulumbekzdése értelmében a mezőgazdasági termelők számára jogosultságot kell biztosítani támogatás iránti kérelmeik vagy azok egy részének visszavonására bármely időpontban, feltéve, hogy az illetékes hatóság még nem tájékoztatta a mezőgazdasági termelőt a támogatás iránti kérelemben szereplő hibákról, és nem is értesítette

helyszíni ellenőrzésről, amely a visszavonás által érintett rész tekintetében hibákat tár fel.

A 796/2004/EK bizottsági rendelet 22. cikk (1) bekezdése többek között kimondja, hogy a támogatási kérelmet részben vagy egészben bármikor vissza lehet – írásban – vonni. Amennyiben azonban az illetékes hatóság már tájékoztatta a mezőgazdasági termelőt a támogatási kérelemben lévő szabálytalanságokról, vagy értesítette helyszíni ellenőrzési szándékáról, és ez a helyszíni ellenőrzés szabálytalanságokat tár fel, a támogatási kérelemnek a szabálytalanságok által érintett részeit nem lehet visszavonni. A 22. cikk (2) bekezdése pedig akként rendelkezik, hogy a joghatályos visszavonást követően a kérelmező ugyanolyan helyzetbe kerül, mint amilyenben a támogatási kérelemnek, vagy a kérelem szóban forgó részének benyújtása előtt volt.

A 796/2004/EK bizottsági rendelet fent idézett (28) preambulumbekendését és 22. cikk (1) bekezdését összevetve – az elsőfokú bíróság ítéletével összhangban – megállapítható, hogy az FVM rendelet 4. § (1) és (2) bekezdése nem azonos követelményt írt elő a kérelem visszavonására amikor azt kizárólag ügyfélkapun keresztül, elektronikus úton teszi lehetővé. Jelen ügyben – az ügy összes körülményei alapján – megállapítható, hogy a 796/2004/EK bizottsági rendelet jelölt szabályai ilyen kizárólagosságot nem írnak elő. Kérdés, hogy ilyen tartalmú tagállami intézkedésre van-e felhatalmazás.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében hivatkozott az 1782/2003/EK tanácsi rendelt (14) preambulumbekendésre, amely valóban előírja, hogy az integrált rendszernek minden egyes tagállamban magában kell foglalnia egy számítógépes adatbázist, a mezőgazdasági parcellák azonosítására szolgáló rendszert, a mezőgazdasági termelők támogatási kérelmeit, egy összehangolt ellenőrzési rendszert, valamint – az egységes támogatási rendszer keretében – a támogatási jogosultságok azonosítására és nyilvántartására szolgáló rendszert.

A Kúria megítélése szerint az 1782/2003/EK tanácsi rendelet fenti szabályából pusztán az elektronikus rendszer létrehozásának kötelezettsége következik, az nem, hogy az ügyfél – kivételt nem engedő módon – kötelezhető arra, hogy kizárólag e rendszeren keresztül vonhatja vissza támogatási kérelmét.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében hivatkozott a 796/2004/EK bizottsági rendelet (29) preambulumbekendésére és 18. cikk (1) bekezdésre is. A (29) preambulumbekendés értelmében biztosítani kell az integrált rendszer keretében kezelt támogatási rendszerekre vonatkozó rendelkezéseknek való megfelelés hatékony felügyeletét. E célból, valamint hogy összehangolt felügyeleti szintet biztosítsanak az összes tagállamban, szükséges részletesen megállapítani az adminisztratív és helyszíni ellenőrzések végrehajtásának feltételeit és technikai eljárásait, mind a támogatási rendszerekre megállapított támogathatósági feltételek, mind a kölcsönös megfeleltetésre vonatkozó kötelezettségek tekintetében. Ezenkívül a támogathatósági feltételeknek való megfelelésre vonatkozó ellenőrzések tekintetében, a helyszíni ellenőrzéseket – általában – előzetes bejelentés nélkül kell végrehajtani. Adott esetben a tagállamoknak kombinálniuk kell az e rendeletben előírt különböző ellenőrzési módszereket.

Megállapítható, hogy a (29) preambulumbekendésből egyáltalán nem következik, hogy a támogatási kérelmek visszavonására csak elektronikus úton kell lehetőséget biztosítani, ilyen tagállami szabályozásra felhatalmazást nem ad.

A 796/2004/EK bizottsági rendelet 18. cikk (1) bekezdése kimondja: e rendelet vagy az 1782/2003/EK rendelet bármely speciális rendelkezésének sérelme nélkül, a tagállamok megengedhetik vagy előírhatják, hogy e rendelet szerinti bármely, mind a mezőgazdasági termelőtől a hatóságok felé irányuló, mind az ellentétes irányú közléseket elektronikus úton továbbítsák.

Megállapítható, hogy a fent idézett 18. cikk (1) bekezdés valóban lehetővé teszi a kérelmek elektronikus benyújtásának és visszavonásának intézményesítését. Ugyanakkor a 18. cikk (1) bekezdés erre vonatkozóan további feltételeket is szab, amikor az e) pontban kimondja, hogy az elektronikus úton történő továbbítás esetén megfelelő intézkedéseket kell tenni annak biztosítására, hogy a hagyományos benyújtási módot, illetve az elektronikus továbbítás lehetőségét választó mezőgazdasági

termelők között semmilyen megkülönböztetés se legyen.

A Kúria a fentiek alapján megállapította, hogy jelen ügyben a támogatási kérelmet benyújtó mezőgazdasági termelő kifejezetten hátrányos helyzetbe kerül akkor, amikor írásban határidőben benyújtott támogatási kérelmét a hatóság az FVM rendelet 4. § (1) bekezdésére hivatkozással nem fogadja el. Ez ellentétes az EK rendelet céljával. Amennyiben az FVM rendelet 4. § (1)-(2) bekezdését akként kell értelmezni, hogy a nem elektronikusan visszavont kérelmeken kívül az írásban az EK rendelet 22. cikk (1) bekezdés szerint visszavont kérelmek elfogadhatatlanok, úgy nem helytálló az alperes azon érve, hogy a tagállami intézkedés nem módosítja (korlátozza) az uniós jog tartalmát. Az EK rendelet (28) preambulumbekendését és 22. cikk (1) és (2) bekezdését figyelembe véve nyilvánvaló, hogy nem lehet a rendelet célja a mezőgazdasági termelő visszavonástól való elzárása abban az esetben, ha nem találja meg az elektronikus visszavonás lehetőségét. Az FVM rendelet 4. § (2) bekezdése és a 796/2004. EK bizottsági rendelet 22. cikk kapcsolatát illetően hasonló következtetésre jutott a Kúria a Kfv.IV.35.552/2012/4. számú eseti döntésében. Az FVM rendelet alperes által történő értelmezése nincs összhangban az EK rendelt jelölt rendelkezésével.

Mindezek alapján megállapítható, hogy megalapozott az elsőfokú bíróság döntése akkor, amikor a 796/2004/EK bizottsági rendelet (28) preambulumbekendésére és 22. cikk (1) bekezdésére hivatkozással az alperes határozatát az elsőfokú határozatra is kiterjedően hatályon kívül helyezte és az elsőfokú szervet új eljárás lefolytatására kötelezte.

Az elsőfokú közigazgatási szervnek a jogerős bírósági ítélet alapján az új eljárás során el kell fogadni az EK rendelet 22. cikk (1) bekezdése alapján írásban visszavont kérelmet, és ennek alapján kell határozatot hoznia.

Kfv.IV.35.446/2013/3.

Agrár-környezetgazdálkodási támogatás esetén két gazdálkodási évben elutasított kifizetési kérelem maga után vonja a támogatási kérelem visszavonását. A visszavonó határozat felülvizsgálatakor a kifizetési kérelmek elutasításának jogszerűsége már nem vizsgálható.

A felülvizsgálati kérelem szerint az eljárás során figyelembe kellett volna venni a 796/2004. EK bizottsági rendeletnek (a továbbiakban: EK rendelet) a támogatás csökkentésére és kizárásra vonatkozó 68. cikkben foglaltakat. Az EK rendelet 68. cikk (1) bekezdés szerint az I. fejezetben előírt támogatáscsökkentéseket és kizárásokat nem kell alkalmazni, ha a mezőgazdasági termelő tényszerűen pontos információt nyújtott be, vagy másképpen bizonyítja, hogy nem vétkes. A 68. cikk (2) bekezdés kimondja, hogy az I. fejezetben előírt támogatáscsökkentéseket és kizárásokat nem kell alkalmazni a támogatási kérelem azon részeivel kapcsolatban, amelyekre vonatkozóan a mezőgazdasági termelő írásban értesíti az illetékes hatóságot arról, hogy a támogatási kérelem nem helytálló, illetve a benyújtása óta helytelenné vált, ha a mezőgazdasági termelőt még nem értesítették az illetékes hatóság helyszíni ellenőrzés elvégzésére irányuló szándékáról, és az illetékes hatóság még nem értesítette a mezőgazdasági termelőt a kérelemben található bármiféle szabálytalanságról.

Az első albekezdésben említett, a mezőgazdasági termelő által szolgáltatott információ a támogatás iránti kérelemnek a tényleges helyzethez igazodó kiigazítását eredményezi.

A felperes szerint a 2008. évi kifizetési kérelmével kapcsolatban a Fővárosi Bíróság és a Kúria előtt is bizonyította, hogy nem vétkes, ezért ez EK rendelt 68. cikk alkalmazásával a támogatási határozat visszavonásának nem lett volna helye.

A 150/2004. FVM rendelet (továbbiakban: Jogcímrendelet) 17. § (9) bekezdése szerint amennyiben a támogatási időszak alatt második alkalommal szükséges a tárgyévre vonatkozó támogatás teljes egészének visszavonása, az a programból való végleges kizárást jelenti.

Jelen ügyben megállapítható, hogy a 2006/2007. és a 2007/2008. gazdasági évekre a kifizetési kérelmek elutasításra kerültek. Ezekben az eljárásokban is irányadó a 68. cikk alkalmazása

amennyiben a hatóság vagy a bíróság azt állapítja meg, hogy a termelő tényszerűen pontos információt nyújtott be, vagy másképpen bizonyítja, hogy nem vétkes. A két tárgyévre vonatkozóan ilyen megállapítások nem történtek, a Jogcímrendelet pedig egyértelműen fogalmaz akkor, amikor a támogatás teljes egészének visszavonásáról rendelkezik. A Kúria megállapítja tehát, hogy a Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság felülvizsgálat tárgyát képező ítéletének jogellenessége e tekintetben sem állapítható meg.

Nem helytálló a felperes azon érve sem, hogy a támogatás teljes egészének a visszavonása esetében nem történt meg, mivel ugyan az agrár-környezetgazdálkodási támogatást nem kapta meg, de a kedvezőtlen adottságú területek (KAT), illetve területalapú támogatást (SAPS) megkapta. Az AKG támogatást a KAT támogatással együttes formanyomtatványon nyújtotta be. A Kúria megállapítja, hogy a Jogcímrendelet 17. § (9) bekezdésben szereplő „támogatás teljes egészének visszavonása” értelemszerűen az adott jogcímre vonatkozik, az nem értelmezhető úgy, hogy a technikai okok miatt azonos formanyomtatványon benyújtott valamennyi jogcímen történő kifizetési kérelem együttes elutasítása esetén alkalmazható csak. A támogatás visszavonása értelemszerű akkor, amikor a támogatási határozat alapján járó kifizetési kérelmet a hatóság elutasítja.

A felperes felülvizsgálati kérelmében hivatkozott még a 28/2007. (IV. 20.) FVM rendelet 5. §-ára is. Ez a rendelet az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból finanszírozott egységes területalapú támogatás (SAPS) 2007. évi igénybevételével kapcsolatos egyes kérdésekről szól. Jelen ügy tárgya nem SAPS, hanem AKG támogatási határozat visszavonása. A felperes által jelölt ezen jogszabályhelynek jelen ügyben nincs relevanciája.

Kfv.V.35.486/2013/6.

Aki a nem közösségi áruk vámfelügyelet alóli jogellenes elvonásában közreműködik adósnak minősül.

A vámigazgatási jogviszonyban minden szereplőnél önállóan kell vizsgálni, hogy esetében megvalósultak-e, vagy sem a vámadóssá válás jogszabály által meghatározott feltételei. A perbeli jogvita érdemi elbírálására, ahogyan a Kúria jogelődje a Legfelsőbb Bíróság erre már rámutatott, nem a Ptk., hanem kizárólag a vámjogi jogi jogviszonyra irányadó jogszabályi rendelkezések az irányadók [Kfv.V.39.152/2010/11.]. A felperes önálló vámjogi felelősségét pedig a Közösségi Vámkódex 203. cikk (3) bekezdésének második francia bekezdése megalapozza, ezt, a jogi szabályozásból következően, nem befolyásolja sem a kezes, sem a vámügynök, sem a vámhatóság eljárása, illetve magatartása. A felperes vámjogi felelőssége nem a Ptk. szabályain alapul.

A Közösségi Vámkódex 203. cikk (3) bekezdésének második francia bekezdése értelmében az áru vámfelügyelet alóli jogellenes elvonása esetében adósnak minősül bármely személy, aki a szóban forgó árut megszerezte, vagy birtokában tartotta és az áru megszerzésekor, átvételekor tudomása volt, vagy tudomása kellett legyen arról, hogy ezt elvonják a vámfelügyelet alól. A felperes kötelezésére tehát megalapozottan és jogszerűen, a nemzeti és közösségi jogszabályoknak megfelelően került sor.

Kfv.IV.35.507/2013/4.

Gyepgazdálkodási kompenzációs támogatás igénybevételéhez a gyepterület egész évben – jogszabályokba előírt módon – történő karbantartása szükséges. Ha az év egy részében jogszabály tiltja a kaszálást, akkor legeltetéssel kell a támogatáshoz szükséges állapotot fenntartani.

A 128/2007. (X. 31.) FVM rendelet (továbbiakban: Jogcímrendelet) 5. § (1) bekezdés b) pontja értelmében a legalább 0,3 hektárt elérő, a mindenkori MePAR adatbázisban nyilvántartott az a terület támogatható amelyet az adott gazdálkodási év teljes időtartama alatt gyepként hasznosítanak. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdése a Natura 2000 gyepterületek földhasználati előírásai között meghatározza, hogy a gyepterületeket legeltetéssel, illetve kaszálással kell hasznosítani.

A természetvédelmi törvény 38. § (1) bekezdés b) pontja szerint természetvédelmi területen a kaszáláshoz a természetvédelmi hatóság engedélye szükséges.

Az adott terület a felek által nem vitatottan Natura 2000 gyepterület, amely egyben természetvédelmi területnek minősül. A felperes a Natura 2000 gyepterületen történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás iránti kérelmét 2009. május 15-én nyújtotta be. A kérelem előterjesztéskor a felperesnek tisztában kellett lennie a jogszabályi feltételekkel, azzal hogy köteles a 2009. gazdálkodási év teljes időtartamára az adott területet gyepként hasznosítani és fenntartani. Nyilvánvaló, hogy a kérelem benyújtásakor a felperesnek kellett mérlegelnie, hogy ezen feltételek fennállnak-e, illetve fenntarthatók-e. A Korm. rendelet már a kérelem benyújtásakor előírta, hogy az adott terület hasznosítása csak legeltetéssel és kaszálással lehetséges. A természetvédelmi törvény alapján a kaszáláshoz hatósági engedély szükséges. Ezzel az engedéllyel felperes sem a kérelem benyújtásakor, sem a 2009. augusztus 16-ai helyszíni ellenőrzés időpontjában nem rendelkezett. A felperes részére így pusztán a legeltetés, mint hasznosítási forma állt rendelkezésre ahhoz, hogy teljesítse a terület támogathatóságának a Jogcímrendelet 5. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltakat. A felperes által sem vitatottan e feltétel nem teljesült. Az, hogy az adott területen 2009. augusztus 15-ig nem lehetett kaszálást folytatni, nem mentesíti a felperest, hogy a hasznosítás másik módja útján, a legeltetéssel tartsa fenn a gyepként hasznosítás jogszabályi előírását. A felperesnek tisztában kellett lennie azzal, hogy – a terület állapotát figyelembe véve – legeltetéssel fenntartható-e a jogszabály által előírt állapot. A felperes – mivel benyújtotta a Natura 2000 gyepterületen történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás iránti igényét, nyilvánvaló – úgy ítélte meg, hogy igen. Az adott terület azonban – a felperes által sem vitatottan, illetve az ügy iratai alapján – nem rendelkezett a Natura 2000 gyepterület jellemzőivel.

A felperes szerint a bíróság nem állapíthatta meg, hogy az adott terület nem támogatható, mert a támogathatóság vonatkozásában a FÖMI végzi a vizsgálatokat a MePAR rendelet alapján. A Kúria utal arra, hogy az elsőfokú bíróság a támogathatóságról a Jogcímrendelet 5. § (1) bekezdése kapcsán szólt, e jogszabályhely szerint a támogathatóság feltétele – a MePAR adatbázisban történő nyilvántartáson túl – a gyepként hasznosítás. Ennek – azaz a jogszabályi feltételek – hiánya miatt nem felelt meg a felperes a támogathatóság feltételeinek, és nem amiatt ami alapján a terület a MePAR adatbázisban szerepeltethető. A felperes ez irányú felvetése ezért alaptalan.

A Kúria megállapította továbbá, hogy az elsőfokú bíróság azzal, hogy a felperes kereseti kérelmét elutasította, nem sértette meg a Jogcímrendelet 6. § d) pontját, – sőt épp ellenkezőleg – e rendelkezés előírja, hogy az a mezőgazdasági termelő veheti igénybe a támogatást, aki vállalja, hogy a mezőgazdasági tevékenysége során betartja a földhasználati rendeletbe foglalt földhasználati előírásokat. Ez jelen esetben a kaszálással és/vagy legeltetéssel való hasznosítás.

A Jogcímrendelet 9. § (1) bekezdése értelmében a jogosultsági feltételek és a kötelezettségvállalások teljesítését az MVH külön megállapodás alapján az illetékes szakhatóságok bevonásával évente ellenőrzi. A felperes e jogszabályhely megjelölésén túl felülvizsgálati kérelmében nem adott elő olyan okokat, amely e rendelkezés sérelmét valószínűsítene.

A felperes szerint az ügyben sérült a 269/2007. Korm. rendelet 1. § (3) bekezdése és 3. § (1) bekezdése. Az 1. § (3) bekezdés szerint amennyiben a Natura 2000 gyepterület egyben védett természeti terület is, úgy az e rendeletben foglaltakat a védett természeti területekre vonatkozó külön jogszabályokban foglaltakkal együtt kell alkalmazni. Megállapítható, hogy jelen ügyben ez történt, a természetvédelmi törvény 38. § (1) bekezdés b) pontja alapján került a 269/2007. Korm. rend. alkalmazásra.

A 269/2007. Korm. rend. 3. § (1) bekezdése értelmében a gyepterületeket legeltetéssel, illetve kaszálással kell hasznosítani. E szabályt az elsőfokú bíróság ítélte – a fentieket is figyelembe véve – nyilvánvalóan nem sérti.

Kfv.V.35.612/2013/4.

A jogerős ítéletben hivatkozott C-80/11., és C-142/11. számú egyesített ügyben előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések azon az előfeltevésen alapultak, hogy a levonási jog gyakorlása vonatkozásában előírt valamennyi érdemi és formai követelmény teljesült, így többek között az is, amely megköveteli, hogy az adóalany rendelkezzen olyan számlával, amely bizonyítja a termékértékesítés tényleges megtörténtét, és amely megfelel a 2006/112/EK Irányelv követelményeinek. Ezen ítélet 44., 44., illetve 52. pontja egyértelműen utal arra, hogy a levonási jog alátámasztására hivatkozott jogügyleteket a vonatkozó számlák szerint teljesítették és minden tartalmi, illetve formai követelmény teljesült. Az Európai Bíróság e tényállások alapján mutatott rá arra, hogy a levonási jog csak akkor tagadható meg, ha objektív körülmények alapján bizonyítást nyer, hogy az érintett adóalany tudta, vagy tudnia kellett volna, hogy a levonási jogának megalapozására felhozott ügylettel az eladó vagy az értékesítési láncban korábban közreműködő gazdasági szereplő által elkövetett adócsalásban vagy adókijátszásban vesz részt.

Jelen ügyben azonban az adóhatóság érdemi döntését azzal indokolta, hogy az általa feltárt bizonyítékok alapján a perrel érintett ügyletek fiktívek, a levonási joghoz felhasznált számlák szerinti gazdasági események a számlákban feltüntetett felek között egyáltalán nem jöttek létre, az adózó felé számlát kibocsátó Kft. nem végzett valós, tényleges termékértékesítést, számlái tartalmilag hiteltelenek. Az adózó által végzett árubeszerzések nem a perrel érintett számlák szerinti felek között és nem a számlák szerinti módon mentek végbe, ezért az adólevonási jog az adózót nem illette meg. A gazdasági tartalom nélküli ügyletek kizárólagos célja a levonható adó növelése, az adózó esetében a fizetendő adó és a levonható adó különözete tekintetében előnyösebb pozíció elérése volt, a számlázási láncolatban részt vevő számlakibocsátók egyike sem rendelkezett a leszámlázott árualappal, ezért az adózó esetében a kellő körütekintés vizsgálata fel sem merülhet, illetve ennek hiánya állapítható meg.

Az előzőekben ismertetettek értelmében első fokú bíróság tévesen tekintette azonosnak jelen ügy tényállását az Európai Bíróság ítéletében rögzítettel.

Kfv.I.35.643/2013/6.

Nem alkalmas az áfa levonására az a számla, melyben foglalt gazdasági esemény nem az abban rögzített felek között ment végbe. A számla bizonyítottan tartalmi hiteltelensége esetén a befogadó nem hivatkozhat a kellő körütekintésre.

Kfv.V.35.668/2013/5.

Az adó alapjának meghatározása "felülről befelé" számítással, amikor a vételár az áfa-t magában foglalja.

Az elsőfokú bíróság 2013. május 17-én hozta meg jogerős ítéletét, amelyet követően döntött a Kúria a perbelivel analóg Kfv.V.35.608/2012/5. számú ügyben, döntését az Európai Unió Bíróságának a C-249/12. és C-250/12. számú egyesített ügyekben 2013. november 7-én meghozott ítéletére alapítva.

Az EU Bíróság ítélete szerint a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelvet és különösen annak 73. és 78. cikkét úgy kell értelmezni, hogy amennyiben valamely dolog árát a felek úgy határozták meg, hogy egyáltalán nem tüntették fel a hozzáadottérték-adót, és az említett dolog eladója az a személy, aki köteles az adóköteles ügylet utáni hozzáadottérték-adó megfizetésére, abban az esetben, ha az eladónak nincs lehetősége arra, hogy az adóhatóság által követelt héát a vevővel megtérítse, a felek által meghatározott árat úgy kell tekinteni, mint amely a hozzáadottérték-adót már magában foglalja. Az EU Bíróság kifejtette ítéletében, a héa-rendszer arra irányul, hogy a héa kizárólag a végfogyasztót terhelje (Elida Gibbs-

ügyben hozott ítélet 19. pontja), és az adóhatóság nem szedhet be a héa jogcímén magasabb összeget, mint amelyet maga az adóalany szedett be.

Az Irányelvben foglaltaknak megfelelően tartalmazza az Áfa tv. 65.§-a, hogy termék értékesítése, szolgáltatás nyújtása esetében az adó alapja – ha e törvény másként nem rendelkezik – a pénzben kifejezett ellenérték, amelyet a jogosult kap vagy kapnia kell akár a termék beszerzőjétől, szolgáltatás igénybevevőjétől, akár harmadik féltől. Termék értékesítése, szolgáltatás nyújtása esetében az adó alapjába beletartoznak /Áfa tv. 70.§ /1/ bekezdés a) pont/ az adók, vámok, illetékek, járulékok, hozzájárulások, lefoglalások és más, kötelező jellegű befizetések, kivéve magát az e törvényben szabályozott adót.

Figyelemmel arra, a szerződő felek kifejezetten akként rendelkeztek az adásvételi szerződésben, hogy a vételár bruttó 40.000.000 Ft, azaz bruttó negyvenmillió] és felperes, mint az ingatlan eladója az a személy, aki köteles az adóköteles ügylet utáni áfa megfizetésére, továbbá mert az áfa rendszerében az adónak kizárólag a végfogyasztót: a perbeli ügylet vevőjét kell terhelnie, azaz az EU Bíróságának a C-249/12. és C-250/12. számú egyesített ügyekben meghozott ítélete alapján, a Kúria – egyet értve a perbelivel analóg Kfv.V.35.608/2012/5. számú ügyben kifejtett azon kúriai állásponttal, hogy ilyen esetben az adó összege felülről, az adóval növelt árból való visszaszámítással állapítható meg[– azt állapította meg, hogy a szerződő felek által meghatározott árat úgy kell tekinteni, mint amely az áfa-t már magában foglalja.

Kfv. I. 35.691/2013/4

A gazdasági esemény és a számlabefogadójának tudattartalma. A szerződést valódi tartalma szerinti minősítés kérdése.

A levonási jog gyakorolhatóságának vizsgálata során, az Európai Unió Bíróságnak a Hatos és a HÉA-irányelveken nyugvó ítéleteiben megfogalmazottak alkalmazásakor alapvető különbséget kell tenni aközött, hogy a levonási joggal érintett gazdasági esemény nem valósult meg, vagy az alperes értékeli akként, hogy nem valósult meg, és ezt a számla kibocsátó oldalán kimutatható, a teljesítés ellen ható hibákkal kívánja igazolni. Ha a felek között nincs gazdasági esemény, akkor az Unió Bíróságának ítéleteiben kifejtettek egyáltalán nem alkalmazhatók. Erre csak akkor kerülhet sor, ha a felek között megállapítható a gazdasági esemény, de a teljesítésnek a számlakibocsátó oldalán olyan hibái vannak, amelyekre a számla befogadójának semmiféle ráhatása nincs.

A „tudta, vagy tudhatta” kritériumok csak valós gazdasági esemény esetén vizsgálhatók. Ha az adóhatóság azt bizonyítja, hogy a szerződés fiktív, hogy a felek között nem történt gazdasági esemény, akkor fel sem merülhet az adóalany tudattartalmának vizsgálata, mert nem a „számlakibocsátó érdekkörében elkövetett szabálytalanságra vagy csalásra utaló körülményről” van szó (Kúria Kfv.I.35.831/2012/4.szám).

A perbeli esetben az alperes a gazdasági esemény szerződő felek közötti hiányát olyan eseményekkel kívánta bizonyítani, amelyek csak az adózó ismereteinek tükrében alkalmasak az ügylet fiktív jellegének alátámasztására. Azok a körülmények tehát, melyekre az adózónak ráhatása nincs, önmagukban nem, csak az adózó ismereteihez képest, azokkal komplex egységben alapozhatják meg a levonási jog gyakorlásának visszautasítását.

Kfv.I.35.699/2013/7.

A "körhinta csalásban" résztvevők magatartásának értékelése.

A Kúria jogelődje a Legfelsőbb Bíróság a BH 2007/250. sorszám alatt megjelent eseti döntésében elvi élel fejtette ki, hogy az ún. láncszerződések (az Európai Bíróság terminológiája szerint: körhintaszerződések) esetén a számlák alaki és tartalmi hitelességével kapcsolatban az adóhatóság

jogosult vizsgálni nemcsak a vitatott számlák kiadójának és a befogadójának gazdasági kapcsolatát, hanem az ezt megelőző gazdasági eseményeket is. Ennek adójogi következményeit azonban csak a vizsgált adóalannyal szemben lehet levonni. Így téves az a szemlélet, mely a vizsgálódás körét leszűkíti a számlakibocsátó és befogadó adózó magatartására. Az adóhatóság a tényállás teljes körű feltárása érdekében jogosult volt vizsgálni nemcsak ezt a gazdasági kapcsolatot, hanem az ezt megelőző gazdasági eseményeket is. Ennek adójogi következményeit pedig a vizsgált adóalannyal szemben volt jogosult levonni.

A számla tartalmi feltételének vizsgálatánál az adóhatóság jogszerűen vizsgálta a számlák mögötti gazdasági események valóságos megtörténtét vagy annak hiányát. Az adóhatóság a tényállást teljes körűen feltárta, széles körű bizonyítási eljárást folytatott le a többszereplős gazdasági ügyletek valós tartalmának felderítése érdekében. A számlakibocsátókkal szemben ellenőrzést folytatott le és az ott megismert adatokat, bizonyítékokat is figyelembe vette az adózó vizsgálatánál. Ebből jogszerűen vonta le azt a következtetést, hogy az adózó – a beszerzési láncolatot illetően – gyakorlatilag a számlákon, szerződéseken és a banki átutalási bizonylatokon kívül semmilyen más olyan hitelt érdemlő dokumentumot nem tudott rendelkezésre bocsátani, amely bizonyította volna a gazdasági események megtörténtét. E körben megfelelően értékelte az értékesítési láncolatban szereplő gazdasági társaságok körülményeit; az áru szállításának, eredetének hiányát és bizonytalanságának körülményeit.

A képviselők, tanúk nyilatkozatai az adólevonási jogot nem alapozzák meg, mert a számlázott áruk számla szerinti értékesítését nem igazolják. A menetlevél az adóhatóság által helyesen hivatkozott Mt. rendelet 2011. december 8-áig hatályos 23. § (6) bekezdése alapján az szigorú számadású bizonylatnak minősült, és eseményszerűen kellett vezetni. A láncolat nagysága is arra utal, hogy az abban résztvevők célja nem a gazdasági tevékenység, eredmény elérése, hanem – mint ahogy arra az adóhatóság felülvizsgálati kérelmében helyesen hivatkozott – az adókijátszás volt, minél több ún. „puffer” cég beépítésével. Az árbevétel nagysága, a mérsékelt haszon és ezzel összefüggésben az elenyésző adózott eredmény, az árképzés hiánya, az alapítás ideje és a cég tevékenységének felfutása közötti rövid időtartam, készletnyilvántartás hiánya, egyéb más, már említett hiányosságok a gazdasági események valótlanságát igazolják, és azt, hogy az adózó tudta, illetve tudnia kellett arról, hogy egy adóminimalizáló cselekményben vesz részt. Az adóhatóság csak a megfelelő, az üzleti életben szokásos körütekintést várta el az adózótól, nem követelt hatósági jogosítványhoz köthető vizsgálatot.

Az adóhatóság eleget tett kötelezettségének, objektív bizonyítékokkal igazolta az adólevonási jog alapjául szolgáló számlák hiteltelenségét. Az adóhatóság által feltárt ellentmondások abba az irányba mutatnak, hogy az adózó által befogadott számlákban szereplő gazdasági események nem valósultak meg, ezért az ezen számlákra alapított áfalevonási jog gyakorlása jogszerűtlen volt.

Kfv.I.35.701/2013/7.

A láncügylet alapját képező termékértékesítések közül csak egyetlen értékesítés lehet adómentes, mivel a többszöri értékesítés ellenére csak egyszer fuvarozzák a terméket. Ez pedig az az értékesítés lehet, amelyhez fuvarozás kapcsolódik, amelynek közvetlen következményeként a termék elhagyja az ország területét.

Az Áfa tv. 89. §-a szerinti esetben az ügyletben két szereplő, egy eladó és egy vevő vesz részt, és a fenti jogszabályhelyben írt feltételek megvalósulása esetén illeti meg az eladót az adómentesség. A közösségi termékértékesítések azonban gyakran ún. láncügyletek formájában valósulnak meg. A perbeli esetben egy olyan láncügyletről van szó, amely egyben háromszögügyletet is alkot. Nem a felperesi eladót terhelte ugyanis a termék kiszállítása, hanem az a vevő, illetve vevőinek kötelezettsége volt.

A láncértékesítésnél legfontosabb annak a személynek a meghatározása, amely azt az értékesítést

teljesíti, melynek közvetlen következtében a termékek elfuvarozásra kerül. A termék elfuvarozásával járó értékesítés teljesítési helye az a hely, ahol a termék a fuvarozás megkezdésekor volt. Ezt megelőző értékesítés teljesítési helye szintén az a hely, ahol a termék a fuvarozás megkezdésekor volt. Ezt követő értékesítések teljesítési helye a fuvarozás rendeltetési helye. A fentiek alapján, ha a láncértékesítés tárgya olyan termék, amely belföldön van, akkor mindazon értékesítés belföldön teljesül, amely a termék elfuvarozásával jár, illetve azt az értékesítést megelőzik. Amennyiben a fuvarozás rendeltetési helye más tagállam vagy harmadik ország területe, akkor a termék elfuvarozásával járó értékesítést követő értékesítések nem belföldön teljesülnek. Értelemszerűen a láncértékesítésbe tartozó belföldön teljesített értékesítések közül csak az az értékesítés minősülhet adómentesnek, melynek közvetlen következtében a terméket más tagállam területére vagy harmadik országba fuvarozzák. Mint ahogyan a Kúria az előbb már utalt erre, a láncügyletre eltérő szabályok vonatkoznak, mint az Egyszerű Közösségen belüli termékértékesítésre. A láncügylet alapját képező termékértékesítések közül csak egyetlen értékesítés lehet adómentes, mivel a többszöri értékesítés ellenére csak egyszer fuvarozzák a terméket.

Mind az adóhatóság, mind pedig az első fokú bíróság helyesen ismerte fel a létrejött láncügyletet és vizsgálta meg a fuvarozás körülményeit. A perbeli esetben nem volt elegendő a közösségi termékértékesítés elfogadásához a közvetlen vevő szlovák cég nyilatkozata, hiszen ő a terméket az elszállítást megelőzően továbbértékesítette. A CMR-en feltüntetett adatok pedig az adóhatóság, illetve az első fokú bíróság álláspontját igazolják, vagyis az ügyletet az Áfa tv. 26., 27. §-ai szerint kellett megítélni. Kiemeli a Kúria, hogyha az adózó közösségi adóalany részére teljesít termékértékesítést, minden esetben indokolt az, hogy ezekre kiterjedően is vizsgálja - akár a partner nyilatkozatára révén a láncügylet körülményeit, és ha olyan információ merül fel, amely arra utal, hogy a felperes a láncügylet részese lehet (pl. a vevő partner székhelyétől, telephelyétől eltérő szállítási cím, a CMR okmányt lepecsételő adóalany nem azonos a vevő partnerrel). A felperes azonban a szlovák vevő fél nyilatkozatát elfogadva bízott annak megvalósulásában, és a CMR-ek ellentmondásait figyelmen kívül hagyva állította ki áfamentes számláit.

Helytállóan ítélte meg az előzetes döntéshozatali eljárás szükségtelenségét is az első fokú bíróság tekintettel arra, hogy az ítéletben hivatkozott Euro Tyre, illetőleg a felperes által idézett Mecsek Gabona ügyekben kifejtettek alapján az irányelvnek a közösségi termékértékesítésre vonatkozó előírásai további értelmezésre nem szorulnak. Ugyanezen okból a Kúria sem tartotta indokoltnak az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését.

Kfv.I.35.723/2013/4.

Nemcsak a gazdasági esemény hiányában tartalmilag hiteltelen a számla, hanem akkor is, ha a gazdasági esemény nem az abban feltüntetett felek között történt. Tartalmilag hiteltelen számla esetén a kellő körülmétekintés vizsgálata nem jöhet szóba.

A következetesen alkalmazott és egységes közösségi, valamint hazai joggyakorlat értelmében nemcsak az a számla tekinthető tartalmilag hiteltelennek, amely mögött egyáltalán nem áll teljesített gazdasági esemény, hanem az is, amelyben foglalt gazdasági esemény a valóságban ugyan megtörtént, de nem a számlában feltüntetett felek között, azaz a termékértékesítés vagy szolgáltatás nyújtás teljesítője nem a számlán értékesítőként megjelölt személy.

A perbeli esetben az elsőfokú bíróság abból indult ki, hogy tartalmilag hiteltelen számla is eredményezhet adólevonást, ha a befogadója kellő körülmétekintéssel járt el. A téves kiindulópont miatt azt nem vizsgálta az elsőfokú bíróság, hogy valójában a számla tartalmi hiteltelensége a rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható-e. Azt róttá az alperes terhére, hogy a kellő körülmétekintés körében olyan szempontok vizsgálatát kívánta meg a felperestől, illetve azok hiányát értékelte hátrányára, amelyeket e körben az ismert joggyakorlat alapján nem tehetett volna.

A Kúria rámutatott, hogy perbeli ügyben mindent megelőz az a kérdés, hogy valójában a két

számlakibocsátótól származó összesen 20 db számla tartalmilag hiteles-e vagy sem, de ebben a kérdésben az elsőfokú bíróság nem foglalt állást, noha a kérdés eldöntéséhez egyébiránt a felperes még további bizonyítékokat, okiratokat is becsatolt, sőt bizonyítási indítványt is tett (tanúmeghallgatás), amelyeket azonban [mint szükségtelent] a bíróság nem értékelt.

Kfv.III.37.168/2014/5.

Családtagi minőség bizonyítottsága hiányában a jogszabályi feltételek fennálltát tételesen vizsgálni kell a tartózkodási kártya kiállíthatósága iránti eljárásban.

Az Szmtv. 2.§ b) pont bi) alpontja szerint az EGT-állampolgár harmadik országbeli állampolgár élettársa, amennyiben magyar hatóság vagy az Európai Unió más tagállamának hatósága előtt regisztrált élettársi kapcsolatot létesített, e törvény alkalmazásában családtagnak minősül.

Nem vitás, hogy a felperes az eljárás során becsatolta a 2013. március 12-én kelt közjegyzői okiratba foglalt végzést, mely szerint a felperes és U. B. 2013. március 12-én bejegyzésre került az élettársi nyilatkozatok nyilvántartásába. Az egyes közjegyzői nemperes eljárásokról szóló 2008. évi LXV. törvény 36/E.§ (1) bekezdése szerint az élettársi nyilatkozatok nyilvántartása az élettársi kapcsolat fennállása bizonyításának megkönnyítése céljából tartalmazza a felek azon nyilatkozatát, hogy egymással a Polgári Törvénykönyv szerinti élettársi kapcsolatban élnek. A (2) bekezdés kimondja, hogy az élettársi nyilvántartás igazolja, hogy egymással élettársi kapcsolat áll fenn azoknak, akiknek az élettársi kapcsolat fennállásáról szóló közösen tett nyilatkozata az élettársi nyilvántartásban szerepel.

Utalt arra az elsőfokú bíróság jogerős ítéletében, hogy 2011. augusztus 1-jén lépett hatályba az Szmtv. 2.§-nek módosítása, amely a 2004/38/EK. Irányelvnek való megfelelést célozta. A 2. cikk fogalom meghatározások fejezete kimondja, hogy ezen irányelv alkalmazásában a 2.b) pont szerint családtag az uniós polgár élettársa, akivel egy tagállam jogszabályai alapján létrejött regisztrált élettársi kapcsolatban él, ha a fogadó tagállam jogszabályai a regisztrált élettársi kapcsolatot a házassággal egyenértékűnek tekintik és a fogadó tagállam vonatkozó jogszabályaiban megállapított feltételekkel összhangban.

Egyértelműen megállapítható a hazai jogrendszer áttekintése alapján, hogy a regisztrált élettársi kapcsolat sem a korábban hatályos Ptk. és Csjt., sem a 2004. március 15-től hatályos új Ptk. rendelkezései szerint nem egyenértékű a házassággal, a szabályozás kizárólag az egyes vagyoni jogi kérdésekben mutat a házassághoz némileg hasonló vonásokat.

Tekintettel arra, hogy az Szmtv. 2.§ b) pont bi) alponttal beiktatott módosítása az Szmtv. 129.§ (1) bekezdésében foglaltak szerint az Irányelvben foglaltaknak megfelelést célozta, annak alkalmazása során az Irányelv célkitűzéseit figyelmen kívül hagyni nem lehet. Egyértelmű, hogy annak alkalmazásakor kizárólag a hazai jogszabályokkal összhangban álló értelmezése fogadható el. Ebből következően a közjegyző által hozott végzés az élettársi nyilatkozatok nyilvántartásba történt élettársi kapcsolat felvételről nem alkalmas annak bizonyítására, hogy a felperes az Szmtv. 2.§ b) pont bi) alpont szerinti családtagi kapcsolatba került. A 2009. évi XXIX. törvény 1.§ (1) bekezdése értelmében bejegyzett élettársi kapcsolat kizárólag azonos nemű személyek között jöhet létre, anyakönyvvezető előtt eljárásban.

A Kúria álláspontja szerint az alperesi hatóság jogszerűen járt el amikor a rendelkezésére álló iratok, adatok és információk alapján a felperes kérelmét – figyelemmel arra, hogy az Szmtv. 2.§ b) pont bi) alpont alapján nem minősült U. B. szlovák állampolgár családtagjának – az Szmtv. 8.§ (1) bekezdés b) pontja alapján vizsgálta, és az ebből következő releváns körülmények tekintetében folytatta le a bizonyítási eljárást. A bizonyítás adataiból egyértelműen rögzíthető volt, hogy a felperes nem felelt meg e jogszabályi feltételek egyikének sem, a hármas jogszabályi feltételrendszer egyikét sem lehetett igazoltnak tekinteni.

Kfv.II.37.596/2014/6.

A gazdasági-pénzügyi alkalmasság vizsgálható ugyan a mérleg alapján, de csak akkor, ha kellő információt nyújt az ajánlattevő szerződésteljesítési képességéről.

A felperes az alperesnél előterjesztett jogorvoslati kérelmében megkérdőjelezte, hogy a mérleg szerinti eredmény alkalmas-e arra, hogy az ajánlatkérő objektív döntést hozzon az ajánlattevő gazdasági-pénzügyi alkalmasságáról. Arra a kérdésre, hogy a Kbt. 55.§ (3) bekezdésének második fordulatában megfogalmazott jogszabályi előíráshoz, miszerint az alkalmassági követelményt legfeljebb a szerződés teljesítéséhez ténylegesen szükséges feltételek mértékéig lehet előírni, hogyan kapcsolódik a mérleg szerinti eredmény, sem az alperesi határozat, sem a jogerős ítélet nem adott érdemi választ.

A Kúria megállapította azt is, hogy az Európai Bíróság C-218/11. számú ítélete nem hagyható figyelmen kívül csak azért, mert más ügyben hozott döntés. Az Európai Bíróság ítélete – jelen perben is releváns módon – kimondta (32. pont), hogy a 2004/18/EK irányelv 44. cikkének (2) bekezdését és 47. cikke (1) bekezdésének b) pontját úgy kell értelmezni, hogy az ajánlatkérő jogosult a gazdasági-pénzügyi alkalmasság minimális teljesítményszintjét a mérleg egy vagy több mutatószámára való utalással meghatározni, feltéve, hogy azok objektíve megfelelnek annak, hogy információt nyújtsanak a gazdasági szereplő ezen alkalmasságáról, és hogy e szint az érintett szerződés jelentőségéhez igazodik abban az értelemben, hogy objektív mutatója annak, hogy az adott gazdasági szereplő megfelelő gazdasági és pénzügyi helyzetben van a szerződés teljesítéséhez, anélkül azonban, hogy túlmenne az e célból ésszerűen szükséges mértékben.

A fentiek helyes értelmezése arra enged következtetni, hogy önmagában a mérleg, illetőleg annak egyik-másik mutatószámának alkalmassági követelményként történő előírása nem törvényes, mert ehhez szükséges az is, hogy e mutatószám(ok) feltétlenül mutassa(ák) ki az ajánlattevő szerződésteljesítési képességét, és az elvárt pénzügyi alkalmasság szerződés teljesítéséhez való szükségességét. Az ajánlatkérő a felhívásában önálló alkalmatlansági oknak értékelte, ha a felhívás feladásának napját megelőző három lezárt üzleti év mérleg szerinti eredménye egynél több alkalommal negatív (felhívás III.2.2. pontja). Ennek tükrében irreleváns, hogy az ajánlattevőnek más alkalmassági követelményeknek is meg kellett felelnie, más okmányokat is csatolnia kellett az érvényes ajánlattételhez. Az ajánlatkérő általi felhívásban megfogalmazott pénzügyi-gazdasági alkalmassági minimumkövetelmény – a mérleg szerinti eredmény tekintetében – önállóan vizsgálendő, ahogy azt a felperes kérte.

A felperes bizonyítási indítványa a szakértő kirendelésére megalapozott volt, mivel arra irányult, hogy a szakértő válaszolja meg, a perben vitatott pénzügyi alkalmassági feltétel a szerződés teljesítéséhez szükséges mértékű-e, vagy sem, ezen alkalmassági minimum követelmény alapján eldönthető-e, hogy az ajánlattevő képes a szerződés teljesítésre. Az elsőfokú bíróság tévedett akkor, amikor ezt a kérdést egyértelműen jogkérdésnek, így a bíróság által eldöntendő kérdésnek minősítette, holott a kérdés – ahogy erre az Európai Bíróság ítélet is utal – számos, a közgazdaság tudomány körébe eső problémát vet fel, amelyhez a bíróság nem feltétlenül rendelkezik szakértelemmel. A fentiekre tekintettel a Kúria e körben, a gazdasági és pénzügyi alkalmasság feltételének vizsgálata körében utasította új eljárásra az elsőfokú bíróságot. Az elsőfokú bíróságnak – erre vonatkozó bizonyítási indítvány alapján – szakértő kirendelése útján kell az alkalmassági feltétel és a szerződés teljesítésére való alkalmasság összefüggéseit feltárni a szakértőhöz intézett kérdések megválaszolásával. Az elsőfokú bíróság csak közgazdasági ismeretekkel rendelkező szakértő véleményének ismeretében lesz abban a helyzetben, hogy a Kbt. 55. § (3) bekezdésének sérelme vonatkozásában megalapozottan állást foglalhasson.

Kfv.III.37.752/2013/4.

A Ket. anyanyelv használatára és bizonyításra vonatkozó garanciális szabályainak érvényesülése, és a

bizonyítás terjedelme a tartózkodási engedély visszavonása iránt indított eljárásban.

A munkavállalási engedély mint okirati bizonyítékkal szemben a Kúria lehetségesnek tartja, hogy az alperesi hatóságok vizsgálják, a munkaszerződésekben foglaltak mennyiben felelnek meg a tényleges helyzetnek, vagyis annak, hogy a munkaszerződésben foglaltak alapján ténylegesen történik-e munkavégzés.

E körben a Kúria rámutat arra is, hogy az elsőfokú bíróságnak az uniós jogra való hivatkozása téves abban az összefüggésben, hogy a munkaviszony megszűnése esetében nem lehet a tartózkodási cél megszűnését automatikusan megállapítani, mert az Európai Unió Bíróságának kialakult ítélkezési gyakorlata értelmében a munkavállalónak joga van ahhoz, hogy a munkaviszonyának megszűnése után ismét munkát keressen és újabb munkaviszonyt létesítsen. E körben a Kúria hivatkozik az Európai Bíróság Grzelcyk-ügyben (C-184/99 [2001] EBHT I-6193) hozott ítéletére, amelyben a bíróság elismerte, hogy a tagállam jogosult a tartózkodás megszüntetésére, ha annak feltételei nem állnak fenn, mert két lényeges korlátot emelt a döntés jogosultság elé. Egyrészt azt, hogy amennyiben egy uniós polgár szociális juttatásra vonatkozó igényt nyújt be, nem vezethet automatikusan annak megállapításához, hogy a tartózkodás joga megszűnt a megfelelő anyagi forrás hiánya miatt. Ilyen esetekben az ügy egyedi körülményeit is meg kell vizsgálni, másrészt a bíróság bevezette a pénzügyi szolidaritás elvét, a tagállamnak a korábban jogszerűen ott-tartózkodó és saját megélhetését biztosító uniós polgárral szemben – egyedi körülmények alapján – bizonyos türelemmel kell viseltetni, különösen akkor, ha az uniós polgár anyagi nehézségei állnak fenn.

Az elsőfokú bíróságnak az uniós jogra, illetve az Európai Bíróság gyakorlatára vonatkozó hivatkozása azért téves mert a fentiekből is kitűnően, pénzügyi szolidaritás elvét az EuB bíróság gyakorlata csak az uniós polgárokkal szemben vezette be, harmadik országbeli polgárokra ez az elv nem vonatkozik, tehát harmadik országbeli állampolgárokkal szemben az uniós államok hatóságai nem kell, hogy érvényesítsék a pénzügyi szolidaritás elvét, nem kell tekintettel legyenek arra, hogy harmadik országbeli állampolgárnak átmenetileg anyagi nehézségei állnak fenn.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának magyar vonatkozású ítéletei

1. Gál György Magyarország elleni ügye (62.631/11. sz. ügy)⁵²

A kérelmezőt, akkor a Budapest VII. Kerületi Önkormányzatának képviselőjét és a gazdasági bizottság elnökét 2008. november 25-én csalás minősített esete és más bűncselekmények gyanújával letartóztatták. Ezt követően büntetőeljárás indult a kérelmező egyes közeli kollégák és ismerősei ellen ugyanezzel összefüggésben.

A Pesti Központi Kerületi Bíróság 2008. november 27-én a Be. 129. §-a (2) bekezdésének b), c) és d) pontja alapján elrendelte a kérelmező előzetes letartóztatását. A kérelmező védője kérte a bíróságot, hogy ne tartsák fogva, hanem rendeljék el házi őrizetét, ha a kényszerintézkedés elkerülhetetlen. A bíróság azonban úgy ítélte, fennáll annak a veszélye, hogy tekintettel a súlyos vádakra, külföldi kapcsolatai segítségével a kérelmező megszökik. Azt is megjegyezte, hogy további fontos nyomozati lépések várhatók, és úgy ítélte, hogy fennáll az összejárás veszélye. A Fővárosi Bíróság 2008. december 8-án az elsőfokú határozatot helyben hagyta, hozzátéve, hogy a kérelmező szabadlábra helyezése esetén a bűnismétlés veszélye is valós. A bíróság kiemelte, hogy volt bejelentett munkája és rendszeres jövedelme, de az állítólagos bűncselekményeket bünszervezet tagjaként, hosszú időn keresztül, az általa és társai által alapított és működtetett társaságok útján követte el.

A Pesti Központi Kerületi Bíróság 2008. december 22-én a kérelmező előzetes letartóztatását 2009. március 27-éig meghosszabbította a Be. 129. §-a (2) bekezdésének b) és c) pontjában meghatározott okból. A bíróság kiemelte, hogy a kérelmezőt csalás minősített esetével, vesztegetéssel és okirat-hamisítással vádolják. Megállapította, hogy a kérelmező rendezett családi körülményei nem csökkentik a szökés veszélyét a kérelmező befolyásos magyarországi és külföldi ismerősökből álló kapcsolati hálózatából, a szabadlábra helyezést követően várható rossz pénzügyi helyzetéből és az állítólagos bűncselekmények súlyából adódóan. A bíróság azt is megjegyezte, hogy az összejárás vagy nyomozás befolyásolásának veszélye valós, megállapítva, hogy „adat merült fel arra”: a kérelmező egyik társával együtt bizonyítékokat és terhelő dokumentumokat akart megsemmisíteni, ez által akadályozva a folyamatban lévő nyomozást. Ezt az "adatot" azonban közelebbről nem határozták meg. Ennek ellenére, a bíróság egyetértett a védelem azon érvelésével, hogy a kérelmező az állítólagos cselekmények a képviselő-testület tagjaként követte el, így megbízatása időközben történő megszűnését követően nem áll fenn a bűnismétlés valós veszélye. A Fővárosi Bíróság 2009. január 14-én az elsőfokú határozatot helyben hagyta, de az indokolást kiegészítette a Be. 129. §-a (2) bekezdésének d) pontja szerinti bűnismétlés veszélyével. Megállapította, hogy a kérelmező az állítólagos bűncselekményeket hosszabb időn át, szervezett módon, társaival szoros együttműködésben követte el. Hozzátette, hogy a kérelmező az állítólagos bűncselekményekben foglalkozása és rendszeres jövedelme mellett vett részt, ami bűnöző életmódra utal.

Ezt követően a kérelmező előzetes letartóztatását a törvényes időközönként még több ízben meghosszabbították ugyanezen indokokra tekintettel. A kérelmező több fellebbezésében utalt arra a tényre, hogy önként tért haza külföldről már a nyomozás folyamatban léte alatt, és nincs ok azt hinni, hogy megszökik, ha szabadlábra helyezik. Arra is rámutatott, hogy a nyomozás már hosszú ideje folyik, mivel a szükséges bizonyítékokat összegyűjtötték és a tanúvallomásokat rögzítették, nem áll fenn a veszélye annak, hogy megakadályozza a nyomozást. Ezeket az érveket a másodfokú bíróság nem fogadta el.

A vádiratot 2010. november 9-én nyújtották be a Fővárosi Bírósághoz. A kérelmező előzetes

⁵² Az ítélet 2014. június 11-én vált véglegessé.

letartóztatását a Fővárosi Bíróság 2010. november 22-én ismét meghosszabbította azon az alapon, hogy a szökés veszélyét megerősíti a vádak súlyossága, a várható ítélet szigora és a kérelmező külföldi kapcsolatai. Ennek ellenére, a bíróság megállapította, hogy a vizsgálatok lezárultak, a vádiratot elkészítették, és a kérelmező többé már nem tagja a képviselő-testületnek, ezért semmi sem támasztja alá azt a gyanút, hogy megkísérelné elrejtetni a bizonyítékokat vagy összejátszani a tanúkkal. Amint az az ügy irataiból kitűnik, nem fontolták meg kevésbé szigorú intézkedések, mint például a házi őrizet alkalmazását.

A Fővárosi Bíróság 2011. január 25-én a kérelmező kérelmére elrendelte százmillió forintos óvadék ellenében történő szabadlábra helyezését, megállapítva, hogy a kérelmező öt kiskorú gyermek apja, és az állítólagos bűncselekményeket önkormányzati tisztségével összefüggésben követte el, amely időközben – pénzügyi és igazgatási kapcsolataival együtt – megszűnt. Úgy tűnik, hogy az óvadék ellenében történő szabadlábra helyezést nem hajtották végre, mert a kérelmező nem volt abban a helyzetben, hogy az óvadék összegét kifizesse.

A kérelmezőt 2011. május 13-án az elsőfokú bíróság házi őrizetbe helyezte, azzal az indokolással, hogy a kérelmező családi viszonyai rendezettek, és felelős a kiskorú gyermekeiért. Az ügyészség fellebbezése folytán azonban 2011. június 17-én ismét őrizetbe vették, miután a másodfokú bíróság elrendelte előzetes letartóztatását, hangsúlyozva, hogy a kérelmező igazságszolgáltatás számára való elérhetőségének biztosításához fűződő érdek súlyosabban esik a latba, mint a személyes szabadsághoz fűződő joga, és a folyamatos fogva tartása semmiképpen nem tekinthető előrehozott büntetésnek. A bíróság meggyőződött arról, hogy az előzetes letartóztatás korábbi indokai még mindig fennállnak, de nem bocsátkozott a fogva tartás mellett és ellen szóló körülmények elemzésébe.

A kérelmező fogva tartása végül 2011. december 16-án ért véget.

A kérelmezőt 2012. február 24-én bűnösnek találták csalás, vesztegetés, hűtlen kezelés, hivatali visszaélés és magánokirat-hamisítás büntetésében, és nyolc év és hat hónap szabadságvesztésre ítélték. A Szegedi Ítéletábrta 2012. október 10-én másodfokú ítéletet hozott; a kérelmező fellebbezése jelenleg a Kúria előtt van folyamatban.

A kérelmező – tartalmilag az Egyezmény 5. cikkének 3. bekezdésére hivatkozással – azt sérelmezte, hogy előzetes letartóztatása és annak meghosszabbításai indokolatlan volt, mivel a bíróság elmulasztott megjelölni bármilyen olyan konkrét körülményt, ami alátámasztotta volna az intézkedés szükségességét.

A Bíróság emlékeztetett, hogy esetjoga szerint azt a kérdést, vajon a fogva tartás időtartama ésszerű-e, nem értékelhető elvontan. Azt, hogy vajon egy vádlott őrizetben tartása indokolt-e, minden ügyben az adott ügy sajátosságai alapján kell értékelni. Egy adott ügyben a folytatólagos fogva tartás csak akkor tekinthető jogszerűnek, ha vannak olyan, valódi közérdekre utaló egyedi jelek, melyek – az ártatlanság vélelmétől függetlenül – nagyobb súllyal esnek latba, mint a személyi szabadság tiszteletben tartásának szabálya. Elsősorban a nemzeti igazságszolgáltatási hatóságok felelőssége annak biztosítása, hogy egy adott ügyben megvádolt személy előzetes letartóztatása ne haladja meg az ésszerű időtartamot. E célból meg kell vizsgálniuk az összes olyan tényezőt, amely – az ártatlanság vélelmének elvét megfelelően szem előtt tartva – a személyes szabadság tiszteletben tartásának szabályától való eltérést indokoló valódi közérdek fennállta mellett vagy ellen szólnak, és fel kell hozniuk azokat a szabadlábra helyezési kérelmet elutasító döntésükben. Lényeges, hogy az ilyen döntésekben megjelölt indokok és a kérelmező által a fellebbezéseiben említett valós tények alapján kell a Bíróságnak eldöntenie, hogy vajon megsértették-e az Egyezmény 5. Cikkének 3. bekezdését. A megalapozott gyanú folyamatos fennállta, hogy a letartóztatott személy bűncselekményt követett el, elengedhetetlen feltétele a folytatólagos fogva tartás törvényességének, de egy bizonyos idő elteltét követően már nem elégséges. Ilyen esetekben a Bíróságnak meg kell állapítania, hogy vajon az igazságszolgáltatási hatóságok által megadott egyéb okok továbbra is indokolják-e a személyes szabadságtól való megfosztást. Ha ezek az okok „relevánsak” és „elégségesek” voltak, a Bíróságnak arról is meg kell győződnie, hogy az illetékes nemzeti hatóságok „különleges gondossággal” jártak-e

el az eljárás lefolytatása során.

A jelen esetben a kérelmező előzetes letartóztatás 2008. november 27-étől 2011. május 13-áig tartott, amikor házi őrizetbe került. A későbbi előzetes letartóztatás 2011. június 17-étől 2011. december 16-áig tartott. A figyelembe veendő időszak összességében több mint két év és tizenegy hónap.

A kérelmező előzetes letartóztatásának első részében, amely a vádirat 2010. november 9-ei benyújtásáig tartott, a hatóságok úgy ítélték, hogy az állítólagos bűncselekmény szervezett jellege, az érintett összegek nagysága és a kérelmező kapcsolati hálójának minősülnek, mint amelyek megalapozzák az összebeszélés és a bűnismétlés veszélyét. A Bíróság kiemelte: volt arra „adat” hogy a kérelmező egyik társával együtt bizonyítékokat és terhelő dokumentumokat akart megsemmisíteni, ez által akadályozva a folyamatban lévő nyomozást; ezt az „adatot” azonban közelebbről nem határozták meg.

A Bíróság ezen a ponton hozzátette, hogy a gyanúsított számára nem ismert elemekre történő utalás a bíróságok részéről nehezen egyeztethető össze az önkényes szabadságelvonnással szembeni biztosítékok terén általában megkövetelt „fegyverek egyenlősége” elvével. A Bíróság elismerte annak szükségességét, hogy a nyomozást hatékonyan folytassák le, ami magában foglalhatja azt, hogy az annak során szerzett bizonyítékok egy részét titokban tartsák annak érdekében, hogy megakadályozzák a gyanúsítottakat a bizonyítékok manipulálásában és az igazságszolgáltatás menetének aláásásában. Ez a törvényes cél azonban nem érvényesíthető a védelemhez való jog lényeges korlátozásának terhére. Ezért azt az adatot, amely lényeges a fogva tartás törvényességének értékeléséhez, megfelelő módon hozzáférhetővé kell tenni a gyanúsított védője számára.

Ezen túlmenően, a szökés veszélyére utalt – a bíróságok szerint – a vádak súlyossága és a várható ítélet ezzel kapcsolatos szigora, továbbá a kérelmező külföldi vagyona és az a tény, hogy az egyik vádlott-társa egy harmadik országba szökött. Ebben a tekintetben a Bíróság emlékeztetett arra, hogy a bűnismétlés veszélye, ha meggyőzően megállapították, vezetheti arra az igazságszolgáltatási hatóságokat, hogy egy gyanúsítottat őrizetbe vegyenek és tartsanak annak érdekében, hogy megakadályozzák további bűncselekményekre megkísérlését. Szükséges azonban, más feltételek mellett, hogy az eset körülményei, különösen az érintett személy múltja és személyisége fényben a veszély hihető és az intézkedés arányos legyen. A Bíróság emlékeztetett arra is, hogy ami a vádak súlyosságára való utalást illeti a hazai bíróságok részéről a szökés veszélyének megállapítása során, már több alkalommal úgy ítélte, hogy ez az indok önmagában nem szolgálhat hosszabb tartamú fogva tartás igazolásául.

A fenti megállapításokra tekintettel a Bíróság szükségtelennek ítélte, hogy a jelen ügy körülményei között foglalkozzék a kérelmező előzetes letartóztatását meghosszabbító végzések sztereotíp indokolásával, az egyéni körülmények megfontolásának és a kérelmező elleni bizonyítékok alapos elemzésének állítólagos hiányával kapcsolatos panasszal.

Ami a kérelmező előzetes letartóztatásának második (vagyis a nyomozás befejezését és különösen a vádirat 2010. november 9-ei benyújtását követő) időszakát illeti, a Bíróság úgy ítélte meg, hogy az összejátszás veszélyét úgy kell tekinteni, mint amely lényegesen kevésbé érdemi, ha a bizonyítékokat összegyűjtötték, a nyomozás befejeződött, és a vádiratot előterjesztették. Az összejátszás veszélyének hiányát valóban tükrözik a hazai bíróságok ebben az időszakban hozott határozatai. Hasonlóképpen, a kérelmező képviselő-testületi megbízatásának megszűnését követően a hatóságok úgy találták, hogy a bűnismétlés veszélye alaptalan. Sőt, 2010. november 22-e után csak a kérelmező szökésének veszélyére utaltak. Az utóbbi tekintetben azonban a Bíróságot nem győzték meg a Kormányzat érvei.

A Bíróság e tekintetben észlelte, hogy a kérelmező előzetes letartóztatását megszüntették és házi őrizetét rendelték el 2011. május 13-án. Ennek ellenére, az ügyészség fellebbezésére a másodfokú bíróság határozatával újra előzetes letartóztatásba 2011. június 17-étől 2011. december 16-áig. A Bíróság kiemelte különösen, hogy e határozat nem szenteltek figyelmet a kérelmező olyan személyes körülményeinek, mint családi háttere, amely a szökését valószínűtlenné tette; a hatóság nem adta okát,

hogy a kérelmező esetleges szökését miért nem olyan, az előzetes letartóztatásnál kevésbé kemény intézkedéssel akadályozzák meg, mint például a házi őrizet. Még feltűnőbb az ezzel kapcsolatos értékelés vagy érvelés hiánya annak fényében, hogy az óvadék ellenében történő szabadlábra helyezésről 2011. január 25-én már döntöttek, és a kérelmezőt 2011. május 13-án ténylegesen házi őrizetbe helyezték. Ezzel az összefüggésben a Bíróság rámutatott arra is, hogy a Fővárosi Bíróság az óvadék összegét 100.000.000 forintban határozta meg, és nincs bizonyíték arra, hogy az összegre vonatkozó döntés meghozatala előtt a hazai bíróság bármilyen erőfeszítést tett volna annak meghatározása érdekében: az adott körülmények között mekkora lenne az óvadék megfelelő összege, például az által, hogy, hogy a kérelmezőnek felhívja: adjon tájékoztatást pénzügyi helyzetéről.

A Bíróság továbbá megjegyezte, hogy a bíróság többször hivatkozott előzetes letartóztatásának meghosszabbításának "más oká"-ra. Ez az indok olyan elemekből állt, amelyek együttes hatása valószínűvé tették, hogy a bűncselekmény, amelyet a kérelmező állítólag elkövetett, szerteágazó és esetleg az „alvilághoz” kapcsolódó cselekmények része volt. Ezt a megfontolást alkalmazva, a bíróságok a Be. 129. §-a (2) bekezdésének b) pontjára hivatkoztak. A bíróság számára azonban ez az indoklás, amely a valós helyzettel kapcsolatos megbízható információ hiányában a spekulációval határos, nem egyeztethető össze a törvény betűjével, amely ebben az esetben megköveteli, hogy a szökéstől eltérő „más” indok szükségessé tegye a további fogva tartást, annak érdekében, hogy a gyanúsított elérhető legyen az igazságszolgáltatás számára. A Bíróság szemében azonban a bíróság által felhozott indokok aligha értelmezhetők ilyen, a szökés veszélyétől különböző indoknak.

A Bíróság azon az állásponton volt, hogy a jelen ügy különleges körülményei között – azaz, miután az óvadékról döntöttek volt tekinthető, a nyomozás befejeződött, és a vádiratot benyújtották – a kérelmező további előzetes letartóztatásának igazolása az Egyezmény 5. cikke 3. bekezdésének szemszögéből szigorúbb ellenőrzést követelhet. A jelen ügyben azonban Bíróság úgy találta, hogy nehezen látható, hogyan gyakorolták a megkívánt gondosságot a hatóságok egy olyan helyzetben, melyben a legszigorúbb kényszerintézkedés alól már mentesített kérelmezőt újból szabadságelvonás sújtotta, és mindezt anélkül, hogy a bírák bármilyen konkrét okát adták volna ennek az intézkedésnek, nevezetesen az ügyben történt új fejleményekre utalás nélkül. A Bíróság szerint a fejlemények hiánya eredményezhette volna automatikusan a kérelmező további előzetes letartóztatását.

A Bíróság úgy találta, hogy az eljárás előrehaladott szakaszában és hosszas fogva tartás után az a döntés, hogy visszavonják azt a döntést, amely a kérelmező igazságszolgáltatás számára való elérhetőségét házi őrizet útján biztosítják, komoly indokokat kívánt volna, ilyeneket azonban a Kormányzat sem hozott fel. Ebből következően a Bíróság nem juthatott más következtetésre, minthogy a kérelmező előzetes letartóztatását, különösen a második szakaszban az Egyezmény 5. cikke 3. bekezdésének megsértésével tartották fenn, következésképpen megsértették e rendelkezést.

A Bíróság a kérelmező javára 3.100,-Euro nemvagyonni kártérítést ítélt meg.

2. Bartha Györgyi Magyarország elleni ügye (33.486/07. sz. ügy)⁵³

Az ügy egy szavatossági vitával kapcsolatos, amelyet a kérelmező kezdeményezett 1993. április 5-én. Az ügyet először a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság tárgyalta. Hatályon kívül helyezést követően, 2002. május 23-án a Kerületi Bíróság ítéletet hozott. Az eljárás során láthatólag helyszíni szemlére is sor került a kérelmező lakásában. Úgy tűnik, hogy a kérelmező számos tárgyaláson nem vett részt, és nem működött együtt az ügyben kirendelt szakértőkkel. Másodfokon eljárva a Fővárosi Bíróság 2007. január 17-én hozott határozatot az ügyben. Ezt az ítéletet a kérelmezőnek 2007. január 31-én kézbesítették.

A kérelmező sérelmezte, hogy az eljárás hossza összeegyeztethetetlen az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdésében foglalt "ésszerű idő" követelményével. A kérelmező – az Egyezmény 13. cikkére hivatkozással – sérelmezte továbbá, hogy nem állt rendelkezésére olyan jogorvoslat, amellyel az

⁵³ Az ítélet 2014. június 25-én vált véglegessé.

eljárást meggyorsíthatta volna.

Az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdése kapcsán a Bíróság megállapította, hogy az időszak, amelyet figyelembe kell venni, 1993. április 5-én kezdődött és 2007. január 31-én fejeződött be, tehát tizenhárom évig és kilenc hónapig tartott két bírósági szinten. A Bíróság már többször megállapította az Egyezmény 6. cikke 1. bekezdésének sérelmét olyan ügyekben, amelyek a jelen kérelemben felhozotthoz hasonló kérdéseket vetnek fel. Megvizsgálván az elé terjesztett anyagot, a Bíróság úgy ítélte, hogy a Kormányzat nem hozott fel olyan tényt vagy meggyőző érvet, amely képes lenne meggyőzni arról, hogy a jelenlegi körülmények között más következtetésre jusson. Tekintettel a vonatkozó ítélkezési gyakorlatra, a Bíróság úgy ítélte, hogy az eljárás hossza eltúlzott volt, és nem felelt meg az "ésszerű idő" követelményének, ezzel összhangban az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdését megsértették.

Az Egyezmény 13. cikke kapcsán a Bíróság emlékeztetett: már korábban úgy ítélte, az eljárás felgyorsítására szolgáló jogorvoslat hatékonysága függhet attól, vajon számottevő hatással van-e az eljárás egészének hosszára. Az adott ügyben a Bíróság úgy ítélte, hogy a Pp. 114/A. §-ában és 114/B. §-ában foglalt rendelkezések, noha kínálnak valamilyen lehetőséget a panaszosoknak, hogy bizonyos eljárási mulasztások időszerű teljesítését követeljék, semmilyen módon nem biztosítják, hogy az eljárás egészének hossza ésszerű maradjon. Továbbá, a Kormányzat semmilyen olyan elemet sem hozott fel a hazai joggyakorlatból, amely azt mutatná, hogy a javasolt jogorvoslat képes lenne érdemben felgyorsítani az eljárást, és nem terjesztettek elő semmilyen más olyan elemet, amely kimutatná egy hatékony jogorvoslat elérhetőségét.

A Kormányzat által javasolt jogi út pusztán törvénybe iktatása nem tekinthető a hathónapos határidő kezdő időpontjának a kérelmezőnek az Egyezmény 13. cikke szerinti panasza tekintetében. A panasz tehát nem lehetett elutasítani a hat hónapos határidő elmulasztása miatt, és a Kormányzat ezzel kapcsolatos kifogását el kellett utasítani, mivel az általa hivatkozott jogorvoslat nem minősíthető hatékonyan az Egyezmény 35. cikke 1. bekezdésének alkalmazása körében.

A Bíróság ezért nem juthatott más következtetésre, csak arra, hogy az Egyezmény 13. cikkét megsértették, figyelem a hatékony hazai jogorvoslat hiányára a kérelmező ügyelhúzóással kapcsolatos panasza tekintetében.

A Bíróság a kérelmező javára 10.000,-Euro nemvagyoni kártérítést ítelt meg.

3. Barna Zsuzsanna Magyarország elleni ügye (35.364/09. sz. ügy)⁵⁴

A kérelmező 2006. január 25-én kártérítési keresetet indított a közös tulajdonában okozott vízkárral összefüggésben. A Budai Központi Kerületi Bíróság 2010. március 18-án - miután több tárgyalást tartott és szakértői véleményt szerzett be - a keresetnek helyt adott. A Fővárosi Bíróság 2010. október 6-án ezt az ítéletet megváltoztatta. megváltoztatta ezt az ítéletet.

A Legfelsőbb Bíróság 2011. június 2-án a kérelmező felülvizsgálati kérelmét hivatalból elutasította, mivel az nem felelt meg a jogszabályi követelményeknek.

A kérelmező sérelmezte, hogy az eljárás hossza összeegyeztethetetlen az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdésében foglalt "ésszerű idő" követelményével.

A Bíróság megállapította, hogy az időszak, amelyet figyelembe kell venni, 2006. január 25-én kezdődött és 2011. június 2-án fejeződött be; a Legfelsőbb Bíróság előtti eljárás azonban felesleges volt, és ezért nem tudható be az államnak. A fennmaradó idő tehát több mint négy év és nyolc hónap, két bírósági szinten.

A Bíróság emlékeztetett arra, hogy az eljárás hosszának ésszerűségét az ügy körülményeinek fényében kell értékelni, tekintettel az alábbi kritériumokra: az ügy bonyolultsága, a kérelmező és az érintett

⁵⁴ Az ítélet 2014. június 25-én vált véglegessé.

hatóságok magatartása, és hogy mi volt a vita tétje a kérelmező számára.

A Bíróság már többször megállapította az Egyezmény 6. cikke 1. bekezdésének sérelmét olyan ügyekben, amelyek a jelen kérelemben felhozotthoz hasonló kérdéseket vetnek fel. Megvizsgálván az elé terjesztett anyagot, a Bíróság úgy ítélte, hogy a Kormányzat nem hozott fel olyan tényt vagy meggyőző érvet, amely képes lenne meggyőzni arról, hogy a jelenlegi körülmények között más következtetésre jusson. Tekintettel a vonatkozó ítélkezési gyakorlatra, a Bíróság úgy ítélte, hogy az eljárás hossza eltúlzott volt, és nem felelt meg az "ésszerű idő" követelményének, ezzel összhangban az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdését megsértették.

A Bíróság a kérelmező javára 3.200,-Euro nemvagyoni kártérítést ítelt meg.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának kiemelten fontos ítéletei

1. Bittó Mária és társainak Szlovákia elleni ügye (30.255/09. sz. ügy)⁵⁵

A huszonegy kérelmező pozsonyi és nagyszombati lakóépületek tulajdonosa vagy társtulajdonosa, amely épületekre az 1996. évi ártörvény értelmében lakásbér-ellenőrző rendszert alkalmaznak. Ennek következményeként meg vannak fosztva attól a lehetőségtől, hogy lakásaik bérleti díjának mértékéről szabadon megállapodjanak, és a lakásbérlet felmondására attól függően van lehetőségük, hogy a bérlőnek megfelelő cserelakást biztosítanak-e. A szlovák Kormányzat már számos alkalommal foglalkozott a lakbér-ellenőrzés kérdésével, a 260/2011. számú törvény például újrafogalmazta a lakbér-ellenőrző rendszer alkalmazásának feltételeit és annak leghosszabb időtartamát korlátozta.

A kérelmezők – az Első kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikkére hivatkozással – azt sérelmezték, hogy a bérleti díj, amelyre vagyontárgyuk bérbeadása fejében jogosultak voltak, nem fedezi azok fenntartásának költségeit és aránytalanul alacsony volt, összehasonlítva azon lakások bérleti díjával, amelyekre nem alkalmazták a lakbér-ellenőrző rendszert.

A Bíróság álláspontja szerint a lakbér-ellenőrző rendszerre vonatkozó szabályozás a kérelmezők jogaiba való törvényes beavatkozásnak minősül, amely törvényes társadalmpolitikai célt követ. A kérelmezők vagyontárgyai használatának ellenőrzése ezért „a közérdekkel összhangban” történt, miként azt az Első kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikkének 2. bekezdése megköveteli.

Ami a beavatkozás arányosságát illeti, a Bíróság először is észlelte azt, hogy – abban a környezetben, amelyben a lakbér-ellenőrző rendszert bevezették – a döntés, hogy miként egyeztessék össze legjobban a szóban forgó versengő érdekeket, összetett társadalmi gazdasági és politikai kérdéseket vet fel, amelyeket legjobban a hazai hatóságok tudnak felismerni és értékelni. Ebben a tekintetben, bár mind a kormányzati politika, mind a jogszabály-módosítások a legmagasabb kiköthető lakbér fokozatos emelését tervezte, és egy későbbi időpontban kereteket és határidőt tűztek ki annak felszámolására, ennek ellenére úgy tűnik, hogy a felelős Államban a lakáspiac fejletlen maradt, és a kinyilvánított politika alkalmazásában hiányosságok vannak.

Ami a lakbér-ellenőrző rendszer tényleges hatását illeti, a Bíróság számára e tekintetben rendelkezésre álló egyetlen adata rendszer alapján megengedett legmagasabb lakbér és a lakások piaci bérleti díja közötti különbség. Ez az adat azt jelzi, hogy a 2000 utáni számos emelés ellenére az ellenőrzött lakbér összege, amelyre a kérelmezők jogosultak voltak kikötni, jelentősen alacsonyabb maradt, mint a hasonló szállások bérleti díja, amelyek tekintetében a lakbér-ellenőrző rendszert nem alkalmazták. A kérelmezők érkei, „ideértve jogukat, hogy vagyontárgyaik hasznait szedjék” tehát nem teljesültek. Ezzel összefüggésben, a közösség törvényes érkei az ország lakásellátásának átalakításával együtt járó társadalmi és pénzügyi terhek tisztességes elosztását követelik meg; ez a teher nem helyezhető egy bizonyos társadalmi csoportra, bármilyen fontosak legyenek más csoportok vagy a közösség egészének érkei.

⁵⁵ Az ítélet 2014. április 28-án vált véglegessé.

A fenti megfontolások fényében a Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a szlovák hatóságok elmulasztották megteremteni a megkívánt tisztességes egyensúlyt a közösség általános érdekei és a kérelmezők tulajdonhoz való jogának védelme között, az Első Kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikkét ezért megsértették.

A Bíróság megjegyezte, hogy bár Szlovákia intézkedéseket tett annak érdekében, hogy fokozatosan javítsa a bérbeadók helyzetét, az intézkedések csak 2017-től biztosítja az ellenőrzött lakbérű lakások tulajdonosaira gyakorolt hatás teljes megszüntetését, és nem kezeli az azok elfogadása előtt fennálló helyzetet. A Bíróság ezért az Egyezmény 46. cikke alapján felhívta Szlovákiát, hogy a lehető legrövidebb időn belül vezessen be egy világosan szabályozott, kártérítést biztosító jogorvoslatot annak érdekében, hogy a megállapított jogsértésre valódi, hatékony orvoslást nyújtson.

2. Jones és mások Egyesült Királyság elleni ügye (34356/06. és 40528/06. számú ügy)⁵⁶

A kérelmezők brit állampolgárok, akiket állításuk szerint 2000-ben, illetve 2001-ben Rijádban őrizetbe vették, és a fogság idején megkínzottak. Az Egyesült Királyságba visszatérésükkor elvégzett orvosi vizsgálatok mindegyik esetben arra a következtetésre jutottak, hogy a kérelmezők sérülései összhangban állnak az állításaikkal.

Az első kérelmező 2002-ben kártérítési pert indított Szaúd-Arábia Belügyminisztériuma ellen és a kínzás elkövetésével gyanúsított hivatalnok ellen. A keresetet 2003 februárjában hivatalból elutasították azon az alapon, hogy Szaúd-Arábia és tisztségviselői jogosultak az állami immunitásra az 1978-as állami immunitás törvény alapján. A második, harmadik és negyedik kérelmező keresetét, melyet négy, általuk felelősnek tartott szaúd-arábiai tisztviselő ellen terjesztettek elő, 2004 februárjában azonos indokok miatt utasították el hivatalból.

A kérelmezők fellebbeztek a döntések ellen, ügyeiket egyesítették. 2004 októberében a brit Fellebbviteli Bíróság egyhangúlag úgy találta, hogy bár az első kérelmező Szaúd-Arábiát magát nem perelheti, azonban a kérelmezők perelhetik a név szerint megnevezett alpereseket. Ezt a döntést azonban a Lordok Háza 2006 júniusában hatályon kívül és arra az álláspontra helyezkedett, hogy a kérelmezők egyetlen igényüket sem peresíthetik amiatt, mert az alperesek mindegyike jogosult az állami immunitásra a nemzetközi jog alapján, amelyet az 1978-as törvény átültetett a hazai jogba.

A kérelmezők – az Egyezmény 6. Cikkének 1. bekezdésére hivatkozással – sérelmezték: az, hogy a brit bíróságok immunitást biztosítottak ügyükben, azt jelenti, hogy nem tudják érvényesíteni a kínzással kapcsolatos igényüket sem Szaúd-Arábiával. Azt állították, hogy ez a bírósághoz forduláshoz való joguk aránytalan sérelmének minősül.

A Bíróság emlékeztetett, hogy a 6. Cikk 1. bekezdése alapján mindenkinek joga van arra, hogy polgári jogaival és kötelezettségeivel kapcsolatos bármely jogvitáját bíróság elé vigye, de ez a bírósághoz fordulási jog nem abszolút jog. Az Államok korlátozhatják ezt a jogot. A korlátozásnak azonban törvényes célt kell követnie és ésszerű kapcsolatnak kell fennállnia a cél és az annak elérése érdekében alkalmazott eszközök között (a korlátozásnak arányosnak kell lennie).

Az állami immunitással kapcsolatos ügyekben alkalmazott különleges vizsgálatot illetően a Bíróság utalt Al-Adsani Egyesült Királyság elleni hasonló ügyében (35763/97. számú ügy) hozott ítéletére. Ekkor a Nagykamara kifejtette, hogy a szuverén immunitás nemzetközi jogi fogalom, amely szerint egy állam nem lehet alávetve egy másik állam joghatóságának, és hogy a mentesség megadása a polgári ügyekben a nemzetközi jog teljesítésének törvényes célját követi, hogy előmozdítsák az államok közötti udvariasságot és jó kapcsolatokat a másik állam szuverenitásának tiszteletben tartása révén. Ha ez a helyzet, a döntő kérdés, amikor az alkalmazott eszköz arányosságát vizsgáljuk, hogy a nemzeti bíróság által alkalmazott immunitási szabály a nemzetközi közjog állami immunitásra vonatkozó általánosan elismert szabályait tükrözi-e. Az Al-Adsani ügyben, amely egy Kuvait elleni

⁵⁶ Az ítélet 2014. június 2-án vált véglegessé.

kínzási kereset hivatalbóli elutasításával volt kapcsolatos, a Bíróság úgy találta, hogy megállapítható: ítélete meghozatalakor nem volt a nemzetközi jogban elfogadott az az állítás, hogy az állam nem jogosult az immunitásra olyan kártérítési keresetek kapcsán, amelyek az államon kívül elkövetett állítólagos kínzással kapcsolatosak, ezért az Egyezmény 6., cikkének 1. bekezdését nem sértették meg.

A kérelmezők ügyében a Bíróság elfogadta, hogy a kérelmezők bírósághoz fordulásának korlátozása Szaúd-Arábia és az állami tisztviselők tekintetében a nemzetek közötti jó kapcsolatok előmozdításának törvényes célját követte. A Bíróság ezért az Al-Adsani ügyben felállított arányossági megközelítést alkalmazta. Jelen ügyben a döntő kérdés tehát az volt, hogy a bírósághoz fordulás állami immunitásból eredő korlátozása összhangban van-e a nemzetközi közjog általánosan elismert szabályaival.

A Szaúd-Arábia ellen benyújtott keresetet illetően a Bíróságnak azt kellett eldöntenie, hogy vajon lehet-e azt mondani, hogy akkor, amikor az első kérelmező keresetét hivatalból elutasították (2006-ban), a nemzetközi köz az állami immunitás tana alól volt-e kivétel az olyan polgári ügyekben, amelyeket ez által az állam által elkövetett kínzásra alapítottak. A Bíróságnak a döntő választ a kérdésre a Nemzetközi Bíróság Németország Olaszország elleni ügyében, 2012 februárjában hozott ítélete adta meg, ahol a Nemzetközi Bíróság elutasította azt az érvet, hogy az állami immunitással szemben egy kínzási kifogás jött volna létre. A Bíróság ezért arra a következtetésre jutott, hogy a brit bíróság hivatkozása az állami immunitásra az első kérelmező Szaúd-Arábia elleni keresetének elutasítása végett nem minősül a bírósághoz fordulás indokolatlan korlátozásának. Az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdését tehát nem sértették meg az első kérelmező Szaúd-Arábia elleni panaszának hivatalbóli elutasítása kapcsán.

Az állami tisztviselőkkel szemben benyújtott kereseteket illetően ismét csak azt kellett megvizsgálni, hogy az állami tisztviselőknek biztosított immunitás a nemzetközi közjog állami immunitásra vonatkozó általánosan elismert szabályait tükrözi-e. A Bíróság a nemzeti és nemzetközi esetjog és anyagok elemzését követően arra az álláspontra helyezkedett, hogy az állami immunitás elvben az állami tisztviselőknek az Állam nevében tanúsított magatartásukkal kapcsolatban ugyanolyan védelmet kínál, mint ahogyan magát az államot védi; ellenkező esetben az államok részére biztosított immunitás megkerülhető lenne konkrét személyek perléseivel. Ezután azt fontolta meg, vajon ez alól az általános szabály alól kivételt képeznek-e azok az ügyek, ahol kínzásról van szó. A Bíróság áttekintette a nemzetközi jog álláspontját és megvizsgálta a nemzeti és nemzetközi esetjogot is. A Bíróság kiemelte, hogy nemzetközi szinten növekvő támogatása van egy nemzetközi közjogi különös szabálynak vagy kifogásnak olyan ügyekben, amelyek idegen államok tisztviselői ellen kínzás miatt benyújtott kártérítési igényekkel kapcsolatosak. Arra a következtetésre jutott azonban, hogy a többségi álláspont még mindig az, hogy az állam immunitáshoz való joga nem kerülhető meg azzal, hogy helyette konkrét tisztségviselőket perelnek, bár hozzátette, hogy további fejlődés várható. A Lordok háza a kérelmezők ügyében gondosan megvizsgálta minden érvet és a vonatkozó nemzetközi és összehasonlító jogi anyagokat és egy átfogó ítéletet hozott széleskörű hivatkozásokkal. Ezt az ítéletet más Államok nemzeti bíróságai nagyon meggyőzőnek ítélték.

A Bíróság ezért meg volt győződve, hogy az immunitás megadása az állami tisztviselőknek az kérelmezők polgári pereiben a nemzetközi közjog állami immunitásra vonatkozó általánosan elismert szabályait tükrözte, és ezért nem minősült a bírósághoz forduláshoz való joguk indokolatlan korlátozásának. Ezzel összhangban az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdését nem sértették meg a kérelmezők konkrét állami tisztviselők elleni keresete tekintetében. A nemzetközi közjog e területén zajló fejlődés fényében azonban hozzátette, hogy ez egy olyan kérdés, amelyet a Szerződő Államoknak felülvizsgálat alatt kell tartaniuk.

3. Picajeva és mások Oroszország elleni ügye (53036/08, 61785/08, 8594/09, 24708/09, 30327/09, 36965/09, 61258/09, 63608/09, 67322/09, 4334/10, 4345/10, 11873/10, 25515/10, 30592/10, 32797/10, 33944/10, 36141/10, 52446/10, 62244/10 és 66420/10 sz. egyesített ügyek)⁵⁷

A kérelmezők 36 férfi közeli hozzátartozói, akik 2000 és 2006 között a Csecsen Köztársaság különböző körzeteiben tűntek el, miután ismeretlenek otthonukból elhurcolták őket, legtöbbször éjjel, a kijárási tilalom idején. A kérelmezők úgy gondolják, hogy az emberrablók orosz szövetségi tisztviselők voltak, mivel terepszínű egyenruhát viseltek és akcentus nélkül beszéltek oroszul. Gépfegyverekkel felfegyverkezve betörték a kérelmezők otthonába, átkutatták az ingatlanokat, a kérelmezők hozzátartozóit igazoltatták, majd katonai járműveken elszállították. A kérelmezők azóta sem kaptak hírt eltűnt rokonaikról.

Az orosz Kormányzat nem vitatta a kérelmezők állításait. Azt állította azonban, hogy nincs olyan bizonyíték, amely kétséget kizáróan bizonyítja, hogy az emberrablásban állami tisztviselők vettek volna részt. Mind a húsz ügyben nyomozás indult, az eljárásokat azonban később több alkalommal felfüggesztették, így azok a mai napig folyamatban vannak anélkül, hogy megállapították volna, hogy ki a felelős az emberrablásokért, illetve hogy hová mentek a kérelmezők eltűnt hozzátartozói.

A kérelmezők – az Egyezmény 2. cikkére hivatkozással – azt sérelmezték, hogy hozzátartozóik eltűntek, miután orosz tisztviselők fogva tartották őket, és a hatóságok által indított nyomozás nem volt hatékony. A kérelmezők – az Egyezmény 3. és 5. cikkére hivatkozással – sérelmezték a lelki szenvedést, amit hozzátartozóik eltűnése és jogellenes fogva tartása okozott. Végül, a kérelmezők – az Egyezmény 13. cikkére hivatkozással – sérelmezték, hogy a panaszuk tárgyában nemzeti szinten nem állt rendelkezésükre hatékony jogorvoslat.

Az Egyezmény 2. cikkének állítólagos megsértése kapcsán, a tényeket illetően a Bíróság úgy találta, hogy a kérelmezők mind a húsz ügyben egy prima facie ügyet tártak elé, hogy hozzátartozóikat állami tisztviselők rabolták el. A bizonyítási teher ezért az orosz Kormányzatra szállt át. A Kormányzat nem adott kielégítő és meggyőző magyarázatot az eseményekre, ezért a Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a kérelmezők hozzátartozóit – tekintettel arra, hogy az életüket veszélyeztető körülmények közötti fogva tartásukra és arra a hosszú időre, amióta semmilyen hír nincs róluk – halottnak kell tekinteni.

A Bíróság korábban úgy találta, hogy egy nyomozás az oroszországi Észak-Kaukázusban 1999 és 2006 között bekövetkezett eltűnések tekintetében nem minősült hatékony jogorvoslatnak, és a helyzet rendszerszintű problémát jelent. Ahogy sok hasonló, a Bíróság által korábban vizsgált esetben, a nyomozás a kérelmező esetében is hosszú évekig folyt, különösebb eredmény nélkül. A jelen ügy tárgyát képező valamennyi büntetőeljárást ugyanazok a hibák és hiányosságok jellemezték, melyeket a Bíróság korábban már sok más, ebben az időszakban Csecsen- és Ingusföldön bekövetkezett eltűnéssel kapcsolatos ügyben megállapított: késlekedés az eljárás megindításával és alapvető lépések megtételével, hosszú tetlen időszakok, létfontosságú nyomozati cselekmények megtételének elmulasztása, különösen azoknak a katonai és biztonsági tisztviselők azonosítását és kihallgatását célozták, akik tanú lehettek az emberrablásoknak vagy részt vehettek abban.

Mindezek alapján a Bíróság úgy találta, hogy a hatóságok nem folytattak hatékony nyomozást annak érdekében, hogy a kérelmezők hozzátartozói eltűnésének és halálának körülményeit feltárják, ez által megsértve az Egyezmény 2. cikkét.

A Bíróság úgy ítélte meg, hogy a 3. cikk szerinti embertelen és megalázó bánásmód tilalmát is megsértették, tekintettel a kérelmezők által a közeli hozzátartozóik sorsával kapcsolatos bizonytalanságból eredően elszenvedett stresszre, és arra a hozzáállásra, ahogyan panaszuikat intézték.

Abból a megállapításból adódóan, hogy a kérelmezők hozzátartozóit állami szolgálatban álló

⁵⁷ Az ítélet 2014. június 2-án vált véglegessé.

személyek jogtalanul, titokban tartották fogva, a Bíróság úgy találta, hogy az Egyezmény 5. cikke szerinti szabadsághoz és biztonsághoz fűződő jogot különösen súlyosan megsértették.

Az Egyezmény 13. cikkét is megsértették azáltal, hogy nemzeti szinten nem állt hatékony jogorvoslat a kérelmezők rendelkezésére az Egyezmény 2. és 3. cikke szerinti panaszuik tekintetében.

A Bíróság a kérelmezők javára összesen 1.928.000,- Euro nemvagyoni kártérítést ítelt meg.

4. Az Utolsó Napok Szentjeinek Jézus Krisztus Egyháza Egyesült Királyság elleni ügye (7552/09. sz. ügy)⁵⁸

Számos helyi kápolna és „cövek központként” ismert nagyobb kápolna mellett a kérelmező egyháznak van két temploma is az Egyesült Királyságban, ezek egyike Prestonban van. Az egyház tagjai (mormonok) úgy tartják, hogy a templom az Úr háza és az egyik legszentebb hely a földön. Az itt tartott ünnepek mély teológiai jelentőséggel bírnak, és a mormon hit tanítása szerint csak a legjámorabb tagjai, azok, akik hatályos "ajánlással" bírnak, jogosultak belépni.

A prestoni templomot 1998-ban jótékonyági célokra használt épületként vették nyilvántartásba, és ezért csak az ingatlanadó 20%-ának megfizetésére vonatkozó kötelezettség maradt fenn, de megtagadták a helyi önkormányzatok pénzügyeiről szóló 1988. évi törvény szerint a "nyilvános istentiszteleti hely" számára fenntartott teljes törvényi adómentességet. A besorolást végző köztisztviselő azonban elfogadta, hogy az ugyanazon a helyen lévő „cövek központ” „nyilvános istentiszteleti hely”, amely jogosult a mentességre. 2001-ben a kérelmező ismét kérte, hogy a templomot távolítsák el az adókiivetési jegyzékről, de a mentesség iránti kérelmüket végül elutasították, miután a Lordok Háza kimondta, hogy a nemzeti jog alkalmazása körében a "nyilvános istentisztelet" helye olyan kell legyen, amely nyitott a nagyközönség számára.

A kérelmező egyház – az Egyezmény 14. cikkére az Egyezmény 9. cikke vonatkozásában hivatkozva – azt sérelmezte, hogy a prestoni templommal szemben az ingatlanadó alól a nyilvános istentisztelet helyei számára biztosított mentesség megadásának megtagadása vallási alapon történő hátrányos megkülönböztetésnek minősül.

Nem volt szükség arra, hogy a Bíróság eldöntse, vajon az adott körülmények között a kérelmező adómentességre vonatkozó jogszabályok alkalmazásával kapcsolatos panasza az Egyezmény 9. cikkének hatálya alá esik-e, és így az Egyezmény 14. cikke alkalmazható-e, mivel a hátrányos megkülönböztetésre vonatkozó állítása érdemben mindenképpen alaptalan.

Először is, ami a tényeket illeti, vitatható, hogy a kérelmező egyház prestoni temploma tekintetében a mentesség megadásának megtagadása összehasonlítható csoportok tekintetében bármiféle eltérő bánásmódra vezetett volna, abból adódóan, hogy a kérdéses adótörvényt minden vallási szervezetre, ideértve az anglikán egyházat is, ugyanúgy és ugyanolyan eredménnyel alkalmazták a magánkápolnáik tekintetében. A Bíróság arról sem volt meggyőződve, hogy a kérelmező egyház más egyházaktól lényegesen eltérő helyzetben lett volna a templomban folyó istentisztelettel kapcsolatos tanai miatt, és ez a vitatott adó alóli mentesség tekintetében eltérő bánásmódot követelt volna, mivel más vallások bizonyos istentiszteleti helyei hasonlóképpen nem nyilvánosak tanbeli okokból.

Másodszor, a Bíróság álláspontja szerint az adótörvény működésével a kérelmező egyháznak okozott bármilyen hátrány ésszerűen és tárgyyszerűen indokolt volt.

Az adómentességet először az a szegények adómentességéről szóló 1833. évi törvény adományozta a nyilvános istentiszteleti helyeknek, hogy kedvezzen azoknak az egyházi épületeknek, amelyek a nagyközönségnek tartanak szertartásokat, és ahol a kérdéses egyház „nyilvános istentiszteletet folytat”. A Lordok Háza úgy ítélte, hogy közérdek, hogy hozzáférést biztosítsanak a nagyközönségnek a vallási szertartásokhoz, és egy vallásilag megosztott társadalomban a vallási gyakorlatok

58 Az ítélet 2014. június 4-én vált véglegessé.

nyilvánossága eloszlatja a gyanakvást és ellentmond az előítéleteknek. A vallási szertartásokhoz és egyházi épületekhez való közösségi hozzáférésben megnyilvánuló közérdek előmozdítása érdekében használt adómentesség politikája tehát úgy jellemezhető mint egy általános társadalmi stratégia, amely tekintetében az Állam széles mérlegelési jogkört élvez.

A mentesség megtagadásának következményei sem voltak aránytalanok. A kérelmező összes istentiszteleti helye, amely nyitva állt a nagyközönség számára, mint a kápolnák és a „cövek központok” (köztük az ugyanazon a helyen működő prestoni „cövek központ”) teljes adómentességet élveztek. Maga a templom, amely nem volt nyilvános hely, nem kapott teljes mentességet, de tekintettel arra, hogy jótékonyági célokra használták, 80%-os adócsökkentésben részesült. A vitatott intézkedést megkövetelő szabályozás sem vitatta a mormon hit létjogosultságát, e helyett semleges volt, mivel minden vallási csoportra azonos volt a vallási meggyőződés magánjellegű megnyilatkozása tekintetében, és ugyanazokkal a hátrányos következményekkel járt a hivatalosan létrehozott Angliai Keresztény Egyházzal (az anglikán egyházzal) szemben a magánkápolnák kapcsán. Végül, a fennmaradó adófizetési kötelezettség összegét tekintve viszonylag alacsony volt.

Következésképpen, amennyiben megállapítható lenne, hogy hasonló helyzetben lévő vallási csoportok közötti bármilyen eltérő bánásmódról beszélhetünk, annak okszerű és tárgyyszerű indoka volt.

A fentiekre tekintettel az Egyezmény 14. cikkét az Egyezmény 9. cikke vonatkozásában nem sértették meg.

5. Abdu Bulgária elleni ügye (26.827/08. sz. ügy)⁵⁹

A kérelmező és az egyik barátja, mindketten szudáni állampolgárok harcba keveredtek két bolgár fiattal. A küzdelem során a kérelmező könnyebben megsérült. Azt állította, hogy a két bőrfejú támadó rasszista indokokból bántalmazta őt. A rendőrség nyomozást folytatott ezekkel az állításokkal kapcsolatban, de nem tudták megállapítani, hogy ki kezdte a verekedés, és hogy az rasszista indíttatású volt-e. E két tényre vonatkozó bizonyítékok hiányában az ügyész úgy döntött, hogy az érintett személyek egyike ellen sem indítanak büntetőeljárást.

Annak ellenére, hogy a bolgár Btk. szerint a más személyek elleni rasszista indíttatású erőszakos cselekmények szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekményt valósítanak meg, és egy előzetes vizsgálatot nyomban az esetet követően megindítottak, az ügyészség ennek ellenére úgy ítélte, hogy a bűncselekmény nem valósult meg, és különösen, hogy az erőszakos cselekmény rasszista indítéka nem állapítható meg.

A bűnüldöző hatóságok arra összpontosították vizsgálatukat és elemzésüket, hogy vajon a két szudáni állampolgár vagy a két bolgár volt, aki a verekedést kezdte. Ők ezért arra korlátozták tevékenységüket, hogy megállapítsák a terhelti cselekményt, nevezetesen az erőszakos cselekményeket, pusztán megjegyezve a bizonyítékok hiányát a tekintetben, hogy az erőszakot rasszista megfontolások motiválták. A hatóságok ezért nem tartották szükségesnek, hogy kihallgassák a tanúkat bármilyen olyan megjegyzésről, amelyet az események során hallhattak, vagy kihallgassák a két bolgár fiatal cselekményük esetleges rasszista indítékáról. Még a nyomozás kezdetén a kérelmező azt állította, hogy rasszista zaklatást szenvedett el, és a két bolgár fiatal a rendőrségi jelentés bőrfejüként írja le – amely csoport szélsőséges, rasszista ideológiájáról ismert.

A kérelmező ráadásul a nyomozásnak ezekre a hiányosságaira a büntetőeljárást megszüntető határozat ellen benyújtott fellebbezésében rámutatott, felhívva az ügyész figyelmét, arra, ahogyan a két fiatal fel volt öltöztetve, és annak szükségességére, hogy kifejezetten az indítékaikról is kihallgassák őket, de ezeket a kéréseket az ügyész nem vette figyelembe. Tekintettel ezekre a megfontolásokra és a kérelmező által a büntetőeljárás során hangoztatott, konkrétan megalapozott állításokra, a hatóságok birtokában voltak olyan meggyőző bizonyítékoknak, amelyek egy lehetséges rasszista indítékra

⁵⁹ Az ítélet 2014. június 11-én vált véglegessé.

utalnak a kérelmező támadói részéről, és elmulasztották teljesíteni kötelezettségüket hogy megtegyenek minden lépést annak érdekében, hogy kiderítsék, hogy vajon az erőszakos cselekmények rasszista indíttatásúak voltak-e.

Ezért a Kormányzat által említett jogorvoslat, nevezetesen a könnyű testi sértés miatti büntetőeljárás és a felelősök elleni kártérítési kereset a jelen ügy körülményei között nem tekinthető megfelelőnek, hogy teljesítse az Állam eljárási kötelezettségeit, és az Állam által a jogorvoslat ki nem merítésére vonatkozó kifogást el kellett utasítani.

Továbbá, különböző nemzeti és nemzetközi szervezetek is jeleztek eseteket, amelyekben a bolgár hatóságok elmulasztották hatékonyan végrehajtani a rasszista erőszakot büntető rendelkezéseket.

A fentiekre tekintettel a Bíróság megállapította, hogy az Egyezmény 3. cikkét, továbbá e cikk tekintetében az Egyezmény 14. cikkét megsértették.

A Bíróság a kérelmező javára 4.000,-Euro nemvagyoni kártérítést ítelt meg.

6. Jose Antonio Fernandez Martinez Spanyolország elleni ügye (56030/07. sz. ügy)⁶⁰

A kérelmező korábban pap volt, 1961-ben szentelték fel. 1984-ben kérte a Vatikántól a papi nőtlenség alóli felmentését, de nem kapott azonnali választ. 1985-ben polgári házasságot kötött, e házasságból öt gyermeke született. 1991 októberétől évente megújítható szerződés alapján katolikus hittant és etikát tanított egy állami középiskolában Murcia tartományban. 1996 novemberében a murciai La Verdad nevű lap közzétett egy cikket „A választható cölibátusért” papi mozgalomról (a továbbiakban: mozgalom), melynek a kérelmező aktív tagja volt. A kérelmezőről és családjáról készült fényképpel illusztrált cikkben a mozgalom több tagja is egyet nem értését fejezte ki az egyház abortusszal, válással, szexualitással és fogamzásgátlással kapcsolatos álláspontjával szemben. 1997. szeptember 15-én a Vatikán leiratában felmentette a kérelmezőt a nőtlenségi fogadalma és a klerikusi állapottal járó jogai és kötelezettségei alól. A leirat kimondta azt is, hogy a jövőben a kérelmező – hacsak az illetékes püspök eltérően nem rendelkezik és ez nem okoz „botrányt” – állami iskolában nem oktathat hittant. 1997. szeptember 29-én Cartagena püspöke tájékoztatta az Oktatásügyi Minisztériumot, hogy nem hosszabbítja meg a kérelmező szerződését.

A kérelmező a döntés ellen először a közigazgatási hatóságokhoz fellebbezett, sikertelenül, majd munkaviszonyának jogellenes megszüntetése miatt eljárást indított a murciai munkaügyi bíróságon. A bíróság megállapította, hogy a kérelmezőt családi állapota és a mozgalomban való részvétele miatt részesítették hátrányos megkülönböztetésben, erre tekintettel a kérelmező keresetének helyt adott és elrendelte munkaviszonyának helyreállítását, valamint elmaradt munkabérének kifizetését, felmondásnak tekintve a szerződés meg nem újítását. A határozat ellen az Oktatásügyi Minisztérium és az egyházmegye nyújtott be fellebbezést, melynek a murciai fellebbviteli bíróság 2001. február 1-jén kelt ítéletében helyt adott. A fellebbviteli bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy a püspök – tekintettel az Egyházi Törvénykönyv által biztosított kiváltságaira – csak arra törekedett, hogy biztosítsa: a tanári állást betöltő kérelmező tegyen eleget a diszkrimináció iránti kötelezettségének és személyes körülményei ne adjanak okot megbotránkozásra. Amennyiben szükséges, és tekintettel a papi nőtlenség alóli felmentésről rendelkező leiratban lefektetett feltételekre, a püspöknek kötelessége, hogy ne újítsa meg a hitoktató szerződését. A fellebbviteli bíróság úgy ítélte meg, hogy – mivel a szerződés megújításához a püspök évenkénti hozzájárulására van szükség – jelen ügyben nem felmondásról, hanem egy határozott időre szóló szerződés meg nem hosszabbításáról van szó.

A kérelmező alkotmányjogi panaszát az alkotmánybíróság elutasította. Álláspontja szerint a szerződés meghosszabbítása tárgyában hozott döntés nem a kérelmező családi állapotával kapcsolatos valamiféle diszkriminatív szándékon alapult, illetve maga a kérelmező volt az, aki szabad akaratából nyilvánosságra hozta a családi állapotával és a mozgalomban való tagságával kapcsolatos

⁶⁰ Az ítéletet a Nagykamara 2014. június 12-én hozta, az ítélet végleges.

információkat. Az alkotmánybíróság hangsúlyozta a katolikus hitoktatók állami iskolákba történő kiválasztási és felvételi rendszerének alkotmányosságát, és rámutatott, hogy Spanyolországban a hitoktatók különleges státuszt élveznek, mely megalapozza, hogy kiválasztásukkor hitbeli és vallási nézeteiket figyelembe vegyék. Az alkotmánybíróság határozata szerint a püspök döntésének oka egy újságcikk volt, mely – az egyházmegye érvelése szerint – botrányt okozott az által, hogy nyilvánosságra hozta a kérelmező két, az egyházmegye által már ismert személyes tulajdonságát: nős és többgyermekes papként családi állapotát, és tagságát mozgalomban, amely a katolikus egyház bizonyos nézeteit támadja. Ez a nyilvánosság képezte a ténybeli alapját annak, amire a püspök „botrány”-ként utalt.

A kérelmező – elsősorban az Egyezmény 8. cikkére hivatkozva – sérelmezte, hogy munkaszerződését nem hosszabbították meg, azt állítva, hogy ez által megsértették a magán- és családi élet tiszteletben tartásához való jogát.

A Bíróság emlékeztetett: a munkához, illetve a határozott időre szóló szerződések meghosszabbításához nem fűződik általános alanyi jog. Ugyanakkor nincs elvi oka annak, hogy a „magánélet” fogalmát úgy értelmezzük, hogy az kizárja a szakmai tevékenységet. Jelen ügyben a szakmai tevékenység a magánélettel különösen szorosan összefonódott, mivel egyes, a magánélet körébe tartozó tényezőket a kérdéses szakmai tevékenység végzéséhez szükséges feltételének tekintettek. Mindezek alapján a Bíróság úgy ítélte meg, hogy a jelen ügyben a 8. cikk alkalmazható, minthogy a kérelmező szerződésének meg nem hosszabbítása olyan eseményekre tekintettel, amelyek főleg a magánéletével kapcsolatban hozott személyes döntéséhez kapcsolódtak, súlyosan érintették egy adott szakmai tevékenység végzésére vonatkozó lehetőségét.

A Bíróság megállapította, hogy az Oktatásügyi Minisztérium a Spanyolország és a Szentszék között 1979-ben létrejött, az 1982. október 11-iki miniszteri rendelettel kiegészített megállapodás rendelkezéseinek megfelelően cselekedett, mely nemzetközi szerződés, és mint ilyen, a spanyol alkotmánnyal összhangban került beiktatásra a spanyol jogba. A kérelmező munkaszerződésének meg nem hosszabbítása tehát a hatályos spanyol jogon alapult.

A püspök a határozata indoklásában elsősorban a „botrány” fogalmára hivatkozott, mely, még ha nem is szerepel kifejezetten az Egyházi Törvénykönyvnek a hitoktatókra vonatkozó részében, tekinthető úgy, hogy az olyan fogalmakra utal, melyek viszont szerepelnek magában a [hitoktatókra vonatkozó] kánonban: „tanításuk helyessége”, „keresztény életük tanúságtétele”, illetve a „vallási vagy erkölcsi szempont”⁶¹. Ezek az előírások olyan követelményeket fejeznek ki, melyek előrelátható hatásokkal járnak. Mivel a kérelmező egy szeminárium igazgatója volt, előre láthatta volna, hogy az egyház egyes tanításai elleni nyilvános, harcos kiállása ellentétbe fog kerülni a kánonjog vonatkozó előírásaival, és nem marad következmény nélkül. A Spanyolország és a Szentszék közti megállapodás világos szövegezése alapján ésszerűen előre láthatta volna azt is, hogy az egyház által kiállított alkalmassági bizonyítvány hiányában a szerződését nem fogják megújítani. A Bíróság mindezek alapján úgy ítélte meg, hogy a kérelmező szerződésének meg nem hosszabbítása a törvénnyel összhangban történt.

Akárcsak a felek, a Bíróság is arra az álláspontra helyezkedett, hogy az a döntés, hogy a kérelmező szerződését nem hosszabbítják meg, a Katolikus Egyház jogai és szabadságai – különösen a hitoktatásra alkalmas személyek kiválasztásához fűződő autonómiája – védelmének törvényes célját szolgálta.

A vallási csoportok autonómiájával kapcsolatban a Bíróság kifejtette: a vallási közösségek hagyományosan és egyetemesen szervezett struktúrákban léteztek. A hívők vallásszabadsághoz való

61 vö. Egyházi Törvénykönyv 804. kán. 2. § („A helyi ordináriusnak legyen gondja arra, hogy azok, akiket – akár nem katolikus iskolákban is – hitoktatónak neveznek ki, kitűnjenek tanításuk helyessége, keresztény életük tanúságtétele és pedagógiai hozzáértésük tekintetében.”) és 805. kán. („A helyi ordinárius joga, hogy egyházmegyéjében kinevezze vagy jóváhagyja a hitoktatókat, továbbá hogy – ha vallási vagy erkölcsi szempontból szükséges – elmozdítsa őket, vagy elmozdításukat követelje.”).

joga azt jelenti, hogy engedélyezni kell számukra az önkényes állami beavatkozás nélküli társulást. A vallási közösségek autonóm léte képezi az Egyezmény 9. cikke által nyújtott védelem leglényegesebb részét, mely nem csak magának a közösségnek a megalapítására fordít figyelmet, hanem arra is, hogy ezen közösségek tagjai a vallásszabadsághoz fűződő jogukat hatékonyan élvezhessék. Ha az Egyezmény 9. cikke nem óvna a közösség szervezeti életét, az egyéni vallásszabadság minden más aspektusa is sebezhetővé válna. Ugyanakkor az Egyezmény 9. cikke nem szentesíti a vallási közösségen belüli véleményeltérést. A közösség és valamely tagja közötti véleménykülönbség esetén az egyén vallásszabadsága abban nyilvánul meg, hogy lehetősége van szabadon elhagyni a közösséget. A vallási közösségek autonómiája iránti tisztelet állami elismerése többek között azt is jelenti, hogy az államnak el kell fogadnia azt, hogy a közösségnek joga van a saját szabályai és érdekei szerint válaszolni minden olyan, a berkeiben felmerülő szakadár megmozdulásra, amely a összetartozását, arcukat vagy egységét veszélyeztetheti. Ezért a nemzeti hatóságoknak nem feladatuk, hogy döntőbíróként lépjenek fel a vallási közösségek és az azokon belül létrejött vagy a jövőben esetleg kialakuló különféle szakadár csoportok között.

A Bíróság emlékeztetett: a vallásszabadsághoz való jog, abban a formában, ahogyan azt az Egyezmény biztosítja, az állam oldalán – egészen kivételes eseteket leszámítva – kizár minden mérlegelést annak meghatározásában, hogy a vallási nézetek vagy az azok kifejezésére használt eszközök legitimek-e. A vallási autonómia elve megakadályozza azt is, hogy az állam kötelezzen egy vallási közösséget valamely személy felvételére, kizárására vagy meghatározott vallási jellegű szolgálattal való megbízására. A vallási közösségek autonómiájából következik az is, hogy bizonyos fokú lojalitást várhatnak el azoktól, akik nekik dolgoznak, vagy képviselik őket.

A Bíróság noha észlelte, hogy a kérelmező az újságcikk megjelenése előtt nem kapta meg a papi nőtlenség alóli felmentést, arra az álláspontra helyezkedett, hogy a kérelmező azáltal, hogy aláírta a munkaszerződést, tudatosan és önként vállalta lojalitási kötelezettséget a Katolikus Egyház iránt, amely bizonyos mértékben korlátozta a magán- és családi élet tiszteletben tartásához fűződő jogának hatályát. Az ilyen szerződéses korlátozások az Egyezmény alapján megengedettek, ha azokat szabadon fogadták el. A Bíróság nem volt meggyőződve arról, hogy a La Verdad cikkének megjelenésekor ez a szerződéses kötelezettség megszűnt volna. Azáltal, hogy elfogadta a családi körülményeinek és a tiltakozó mozgalomhoz való csatlakozásának nyilvánosságra kerülését, a kérelmező megsértette a szakmai feladatai ellátásához szükséges bizalmi köteléket. A kérelmező önként került azon személyek körébe, akiket a lojalitási kötelezettsége köt a Katolikus Egyházhoz. Az, hogy látták a katolikus tanításokat megkérdőjelező mozgalom tagjaként kampányolni, egyértelműen ellentétes ezzel a kötelezettséggel. Továbbá aligha volt kétséges, hogy a kérelmezőnek, aki korábban pap és egy szeminárium igazgatója volt, tisztában volt, vagy tisztában kellett volna lennie ezen kötelezettség tartalmával és jelentőségével.

A kérelmezőnek lehetősége volt arra, hogy a szerződése meg nem hosszabbítása miatt panasszal éljen, először a munkaügyi bíróságon, később pedig a murciai fellebbviteli bíróság előtt, melyek az egyházi jogi szabályokat is figyelembe véve vizsgálták, hogy a kérdéses intézkedés a munkajog általános szabályai alapján jogsszerű-e, és mérlegelték a kérelmező és a Katolikus Egyház versengő érdekeit. A kérelmezőnek lehetősége volt arra is, hogy alkotmányjogi panaszt nyújtson be az Alkotmánybírósághoz. Mivel a szerződés meg nem újításáról szóló határozat érvelése szigorúan vallási jellegű volt, a nemzeti bíróságok úgy tekintették, hogy a szóban forgó alapvető jog tiszteletben tartásának ellenőrzésére kell szorítkozniuk. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy az állam semlegesség iránti kötelezettsége kizárja, hogy a püspök által a szerződés meg nem újításáról szóló határozatban használt „botrány” fogalmáról vagy a kérelmező által támogatott önkéntes cölibátus érdeméről határozzon. A kérelmező jogaiba való beavatkozás mértékét megvizsgálva úgy találta, hogy az sem nem aránytalan, sem nem alkotmányellenes, hanem a vallásszabadság közös vagy közösségi vetülete Katolikus Egyház általi jogszerű gyakorlásának tiszteletben tartása szempontjából igazolható.

A Bíróság álláspontja szerint a hazai bíróságok a Katolikus Egyház autonómiájának tiszteletben tartása

mellett biztosított kereteken belül valamennyi releváns tényezőt figyelembe vettek és a szóban forgó érdekeket részletesen, mélyrehatóan mérlegelték. A nemzeti bíróságok által lefolytatott vizsgálat fényében nem volt megállapítható, hogy helytelenül hivatkoztak volna az egyház autonómiájára, ugyanis nem lehet azt állítani, hogy a püspöki határozat érvelése elégtelen vagy önkényes lett volna, vagy olyan célt szolgált volna, mely nem állt kapcsolatban a Katolikus Egyház autonómiájának gyakorlásával.

A Bíróság az államot megillető mérlegelési jogkörre figyelemmel úgy ítélte meg, hogy a kérelmező magánélet tiszteletben tartásához fűződő jogának korlátozása nem volt aránytalan, ennek alapján arra a következtetésre jutott, hogy az Egyezmény 8. cikkét nem sértették meg.

A Kúria emberi jogi vonatkozású határozatai

Büntető ügyszak

Bpkf.I.881/2014/2.

Az Ítélet tábla helyállóan jutott arra a következtetésre, hogy a nem jogerős ítélettel kiszabott fegyházbüntetés valamennyi, fellebbezéssel érintett vádlottal szemben megalapozza a Be. 327. § (2) bekezdésben írt ok (szökés, elrejtőzés veszélye) miatt a legszigorúbb kényszerintézkedés további fenntartását.

Az I. rendű vádlott védőjének érvelésével szemben a Be. 327. § (2) bekezdésének alkalmazásakor a nem jogerősen kiszabott szabadságvesztés tartama mint objektív tény az alapja a szökés, elrejtőzés veszélye megállapításának, és ugyan ez nem azt jelenti, hogy ennek megállapítása kizárja a kényszerintézkedés szükségességének további mérlegelését, azonban azok a körülmények, amelyekre a védő fellebbezésében hivatkozott, a letartóztatási ok fennállását nem teszik vitathatóvá.

Az a tény ugyanis, hogy az Ítélet tábla az előtte folyamatban lévő büntetőeljárást a Be. 266. § (1) bekezdésének b) pontja alapján, az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményezve felfüggesztette, nem teszi szükségtelenné éppen a már hivatkozott 132. § (2a) bekezdésére figyelemmel az előzetes letartóztatás szükségességének vizsgálatát. A bírói kezdeményezés alapján az Alkotmánybíróság előtt 2014. április 17. napján III/00833/2014. számon indult eljárás. Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének b) pontja az Alkotmánybíróság bírói kezdeményezésre való eljárására soron kívüliséget, illetve erre kilencven napos határidőt ír elő. Ezért a védői indítvány azon része, amely az Alkotmánybíróság eljárásának hosszadalmas voltára hivatkozik, nem foghatott helyt.

Ami a védelmi indítvány másik érvét illeti: az Emberi Jogok Európai Bírósága a 2014. május 20-i ítéletében a kereset alapján az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény 3. cikkének sérelmét állapította meg egy már jogerősen úgy életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélt kérelmező esetében, hogy vele szemben a magyar bíróság a feltételes szabadságra bocsátást kizárta; a Bíróság pedig azt mondta ki, hogy jogalkotási intézkedéssel olyan mechanizmus létrehozására van szükség, amely biztosítja, hogy minden ügyben egyedileg felülvizsgálják, hogy legitím büntetőpolitikai indokok továbbra is igazolják-e a fogvatartás szükségességét, és amely lehetővé teszi az életfogytiglani szabadságvesztésre ítélt személyek számára, hogy megfelelő pontossággal előre láthassák, hogy mit kell tenniük, hogy szabadlábra helyezésüket megfontolják, és milyen feltételekkel. Azaz az Emberi Jogok Európai Bírósága nem az életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabásának lehetőségét zárta ki.

Emellett mindez semmilyen befolyással nincs a jelen büntetőügyben az előzetes letartóztatás fenntartásának indokoltságára. Az ún. tényleges életfogytig tartó szabadságvesztésnek az Egyezmény 3. cikkével való össze nem egyeztetetősége nem érinti azt a körülményt, miszerint az Egyezmény 5. cikk 1. c) pontja az előzetes fogvatartás nemzetközi jog által is elismert okai között sorolja fel a törvényes letartóztatást a bűncselekmény elkövetése után a szökés megakadályozása érdekében. Jelen

eljárásban pedig a Kúriának nem az I. rendű vádlottra kiszabott nem jogerős szabadságvesztés Alaptörvénybe vagy nemzetközi szerződésbe ütközéséről kellett döntenie, hanem arról, hogy a nem jogerősen életfogytig tartó fegyházbüntetésre ítélt vádlott esetében a szökés, elrejtőzés veszélye reálisan fennáll-e.

Ennek kapcsán pedig a Kúria emlékeztetett arra, hogy egyrészt a 2014. április 23. napján meghozott Bpkf.III.518/2014/2. számú végzésének meghozatalakor már ismert volt a Kúria előtt, miszerint a Szegedi Ítéltábla alkotmánybíróági eljárás kezdeményezése mellett az előtte folyamatban lévő büntetőeljárást felfüggesztette, másrészt az előzetes letartóztatás okainak meglétét és e kényszerintézkedés szükségességét a bíróság nem csupán olyan körülményre alapozhatja, amely a bizonyosság erejével megállapítható. Elégséges az is, ha a döntés olyan adaton (adatokon) alapul, amelyek ténszerűsége más adattal alátámasztott, és ez ésszerű érvet szolgáltat arra a következtetésre, hogy e kényszerintézkedés alkalmazása a törvény céljai érdekében szükséges, célszerű (BH 2012.285.).

Emellett továbbra is irányadó a Legfelsőbb Bíróságnak a Bkf.I.468/2004. számú ügyben kifejtett azon álláspontja, miszerint a nem jogerős ítéletben kiszabott tizenkét évi börtön is olyan tartamú büntetés, amely önmagában – az ügyben fellelhető más erre utaló körülmény hiányában is – megalapozza a szökés, elrejtőzés veszélyét, és a terhelt előzetes letartóztatásának fenntartását (BH 2004.403.); a vádlottakkal szemben kiszabott szabadságvesztés tartama pedig ezt meg is haladja. Ezért a Be. 327. § (2) bekezdésében nevesített letartóztatási ok ellen ható olyan körülményt, amely miatt bármely vádlottal szemben enyhébb kényszerintézkedés elrendelése is elégséges lenne, a Kúria nem észlelt.

Gazdasági ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen tárgyú határozat.

Munkaügyi ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen tárgyú határozat.

Polgári ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen tárgyú határozat.

Közigazgatási ügyszak

Kfv.III.37.505/2013/17.

Átmeneti segély összegének megállapításakor a megítélt összeggel kapcsolatban a hatóságot indokolási kötelezettség terheli. Az Emberi Jogok Európai Egyezményének rendelkezései közigazgatási ügyekben is érvényesülést kívánnak.

A felülvizsgálati kérelem kifogásolta a jogerős ítélet azon megállapítását, hogy az Egyezmény cikkeit nem lehet alkalmazni az adott ügyben. A Kúria ezzel kapcsolatban a következőkre mutat rá: az Egyezmény mint az Európa Tanács emberi jogi dokumentuma érvényesülést kíván a bírósági eljárásokban is, amelyek nem feltétlenül korlátozódnak csak a büntetőeljárásra és a polgári jogi jogviszonyokra. A jelen ügy tárgyát képező esetekben a felperes 130.000 Ft. támogatásban kívánt részesülni, amely – álláspontja és az ügy irataiból kivehetően – megélhetéséhez, az éhezés elkerüléséhez szükséges. A felperes ezen igénye bírói úton mindaddig nem kényszeríthető ki, amíg a hazai jogi szabályozás erre alanyi jogi jogosultságot nem teremt. Ilyen jogszabály hiányában sem az Egyezmény, sem az Alaptörvény – vagy a az eljárásban hivatkozott Gazdasági-Szociális és Kulturális Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya – nem teremt közvetlenül alanyi jogi jogosultságot meghatározott összegű szociális segély, vagy egyéb, ezt a célt szolgáló ellátás folyósítására.

Az ügyben alkalmazott jogszabály az Ör. volt, amelynek 14. jogerős ítéletben is hivatkozott 14. § (15) bekezdése szerint a közüzemi, szolgáltatási díjhátralék miatt megítélt átmeneti segély összege naptári félévenként nem haladhatja meg az öregségi nyugdíj legkisebb összegét (az akkori 28.500 Ft-ot). A felperesek átmeneti segély iránti kérelmét az Ör. 14. § (2) bekezdés aa) pontja alá kellett a hatóságoknak besorolni, arra tekintettel, hogy a felperesek konkrétan is meghatározták, hogy mire kérik az átmeneti segély nyújtását, és erre vonatkozó igazolást is csatoltak. Nyilvánvaló tehát, hogy a bíróságnak a jogi szabályozáshoz mérten kellett arról dönteni, hogy a felperesek által előterjesztett 130.000 Ft. igényű segély teljesíthető-e, vagy sem. Ha a jogszabály – jelen esetben az alkalmazott Ör. – ilyen mértékben nem teszi lehetővé a segélyezést, akkor annak jogi akadálya van.

A megélhetési minimum biztosításának állami és önkormányzati kötelezettsége fakadhat alapjogból, azonban ez nem jelenti azt, hogy egy konkrét ellátási formában meghatározott összegű juttatást kell biztosítani. Az ellátórendszerek által nyújtott valamennyi juttatás figyelembe vételével lehet a megélhetési minimum biztosításának állami (önkormányzati) garanciájáról beszélni.

Kiadja: A Kúria Nemzetközi Kapcsolatok és Európai Jogi Iroda

Felelős szerkesztő: Dr. Pomeisl András József

Szerkesztőbizottság: Dr. Kovács András, Dr. Molnár Gábor, Dr. Osztovits András, Dr. Simonné Dr. Gombos Katalin

Munkatárs: Dr. Kiss Nikolett Zsuzsanna, Dr. Tancsik Annamária

Figyelem! A jelen hírlevélben közölt anyagok nem tekinthetők a Kúria hivatalos állásfoglalásának, hivatalos fordításnak illetve hivatalos közlésnek, csupán a tájékoztatást és figyelemfelkeltést célozzák, ezért azokra jogokat alapítani nem lehet.